

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๙

บทบรรณาธิการ
การปราบคอร์รัปชันในราชการ
สิทธิและประโยชน์อันพึงได้
ระหว่างถูกจ้างกับข้าราชการ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	๑
การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง	๔
การควบคุมภายนอกในการปฏิบัติราชการ	๘
ลูกจ้างของทางราชการกับข้าราชการพลเรือน	๑๔
บทสัมภาษณ์ : สัมภาษณ์หัวหน้ากองแรงงานสัมพันธ์ กรมแรงงาน	๒๖
กฎหมายและระเบียบใหม่	๔๐
ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน	๔๕
ใหม่ ๆ ในราชการ	๕๘
การบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการในมหาวิทยาลัย	๖๖
ปัญหาสารบรรณ	๗๘
ท้ายเล่ม	๘๘

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
- เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
- เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ทำเนียบสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน นักทฤษฎี หรือปัญหา ขัดข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ "บรรณาธิการวารสาร" นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๕ บาท
สมาชิก ปีละ ๔๕ บาท รวมค่าส่ง
บอกรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ. ถนนพหลโยธิน
โทร. ๔๖๕๔๕๔ หรือ ๔๖๓๓๓๓ ต่อ ๓๘

พิมพ์ที่หมอกการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร
นางจรัส อ่องจรัส ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
ตีพิมพ์

พันเอก จินดา	ณ สงขลา
นายประวิทย์	ณ นคร
นายโสวัจ	สุจริตกุล

บรรณาธิการ
นายสมศักดิ์ จระพันธ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นายจิระพงษ์ สิวาชัยโรจน์
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

กองบรรณาธิการ
นายสัมา สัมานนท์
นายเกียรติธรรม กลิ่นสุวรรณ
นายอดุล จันทรรักษ์
นายวรเทพ สวัสดิ์
นายสมศักดิ์ สุภาวิชกุล
นายณรงค์ นกุลการ

ผู้จัดการ
นายสมศักดิ์ เจริญกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ
นายธงชัย วาณิชกะ
นายสมาน รังสิโยภุมย์
นายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์
นายวิศิษฐ์ จิตต์แจ้ง

บทบรรณาธิการ

กล่าวกันว่าคอร์รัปชันในวงราชการนั้นเปรียบได้กับโรคมะเร็งร้าย ซึ่งยังไม่มีทางที่จะรักษา หรือป้องกันได้ จนกระทั่งทุกวันนี้

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็ดูเหมือนจะตระหนักดีว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้นเป็นปัญหาสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นปัญหาที่ร้อนถึงต้องแก้ไข และเท่าที่แล้วมาก็ได้มีการพยายามที่จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยได้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นหลายหน่วยด้วยกันเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ และปราบปรามคอร์รัปชัน เช่น การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับภาษีอากร(ก.ต.ป.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กระบวนการมหาศาลไทย (ศ.ป.ป.อ.) เป็นต้น แต่หน่วยงานเหล่านี้ก็ดำเนินการไม่ได้ผล หรือบางหน่วยงานก็แค่เพียงชื่อไม่สามารถดำเนินการได้เพราะขาดมาตรการ ขาดตัวบุคคล และขาดการเอาจริงเอาจังกันในเรื่องนี้

คอร์รัปชันในวงราชการจึงดูเหมือนว่าเป็นของคู่กันกับระบบราชการไม่มีทางที่จะปราบได้ เช่นเดียวกับโรคมะเร็งร้าย ซึ่งเป็นโรคที่วงการแพทย์ถือกันว่าเป็นโรคที่หมดหวังที่จะเยียวยารักษาให้หายได้

คณะรัฐบาลชุดปัจจุบันซึ่งมีหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีคงจะได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาคอร์รัปชันที่จะต้องแก้ไขอย่างรีบด่วนและเอาจริงเอาจัง จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงไว้อย่างชัดเจน โดยแถลงว่า “รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้งในวงงานราชการ และวงงานของรัฐอย่างจริงจัง และจะไม่ให้กฎหมายว่าด้วยการนี้ซึ่งมีอยู่แล้วต้องเป็นหมัน นอกจากนั้นจะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการแสดงทรัพย์สิน และหนี้สินของรัฐมนตรี สมาชิกสภา และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐ ที่จะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ” ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดี เพราะเท่าที่ดูมาเท่าที่ได้ศึกษาดูยังไม่เคยมีรัฐบาลชุดใดที่ถือเอาเรื่องปัญหาคอร์รัปชันเป็นเรื่องนโยบายที่จะนำไปแถลงขอความไว้วางใจต่อ

สภาผู้แทนราษฎรเพื่อนำไปปฏิบัติ จึงเป็นที่หวังกันว่า การป้องกันและการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง คงจะได้กระทำกันอย่างจริงจังและเด็ดขาด โดยรัฐบาล มีเจตนาอันแน่วแน่เกี่ยวกับเรื่องนี้ อันจะเห็นได้ว่างานชิ้นแรกได้ดำเนินการคือ การเสนอกฎหมายว่าด้วยการแสดงทรัพย์สิน และหนี้สินของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าสู่สภาเป็นกฎหมายฉบับแรก เป็นเรื่องรีบด่วนก่อนเรื่องอื่นใด

อย่างไรก็ตามปัญหาทางปฏิบัติ ในการปราบ

ปรามคอร์รัปชันนั้น มีอยู่มากมายและเป็นปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อนซึ่งมีจำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือในการแก้ไขจากหลายฝ่ายด้วยกันทั้งฝ่ายประชาชน รัฐบาล ข้าราชการ และสื่อสารมวลชน ที่จะคอยสอดส่องและตรวจสอบการกระทำต่าง ๆ ของข้าราชการที่ทุจริตต่อหน้าที่

วิธีแก้ปัญหาคอร์รัปชันเท่าที่

แล้วมา หรือที่รัฐบาลกำลังจะดำเนินการอย่างจริงจังต่อไปนั้น หากพิจารณากันให้แท้จริงแล้วจะเห็นได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาคอร์รัปชันที่ปลายเหตุ โดยเน้นหนักไปในเรื่องการปราบปรามผู้ที่ได้กระทำผิดขึ้นแล้วในลักษณะที่เรียกกันว่า เป็นการดำเนินการในรูปทางลบ (Negative) ซึ่งก็อาจจะเป็นผลในการป้องปรามมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก และเป็นการกำจัดคนที่กระทำผิดแล้วออกไปเสียจากราชการ

การแก้ปัญหาคอร์รัปชันในรูป

ทางบวก (Positive) โดยแก้ที่สาเหตุอันเป็นสมุหฐานรวมทั้งการพัฒนาทัศนคติของข้าราชการให้ดี ในลักษณะเสริมสร้างนั้น ก็น่าจะต้องดำเนินการควบคู่กันไป กล่าวคือ น่าจะได้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยกันให้เห็นแจ้งชัดกันว่าอะไรเป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดการคอร์รัปชันขึ้น และพยายามหาทางที่จะแก้ไขสาเหตุ

แห่งการเกิดคอร์ปชั่นนั้น เช่น ถ้าการคอร์ปชั่นในวงราชการมีสาเหตุจากเงินเดือนข้าราชการไม่พอกินพอใช้ รัฐบาลก็ควรหาทางเพิ่มเงินเดือนให้ หรือระบบการทำงานของราชการหละหลวม ก่อให้เกิดช่องทางทุจริต ก็ควรปรับปรุงระบบการทำงานให้รัดกุมยิ่งขึ้น ดังนั้น เป็นต้น ซึ่งสาเหตุที่แท้จริงของการฉ้อราษฎร์บังหลวงในราชการไทยเรานี้ ก็ยังไม่ทราบกันว่ามีอะไรบ้าง การแก้ไขจึงยังอาจจะไม่ถูกจุดก็ได้

ดูเหมือนว่าสมัยหนึ่งจะมีหน่วยงานหน่วยหนึ่งทำการวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุ

ของคอร์ปชั่นในเมืองไทย แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า ผลการวิจัยในครั้งนั้นมิได้นำออกมาเผยแพร่ตีแผ่ให้ประชาชนได้ทราบ

บัดนี้เรามีรัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแล้ว จึงน่าที่ทางราชการจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับสาเหตุและทางแก้ปัญหาคอร์ปชั่นเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบ และเพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้แก้ไขปัญหาคอร์ปชั่นในราชการไทย ซึ่งถึงแม้ว่าจะแก้ไขได้ไม่ทั้งหมดแต่อย่างน้อยก็ควรให้เบาบางลงไปบ้าง เพื่อความอยู่รอดของประเทศ ●

การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง

ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการเป็นเรื่องที่มานานแล้ว และยังไม่มีผู้ใดหรือรัฐบาลใดสามารถปราบปรามได้ การฉ้อราษฎร์บังหลวงจึงยังเป็นโรคร้าย หรือ “มะเร็ง” ในระบบราชการอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็ได้หยิบยกปัญหานี้มาพิจารณาและได้วางมาตรการในการปราบปรามตลอดจนจัดตั้งหน่วยเพื่อทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามมาแล้วหลายหน่วยด้วยกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษีอากร (ก.ต.ภ.) สำนักงานคณะกรรมการตรวจและติดตามผลการปฏิบัติราชการ (ก.ต.ป.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม กระทรวงมหาดไทย (ศ.ป.ป.อ.) เป็นต้น แต่ก็ไม่สามารถที่ป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง คอรัปชั่นในวงราชการได้เลย การณ์กลับปรากฏว่า การจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น เป็นการเพิ่ม ผู้มีสิทธิ ที่จะได้รับส่วนแบ่งให้มีจำนวนมาก

ขึ้นไปอีก การฉ้อราษฎร์บังหลวง จึงจำเป็นจะต้องขยายขอบเขตให้กว้างขวางออกไปเพื่อให้ได้จำนวนเงินมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะรักษาส่วนแบ่งของผู้ที่ได้รับอยู่เดิมมิให้ลดลงไป

จากเหตุการณ์ที่เป็นมาในอดีต ทำให้ปลงตกไปแล้วว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการ คงจะต้องมีอยู่คู่กับประเทศไทย และพัฒนาสภาพต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

แต่ครั้นเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๘ คณะรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งมี หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร ได้อธิบายเรื่องการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลประการหนึ่ง โดยได้แถลงว่า “รัฐบาลนี้จะดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้งในงานราชการ และวงงานของรัฐอย่างจริงจัง และจะ

นายสมาน รังสีโยกฤษฎ์

ไม่ให้กฎหมายว่าด้วยการนี้ ซึ่งมีอยู่แล้วต้องเป็น
หมั้น นอกจากนั้นจะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วย
การแสดงทรัพย์สิน และหนี้สินของรัฐมนตรี
สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของ
รัฐ ทั้งจะให้กฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจเงินแผ่นดิน
ของรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ”

เมื่อรัฐบาลถือว่า การปราบปรามการฉ้อราษฎร์
บังหลวงเป็น เรื่องสำคัญ จนถึงกับกำหนดเป็นนโยบาย
ของรัฐบาลที่จะดำเนินการโดย เร่งด่วนและจริงจัง
จึงเป็นเรื่องที่น่าจะยินดีเป็นอย่างยิ่งเพราะรัฐบาลชุด
ก่อน ๆ แม้จะได้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาหาทาง
ป้องกันและปราบปรามมาแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เคยมี

รัฐบาลได้ออกร่างนโยบายของรัฐบาลที่นำไป
แถลงขอความไว้วางใจต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อนำไป
ปฏิบัติต่อไป จึงเป็นที่หวังได้ว่า การป้องกันและการ
ปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงกระทำกันอย่าง
จริงจัง และคงจะทำสำเร็จภายในระยะเวลาอัน
รวดเร็วพอสมควร

แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวง
เป็นเรื่องที่มีมานาน วิธีการก็ได้พัฒนาไปมากและ
สลับซับซ้อน ในการดำเนินงานจะมีผู้เกี่ยวข้องกัน
หลายฝ่าย โดยจะได้รับความร่วมมือจากข้าราชการ
ตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงระดับสูงสุด และบางกรณี
รัฐมนตรีก็มีส่วนด้วย ไม่โดยทางตรงก็โดยทางอ้อม
การป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง จึง
เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมาก เพราะเมื่อข้าราชการระดับ
สูงมีส่วนในการฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่ด้วยก็จะไม่ให้
ความร่วมมือในการปราบปราม

เรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวงนี้ รัฐบาลสมัยหนึ่ง
ได้มอบหมายให้สภาวิจัยแห่งชาติ (สำนักงานคณะ
กรรมการวิจัยแห่งชาติในปัจจุบัน) เป็นผู้วิจัย แต่เป็น
ที่น่าเสียดายที่ผลการวิจัยในครั้งนั้น มิได้นำออกเผย
แพร่ให้ประชาชนทราบ เหตุผลก็ดูเหมือนว่า ผลการ
วิจัยครั้งนั้น กระทบ กระเทือนผู้ใหญ่และผู้มีอำนาจ
หลายคน โดยเกรงไปว่า จะเป็นการสาวไส้ให้กา
นั้นก็เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่เห็นอุปสรรคในการ
ปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง กล่าวคือการปราบ-

ปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทุกครั้งจะพบว่า มีผู้ใหญ่
พัวพันทุกที ข้าราชการผู้มีหน้าที่ในการปราบปราม
แม้จะพิถีพิถันขนาดไหน ก็ต้องเป็น "มวยล้ม" ทุกที
มิฉะนั้นก็จะเอาชีวิตไม่รอด

ตัวอย่างของการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่ทำการเป็น
ลำเป็นสัน ก็ได้แก่การลักลอบขนของหนีภาษี ซึ่ง
มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย หรือกระทำกันเป็น "ทีม" และ
มีการจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์กันเป็นทอด ๆ
ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับกรม จนถึง
ระดับกระทรวง จึงมักจะปรากฏว่า ในการขนข้าวสาร
และน้ำตาลลงเรือ เพื่อลักลอบส่งออกไปต่างประเทศ
จะมีการคืบไต่กันทั้งเมือง ทำให้ประชาชนผู้ไม่รู้เรื่อง
ไม่เห็นต้องได้รับความเดือดร้อนไปตาม ๆ กัน ส่วน
การลักลอบขนสินค้าออกนอกประเทศโดยทางบก ก็
จะปลอดจากการตรวจสอบจากด่านตรวจ ซึ่งมีอยู่เป็น
จำนวนมากมายได้อย่างสบาย เพราะทุกคนก็มีส่วน
แบ่งกันทั้งนั้น

นี่เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งในหลายร้อยพันอย่าง
ของการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการ

เป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อว่า ตำแหน่งบางตำแหน่ง
ที่มีโอกาสจะฉ้อราษฎร์บังหลวงได้มากนั้น ได้มี
การประมุขกันเป็นจำนวนเงินนับเป็นแสน ๆ เช่น
ตำแหน่งสารวัตรใหญ่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ หรือ
ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด ในจังหวัดชายแดน
ต่าง ๆ จนถึงกับเป็นที่รู้กันทั่วไปว่าผู้มาดำรงตำแหน่ง

นั้น ๆ ได้จ่ายเงินไปเป็นจำนวนเท่าไร เช่น “สารวัตร
สี่แสน” หรือ “ผู้กำกับเจ็ดแสน” เป็นต้น

ผู้ที่นำเห็นใจที่สุดก็คือ ข้าราชการบางคน
เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติ โดยเฉพาะข้าราชการ
ใหม่ที่ได้รับจากผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยจะมีความ
รู้สึกต่อต้านการกระทำดังกล่าวของข้าราชการบาง
คน ซึ่งบางครั้งก็เป็นผู้บังคับบัญชาของตนเอง จึง
อยู่ในฐานะลำบาก เพราะไม่อาจไปขัดขวางการกระทำ
ดังกล่าวได้ วิธีที่ดีที่สุดที่จะทำได้ก็คือ “อยู่เฉย ๆ”
เพราะถ้าเข้าไปเอะอะโวยวาย ก็จะถูกกลั่นแกล้งต่าง ๆ
นานา มีข้าราชการบางคนเคยตั้งคำถามว่า “ถ้าผมเอา
เรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวงในหน่วยงานที่ผมสังกัด
ไปเปิดเผยหรือขัดขวางการกระทำดังกล่าว จะมี
ใครมารับประกันว่า ผมจะไม่ถูกกลั่นแกล้งทั้งใน
ทางตรงและทางอ้อม”

ใครจะเป็นผู้รับประกันเป็นเรื่องที่น่าคิด จะ
มีรัฐมนตรีท่านใดในคณะรัฐบาลชุดนี้ไปรับประกัน
เขาได้ไหม

วิธีการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่เคย
ใช้มาแล้วเช่น เมื่อได้รับการร้องเรียนว่ามีการลักลอบ
ขนของหนีภาษีหนีศุลกากร ทางราชการก็จะส่งเจ้าหน้าที่
ไปสอบสวน สำหรับผลของการสอบสวนนั้นส่วนใหญ่
บอกได้ว่าล่วงหน้าเลยว่า “สอบสวนแล้วไม่พบหลักฐาน”
หรือ “สอบสวนแล้วไม่มีมูล” เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจาก
ใช้การสอบสวนเป็นวิธีการ เพื่อ “ล้างมลทิน” มาก

กว่าเพื่อ “ปราบปราม” จึงควรหาวิธีการที่ดีกว่า
ยิ่งกว่านั้น การปราบปรามควรจะทำกันอย่างจริงจัง
ครอบคลุมหน่วยงานทุกด้าน จะใช้วิธีการ “เชือดไก่
ให้ลิงดู” หรือ “เขียนเสือให้วัวกลัว” ซึ่งรัฐบาล
ชุดก่อน ๆ ได้ใช้มาแล้วบ้างนั้น ไม่ค่อยจะได้ผล
ในที่สุดก็จะเสีย ไก่ หรือ กระดาก ไปเปล่า ๆ

การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่จะให้
ได้ผลอย่างจริงจังนั้น จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือ
จากประชาชนด้วย รัฐบาลจึงจำเป็นต้องหาทาง
เปลี่ยนลักษณะนิสัยของคนไทยให้เห็นว่าเป็นหน้าที่
ของพลเมืองที่จะต้องให้ความร่วมมือกับรัฐบาล มิใช่
ถือว่า “ธุระไม่ใช่” หรือ “อยู่ดี ๆ อย่าเอามือไปชุก
หีบ” อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะเรื่องนี้เป็น
อุปสรรคในการปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวง
ราชการเป็นอย่างมาก

ทั้งหลายทั้งปวงที่ได้กล่าวมานี้ก็มีได้มีจุดมุ่ง
หมายที่จะโจมตีผู้ใดหรือส่วนราชการใด โดยเฉพาะ
เป็นเพียงเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจรัฐบาลว่า เรื่องการ
ฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการนั้น ได้มีการพัฒนา
ไปมากแล้ว และวิธีการที่สลับซับซ้อน มีการร่วมมือ
กันหลายฝ่ายในลักษณะเป็นทีม การแก้ปัญหาใน
เรื่องจำเป็นต้องใช้พลังต่าง ๆ มากเป็นพิเศษ มิ
เช่นนั้นแล้วนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเรื่องนี้จะ
เป็น “หมัน” ไปในที่สุด ●

การปฏิบัติราชการเพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ข้าราชการคือกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้รับผิดชอบในการควบคุมกลไกของการบริหารราชการ ซึ่งกลไกจะทำงานส่งผลออกมาอย่างไร ก็เป็นผลผลิตของข้าราชการทั้งสิ้น เมื่อสังคมเติบโตขึ้นความต้องการบริการ ในด้านต่าง ๆ ก็ขยายขึ้นเป็นเงาตามตัว กลไกการบริหารราชการก็ต้องเพิ่มพูนขึ้นทั้งเทคนิคและวิธีการทำให้อำนาจไปตกอยู่ในมือข้าราชการมากกว่าเดิม อำนาจในการบริหารราชการที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น หากไม่มีมาตรการควบคุมไว้แล้ว อดีตกาลสอนให้รู้ว่าผู้มีอำนาจมากย่อมมีวเมา และเพเลิดเพลิน อยู่กับอำนาจจนในที่สุดละเลยหน้าที่อันเป็นแก่นแท้ของระบบราชการ คือ การรับใช้ประชาชน ภาวะการถ้เช่นนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหันมาสนใจการควบคุมภายนอกในการบริหารงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและควบคุมตามสายการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นเรื่องต่างหากอีกส่วนหนึ่งเพื่อช่วยในการบริหารราชการบรรลุเป้าหมายตามที่ทุกคนใฝ่ฝัน

การควบคุมภายนอกนั้นถ้าพิจารณาตามถ้อยคำแล้ว อาจมีความหมายไม่สัคินัก เพราะแสดงถึงความไม่ไว้นือเชื่อใจกัน แต่อันที่จริงการควบคุมภาย

“สังเวียน”

การควบคุมภายนอก ในการปฏิบัติราชการ

นอกในการบริหารราชการหมายถึงการช่วยกันเอาใจใส่ดูแลกลไกในการบริหารราชการโดยประชาชน กลุ่มผลประโยชน์ หรือพรรคการเมืองซึ่งอยู่ภายนอกระบบราชการ ให้การปฏิบัติราชการสนองความต้องการของประชาชน และประเทศในส่วนรวม นอกจากนั้นผู้รูบางท่านให้ความหมายว่า “การควบคุมภายนอก หมายถึงวิธีการที่ทำให้การบริการราชการอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย และมีความสำนึกรับผิดชอบต่อประชาชนโดยเฉพาะในทางนิติบัญญัติและทางศาล” ความหมายดังกล่าว ย่อมแสดงถึงความรับผิดชอบของราชการต่อประชาชน และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบและตอบปัญหาการปฏิบัติงานได้

ความจำเป็นที่ต้องมีการควบคุมภายนอกจะเห็นได้จากการปฏิบัติราชการ โดยแบ่งงานเป็นกระทรวงทบวงกรมและมีระเบียบแบบแผนควบคุมแนวการปฏิบัติ การรับผิดชอบต่อลำดับชั้นการบังคับบัญชามีระบบระเบียบที่ซับซ้อนทำให้ความนึกคิดและวิธีการทำงานแตกต่างไปจากการกระทำโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งประชาชนนอกระบบราชการไม่สามารถเข้าใจได้ และลักษณะของส่วนราชการระดับกระทรวงหรือระดับกรม

ข้าราชการตำแหน่งต่าง ๆ วิธีการปฏิบัติราชการมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงในการอำนวยความสะดวกสุขต่อประชาชน ประการสำคัญค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของข้าราชการทั้งหมดนำมาจากภาษีอากร จึงมีผลผลักดันให้เกิดการควบคุมภายนอกในการบริหารราชการ โดยพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และประชาชน กล่าวคือ

ก. พรรคการเมือง เกิดจากการรวมกลุ่มในทางความคิด และดำเนินการอย่างมีระเบียบ

เพื่อเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ให้ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามระบอบประชาธิปไตย

ข. กลุ่มผลประโยชน์ หมายความว่าถึงกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ เนื่องจากภาระหน้าที่ของรัฐบาลในปัจจุบันมิได้จำกัดเฉพาะในเรื่องการป้องกันประเทศ หรือรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม แต่ขอบเขตของการบริหารราชการแผ่นดินขยายไปถึงบริการ และ

สวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งข้อเรียกร้องจากประชาชน
กิจการของรัฐจึงอาจกระทบกระเทือนผลประโยชน์ของ
ประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นเหตุให้มีการรวมกลุ่มของ
ผู้ที่มีประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจจัดขึ้นในรูปของกลุ่ม
เช่น กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มชาวนา หรือในรูป
ของสมาคม เพื่อให้ข้อเรียกร้องต่าง ๆ มีน้ำหนักใน
การต่อรอง เช่น ข้อเรียกร้องของสหภาพแรงงาน
ขอให้รัฐบาลพิจารณาและเปลี่ยนแปลงราคาข้าวสารใน
ราคาที่เป็นธรรม

ค. ประชาชน ในประเทศที่ประชาชน
เข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประชาชน
จะใช้สิทธิเลือกผู้แทนของตนขึ้นบริหารประเทศ โดย
ประชาชนจะควบคุมพรรคการเมือง และพรรคการเมือง
จะทำหน้าที่ควบคุมรัฐบาลอีกทอดหนึ่ง

นอกจากนี้กลไกของการบริหารราชการเปิด
โอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือประชา-
มติ ซึ่งอาจมีผลเป็นการควบคุมการปฏิบัติราชการ
โดยตรงหรือโดยปริยายทางหนังสือพิมพ์ หรือสื่อสาร
มวลชนต่าง ๆ และรัฐบาลจำต้องให้การสนับสนุนโดย
จัดตั้งกองสำรวจประชามติขึ้นในกรมประชาสัมพันธ์
เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องการ
บริหารราชการแผ่นดินซึ่งปัจจุบันนี้ได้ทำหน้าที่รวบรวม
ความคิดเห็นของประชาชนซึ่งส่งมาโดยตรง หรือ
รวบรวมจากความคิดเห็นต่าง ๆ ตามที่ปรากฏตามข่าว
หนังสือพิมพ์ สรุปเสนอรายงานต่อรัฐบาลเพื่อให้
รัฐบาลตอบข้อข้องใจทั้งหลาย จึงกลายเป็นแนวทางที่
ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการควบคุมการบริหาร
ราชการ

การบริหารราชการแบบผูกขาด โดยหาวิธีการที่
จะควบคุมการบริหารราชการตลอดไป และอ้างเหตุผล
ว่าเนื่องจากสถานะการณ์ของประเทศ และความจำเป็น
อื่น ๆ เป็นข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่ผลักดันให้มีการ
ควบคุมภายนอกในการบริหารราชการเพราะกรณีเช่นนี้
ลักษณะของอำนาจในทางบริหารจะเพิ่มพูนมากขึ้น และ
มักจะใช้อำนาจไปเพื่อประโยชน์คนบางกลุ่ม ประ-
ชาชนไม่มีโอกาสที่จะคัดค้าน ในที่สุดเมื่อประชาชน
ได้รับความเดือดร้อน จนไม่สามารถอดทนได้ จะเป็น
แรงบังคับให้ประชาชนรวบรวมกำลังขึ้นต่อสู้และขับไล่
ผู้บริหารและกระทำการรุนแรงต่าง ๆ ขึ้น

ดังจะเห็นได้แล้วว่าการบริหารราชการมิใช่กิจ
การที่กระทำไปโดยอิสระ แต่ส่งผลเกี่ยวพันกับสิ่งอื่น
อยู่ตลอดเวลา เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์
และประชาชน ซึ่งมีผลจะช่วยเหลือส่งเสริมการบริหารราช
การ ให้การสนับสนุนในกรณีที่การบริหารราชการมุ่ง
ถึงประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ในขณะเดียวกันภาวะ
การณ์หลายอย่างในองค์การบริหารนั้นเอง เกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ คุณสมบัติของนักบริหาร วิธีการปฏิบัติ
และสิ่งแวดล้อมภายนอกทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ
ของประเทศ ประกอบทั้งความเข้าใจสิทธิและหน้าที่
คุณสมบัติของนักบริหาร วิธีการปฏิบัติและสิ่งแวดล้อม
ภายนอกทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ ของประเทศ
ประกอบทั้งความเข้าใจสิทธิ และหน้าที่ของประชาชน
จะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการหลายประการ
เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับฐานะตำแหน่งข้าราชการ
การวิธีการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงองค์การ หากไม่
ควบคุมให้ดี และกำหนดทิศทางที่ชัดเจนแล้วจะกระ-

เทือนถึงการปฏิบัติราชการในหลายกรณี ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียก็ได้ คือ

ก. **ฐานะตำแหน่งข้าราชการ** การควบคุมจากภายนอกจะมีผลต่อตำแหน่ง ทั้งข้าราชการประจำและข้าราชการการเมืองในทางรุนแรง อาจทำให้ข้าราชการผู้นั้นต้องลาออก หรือถูกปลดออกจากตำแหน่ง และในทางปกติอาจถูกสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ หรือถูกปลดออกจากตำแหน่ง และในทางปกติอาจถูกสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ หรือได้รับการกำหนดเงินเดือนได้

ข. **วิธีการปฏิบัติงาน** การปฏิบัติราชการตามระเบียบแบบแผน จะมีการควบคุมรับผิดชอบกันทุกระดับชั้น ทำให้ทางเดินของงานซับซ้อนมีลักษณะขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา การทำงานส่วนใหญ่จึงล่าช้า และโดยที่แนวความคิดในการทำงานของข้าราชการไทยผูกพันอยู่กับระเบียบและแบบแผน เลยมลึงคิดถึงสภาพความจริง การปฏิบัติมุ่งแต่ผิดหรือถูกระเบียบ และมักจะได้ยินคำกล่าวในวงราชการอยู่เสมอว่า “ไม่ถูกระเบียบ” หรือ “เรื่องเช่นนี้ยังไม่มียุติแบบแผนมาก่อน” ซึ่งภายในระบบราชการก็ไม่สามารถมองเห็นปัญหาของตนเอง การควบคุมภายนอก จึงเข้ามามีส่วนสำคัญในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้ข้าราชการเกิดความรับผิดชอบ ในวิธีการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติราชการเพิ่มความซับซ้อน และยุ่งยากมากขึ้น โดยเฉพาะไม่ต้องทำอะไรคอยแต่แก้ไปอย่างโน้นแก้ไปอย่างนี้อยู่ตลอดเวลา

ค. **การปรับปรุงองค์การ** กระทรวงทบวงกรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่รัฐจัดตั้งขึ้นนั้น เดิมก็

มีปัญหาอยู่คือ บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเป็นเวลานาน และมีได้มีการแก้ไขแล้ว แต่ก็ยังมีได้ยกเลิก บางแห่งปฏิบัติงานซ้ำซ้อน และก้าวก่ายกับหน่วยราชการอื่น หลายหน่วยงานมิได้มีการติดตามผล ประกอบทั้งภาระหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยละเอียดก็มิได้มีการจัดทำขึ้นไว้ มีแต่บางส่วนราชการจัดทำขึ้นใช้โดยเฉพาะเท่านั้น และเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่ยอมรายงานตามข้อเท็จจริง เพราะเกรงจะกระทบกระเทือนฐานะตำแหน่งของตน หรือเกรงว่าผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจะตำหนิว่าไม่มีสมรรถภาพ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ก็เลยแยกไปอีก การปฏิบัติราชการจึงไม่ต่อเนื่องและเป็นผลดีแต่ประการใด ข้าราชการพลอยเสียขวัญไม่เป็นอันทำงานกัน

การปฏิบัติงานโดยมีการควบคุมนั้นเป็นของแน่ เหลือเกินกว่าผู้ปฏิบัติงานยอมขาดความภูมิใจในความสำเร็จของงานนั้น การปฏิบัติงานและการควบคุม จึงมีปัญหาอยู่เสมอ โดยเฉพาะการควบคุมภายนอกมีช่องทำให้เกิดปัญหาได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมและการปฏิบัติงาน ก็เป็นเรื่องที่อธิบายได้ยากตลอดจนมีเรื่องทศพรพิจารณา คือ

ก. **การถ่วงอำนาจในการบริหารราชการ** ความมุ่งหวังที่ต้องการให้ข้าราชการเข้าใจถึงอำนาจหน้าที่โดยแท้จริง และปฏิบัติราชการให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ยากที่จะกำหนดขอบเขตของอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และไม่มีเครื่องมือหรือวิธีการใดสามารถตอบได้ว่า การใช้ อำนาจนั้นเกินขอบเขตที่ตรงไหน จะต้องลดหย่อนการใช้ อำนาจเพียงไร จึง

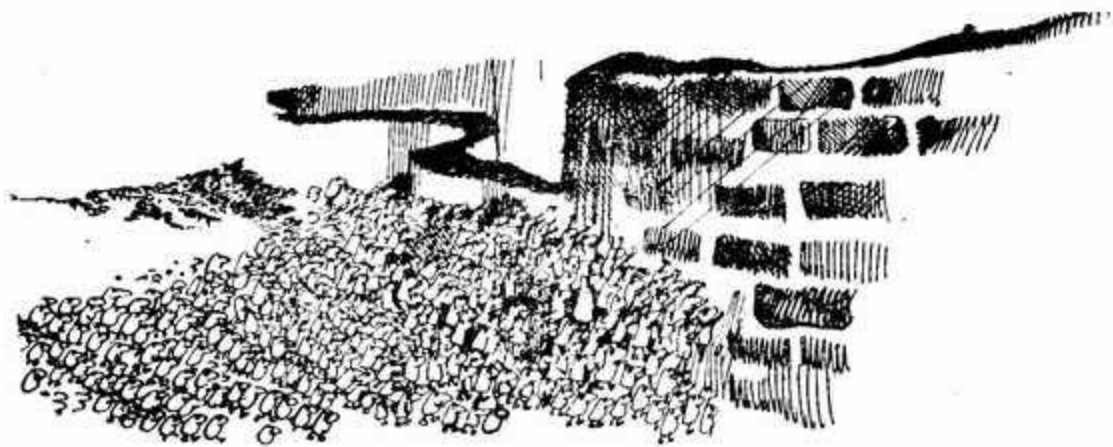

เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริง เช่น อำนาจที่จะสร้างถนน เพื่อใช้เป็นเส้นทางคมนาคม โดยเจาะจงให้ผ่านที่ดินของผู้ใดคนหนึ่งและมีเหตุผลตามหลักวิชาช่าง แต่ข้อเท็จจริงอาจเพื่อเป็นประโยชน์แก่ที่ดินของผู้หนึ่งผู้ใดเช่นนี้ จะมีวิธีการควบคุมภายนอกอย่างไร สรุปก็คือมีการบริหารราชการบางอย่างซึ่งยากต่อการควบคุมภายนอก

ข. ความเข้าใจแนวทางและวิธีการควบคุมโดยถูกต้อง โดยเฉพาะสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งมีเสียงในสภา อาจควบคุมผิดจากแนวและวิถีทางที่ถูกต้อง ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเกิดความสับสนวุ่นวาย ที่สำคัญคือก้าวก่ายการบริหารงานของข้าราชการประจำ เช่นกรณีสมาชิกสภาผู้แทนเสนอขอให้ย้ายข้าราชการประจำ เป็นต้น ข้อม่อมทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้

ค. ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการประจำ ในการปฏิบัติราชการนั้น ข้าราชการมีความเชื่อมั่นว่าตนสามารถปฏิบัติราชการภายใต้ข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติตามความรู้ความสามารถและกำหนดเวลาของทางราชการ เมื่อมีอำนาจจากภายนอกเข้ามาควบคุมการปฏิบัติราชการ และอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่การงานได้ ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในตนเองว่าทำผิดก็เสมอตน ถ้าทำพลาดก็เสียอนาคต จึงไม่ตั้งใจปฏิบัติงานให้เต็มความรู้ความสามารถของตน ทำให้เกิดผลเสียแก่ราชการส่วนรวม และประเทศชาติได้เหมือนกัน

ง. ประสิทธิภาพของการบริหารราชการ การควบคุมนั้นถ้าไม่เข้าใจเทคนิคและวิธีการโดยถูกต้องแล้ว มีผลเสียมากกว่าผลดี ทำให้ไม่ประหยัดและล่าช้าในการปฏิบัติงาน และประการสำคัญจะ

กลายเป็นการจับผิดผู้ปฏิบัติงานแทนที่ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยดี การควบคุมภายนอกจึงต้องคำนึงถึงปัญหาเหล่านี้ด้วย

จ. การขาดการควบคุมภายนอก มีผลให้การบริหารราชการขึ้นอยู่กับคุณธรรมของผู้นำฝ่ายบริหาร ในลักษณะของผู้นำที่ดีสามารถเลือกแนวทางและวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมและเศรษฐกิจของประเทศได้โดยเด็ดขาดเพราะปราศจากข้อโต้แย้งหรืออุปสรรคต่างๆ ในกรณีที่หัวหน้าฝ่ายบริหารเห็นประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ จะเกิดผลเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง เพราะไม่มีผู้ใดจะคัดค้านได้ ระบบราชการซึ่งนิยมความมั่นคง ก็จะพากันสนับสนุน ตัวอย่างที่ขอนำมากล่าวเพื่อแสดงให้เห็นข้อเท็จจริง คือ การบริหารราชการซึ่งปราศจากการควบคุมภายนอกในสมัยที่ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กระทำการเบียดบังยกยอทรัพย์สินของรัฐเป็นมูลค่า ถึง ๖๐๔,๕๕๑,๒๗๖.๖๒ บาท (คำสั่งตามมาตรา ๑๗

แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ของนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ และฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๐๗)

ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงการควบคุมภายนอกในการปฏิบัติราชการโดยสรุปแล้ว จะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ควรเอาใจใส่กันบ้าง แต่อย่างไรก็ตามในความรู้สึกอย่างธรรมดาสามัญเกี่ยวกับการบริหารงานใด ๆ ถ้าการบริหารงานดำเนินไปด้วยดีมีเหตุผล ความรู้สึกที่จะควบคุมการปฏิบัติงานนั้นก็มักเป็นไปในทางที่มอบความไว้วางใจให้ แต่กลับกันถ้าลักษณะและวิธีการสื่อถึงเจตนาไม่บริสุทธิ์ การบริหารงานไม่มีเหตุผล น่าเชื่อถือก็จำเป็นต้องเพิ่มการควบคุมขึ้น กรณีเช่นเดียวกันนี้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการควบคุมภายนอกการบริหารราชการแผ่นดิน ก็มีลักษณะเดียวกัน และถึงอย่างไรก็น่าจะกล่าวได้ว่า การควบคุมภายนอกในการบริหารราชการนั้นดีกว่าไม่มีการควบคุมเลย ●

ลูกจ้างของทางราชการ กับข้าราชการพลเรือน

ดุสิต พัวศิริ

ในวาระข้าราชการฉบับที่แล้วได้เขียนถึงการบรรจุ การจ้าง การเพิ่มค่าจ้าง (เงินเดือนเดือน) สิทธิในการลา ตลอดจนประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ ที่ลูกจ้างของทางราชการได้รับจากทางราชการ แต่เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบจึงได้นำระเบียบวิธีการบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน สิทธิในการลา ตลอดจนประโยชน์เกื้อกูลที่ข้าราชการพลเรือนได้รับจากทางราชการ มาลงในฉบับนี้ต่อไปซึ่งเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการพลเรือนทั้งหลาย ในการปฏิบัติราชการทั่วไปด้วย

ข้าราชการพลเรือน

สำหรับราชการพลเรือนหมายถึง บุคคลซึ่งได้รับบรรจุ และแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ให้รับราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน และหมายความรวมถึงข้าราชการตำรวบ ซึ่งกรมตำรวจสั่งแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวบ โดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้างด้วย

การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน พระ

ราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. และระเบียบต่างๆ ที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะเข้มงวดมากในการจะบรรจุบุคคลเข้ารับราชการโดยจะต้องกลั่นกรองจากบุคคลผู้มีวุฒิภาวะประพจน์ และความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยวิธีการสอบแข่งขันจากบุคคล ซึ่งมีคุณวุฒิพื้นความรู้เหมือนกัน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสำหรับตำแหน่งในสายงานต่างๆ จะมีกเว้นโดยการคัดเลือกเป็นส่วนตัว ซึ่งจำเป็นสำหรับใช้ในการบรรจุบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาเฉพาะด้านที่ขาดแคลน หรือนักเรียนทุนรัฐบาล หรือนักเรียนซึ่งสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาวิชาชีพเฉพาะของส่วนราชการนั้นๆ เท่านั้นเพื่อบรรจุเข้ารับราชการตามความจำเป็นของแต่ละส่วนราชการไป นอกจากนั้นแล้วจะต้องบรรจุจากผู้สอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการทั้งสิ้น

สิทธิของข้าราชการ

ข้าราชการได้รับสิทธิ และผลประโยชน์ตอบแทนจากทางราชการทั้งในระหว่างรับราชการอยู่ และเมื่อพ้นจากราชการแล้ว คือ

๑. สิทธิระหว่างรับราชการ ได้แก่
- ก. สิทธิเกี่ยวกับการลา ข้าราชการ

มีสิทธิลาโดยได้รับเงินเดือน ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลา ของข้าราชการ พลเรือน และตุลาการ พ.ศ. ๒๔๗๘ และแก้ไข เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๓ คือ

๑. ลาป่วย ในหนึ่งลาป่วยได้ ดังนี้

๑.๑ ลาป่วยธรรมดาไม่เกิน ๖๐ วัน ในกรณีจำเป็นเจ้ากระทรวงอนุญาตให้ลาต่อไปได้อีกไม่เกิน ๖๐ วัน (ลูกจ้างลาได้ ๓๐ วันทำการ)

๑.๒ ลาป่วยเพราะประสบอันตรายเนื่องจากปฏิบัติราชการในหน้าที่ลาได้ไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๑.๓ ลาป่วยด้วยโรคติดต่อร้ายแรงเนื่องจากราชการในหน้าที่นอกเหนือด้วยโรคนั้น ลาได้ไม่เกิน ๒๗๐ วัน

การลาป่วยตั้งแต่ ๓๐ วันขึ้นไป ต้องมีใบรับรองแพทย์ด้วย

๒. ลาลดอุปสรรค ถือเป็นลาป่วยธรรมดา ลาได้ไม่เกิน ๖๐ วัน (ลูกจ้างลาได้ ๔๒ วัน)

๓. ลาถึงส่วนตัวและพักผ่อน ข้าราชการมีสิทธิลาถึงส่วนตัวหรือพักผ่อนในหนึ่งดังนี้

๓.๑ ลาถึงส่วนตัวหรือพักผ่อน รวมลาไปต่างประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย ได้ไม่เกิน ๔๕ วัน ถ้าลาในครั้งแรกที่เข้ารับราชการ ลาได้ไม่เกิน ๑๕ วัน

๓.๒ ลาไปต่างประเทศในทวีปเอเชีย ที่มีอาณาเขตไม่ติดต่อกับประเทศไทย มีสิทธิลาเพิ่มจากกำหนดในข้อ ๓.๑ ได้อีกไม่เกิน ๕ วัน

๓.๓ ลาไปต่างประเทศอื่นๆ มีสิทธิลาเพิ่มจากกำหนดเวลาในข้อ ๓.๑ ได้อีกไม่เกิน ๑๐ วัน

๓.๔ ข้าราชการที่ทางราชการส่งให้ไป

ประจำในต่างประเทศ จะลากลับประเทศไทยชั่วคราวได้โดยมีสิทธิลาเพิ่มจากกำหนดเวลาในข้อ ๓.๑ อีกไม่เกิน ๑๐ วัน

๔. ลาอุปสมบท ข้าราชการที่ยังไม่เคยลาอุปสมบท มีสิทธิลาได้ไม่เกิน ๑๒๐ วัน และมีสิทธิได้เลื่อนขั้นเงินเดือนด้วย

๕. ลาไปประกอบพิธีฮัจย์ ข้าราชการที่นับถือศาสนาอิสลาม และไม่เคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย มีสิทธิลาไปประกอบพิธีดังกล่าวได้ไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๖. ลาเข้าระดมราชการทหาร ข้าราชการที่ลาเข้าระดมราชการทหาร จะได้รับเงินเดือนตลอดเวลาไปรับราชการทหาร

๗. ลาไปศึกษาฝึกอบรมและดูงาน ข้าราชการที่มีสิทธิลาไปศึกษาอบรม และดูงานในประเทศและต่างประเทศได้เฉพาะสาขาวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่องานในหน้าที่ และหน่วยงานที่สังกัด โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงเจ้าสังกัด และได้รับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์ในระเบียบการจ่ายเงินระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๓ และระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม และดูงาน พ.ศ. ๒๕๑๒

ข้าราชการที่จะไปศึกษาหรือฝึกอบรม ณ ต่างประเทศ จะต้องทำสัญญากับทางราชการเจ้าสังกัด ว่าจะต้องกลับมารับราชการชดใช้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่าของเวลาที่รับทุน และถ้าไม่กลับมารับราชการ

ชดใช้ จะต้องใช้ทุนและเงินเดือน รวมทั้งเงินอื่น ๆ ที่ได้รับจากทางราชการในระหว่างเวลาที่ได้รับอนุมัติให้ไปศึกษาหรืออบรมคืนทั้งสิ้น และจะต้องใช้ค่าปรบฐานผลิตสัญญาอีกหนึ่งเท่าของเงินที่จะต้องใช้คืน

ข. สิทธิเกี่ยวกับค่าตอบแทน

ข้าราชการได้รับค่าตอบแทนจากทางราชการคือ

๑. เงินเดือน ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินเดือนจากงบประมาณ หมวดเงินเดือนเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติราชการ โดยจ่ายเป็นรายเดือนในวันสิ้นเดือน ซึ่งรวมเงินเพิ่มค่าวิชา เงินเพิ่มการสลับ เงินเพิ่มการเลื่อนฐานะ เงินเพิ่มประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายตามปกติ เงินยังชีพข้าราชการภาคใต้ และเงินอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนดให้เบิกจ่ายจากหมวดเงินเดือน

๒. ค่าเช่าบ้าน ข้าราชการมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าเช่าบ้านตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ นอกจาก

๒.๑ ข้าราชการซึ่งทางราชการจัดที่พักให้แล้ว

๒.๒ ข้าราชการที่เริ่มเข้ารับราชการในท้องที่อำเภอหรือกิ่งอำเภอใด และยังคงรับราชการอยู่ในท้องที่นั้น

๒.๓ ข้าราชการซึ่งรับราชการประจำในเขตหรือกิ่งอำเภอชั้นใน

๒.๔ ข้าราชการซึ่งทางราชการส่งให้ไปรับราชการประจำในเขตอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่

ข้าราชการผู้นั้นเริ่มเข้ารับราชการหรือเข้ารับราชการใหม่

๒.๕ ข้าราชการที่มีบ้านพักของตนเอง หรือบิดามารดาหรือบุตร หรือสามีภรรยา ที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้

๒.๖ ข้าราชการวิสามัญซึ่งทางราชการแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นการชั่วคราว

๓. ค่ารักษาพยาบาล ข้าราชการ คู่สมรส บิดามารดา และบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย (ไม่รวมบุตรบุญธรรม) ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์ดังนี้

สถานพยาบาลของทางราชการ

๑. ข้าราชการซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งต่ำกว่าตำแหน่งระดับ ๓ ขั้นต่ำสุด (ต่ำกว่า ๑,๘๖๐ บาท) เบิกได้เต็มจำนวน ทั้งประเภทคนไข้ใน และคนไข้นอก

๒. ข้าราชการที่มีรายได้ตั้งแต่ระดับ ๓ ขั้นต่ำสุดขึ้นไป (๑,๘๖๐ บาทขึ้นไป) เบิกได้เต็มจำนวนสำหรับคนไข้ใน และครึ่งจำนวน สำหรับคนไข้นอก

สถานพยาบาลของเอกชน ตามรายชื่อที่กระทรวงสาธารณสุขแจ้ง เบิกเงินได้แต่เฉพาะประเภทคนไข้ใน และเบิกได้เพียงครึ่งจำนวน

ค่าห้องและค่าอาหาร ของสถานพยาบาลของทางราชการและเอกชน เบิกได้เท่าที่จ่ายเงินจริง แต่ไม่เกินวันละ ๘๐ บาท

การรับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลสำหรับ บุตร ถ้าสามีและภริยาต่างก็รับราชการ คู่สมรสที่มี รายได้สูงกว่าเป็นผู้มีสิทธิ ถ้าแยกกันอยู่ ฝ่ายที่ ปกครองบุตรเป็นผู้มีสิทธิ

ข้าราชการ ไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่า รักษาพยาบาล ค่าห้อง และค่าอาหารสำหรับบุคคล ในครอบครัว ในกรณีทีบุคคล ในครอบครัว เป็นผู้ที่มีสิทธิ ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงาน ตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใน ฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานนั้น หรือใน ฐานะเป็นบุตร คู่สมรส หรือบิดามารดา ของผู้ปฏิบัติ งานอยู่ในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานดังกล่าว

ข้าราชการอาจยื่นคำขอหนังสือรับรองการมี สิทธิรับเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลตามแบบของทาง ราชการต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ทางราชการออก หนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินช่วยเหลือค่ารักษา พยาบาล ให้ผู้ยื่นคำขอนำไปแสดงต่อสถานพยาบาล ที่เข้ารับการรักษาพยาบาล เพื่อให้สถานพยาบาลเรียก เก็บเงินจากส่วนราชการที่ข้าราชการสังกัดอยู่ สำหรับ ค่าห้องและค่าอาหาร หากสถานพยาบาลเรียกเก็บสูง กว่าวันละ ๔๐ บาท สถานพยาบาลจะเรียกเก็บจากผู้ เข้ารับการรักษาพยาบาลโดยตรง

อนึ่ง หากผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ ไม่ อาจยื่นหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินช่วยเหลือได้ทัน ก่อนออกจากสถานพยาบาล สถานพยาบาลจะเรียก เก็บเงินตามจำนวนกับผู้มีสิทธิเฉพาะส่วนที่จะได้รับ การช่วยเหลือจากทางราชการ โดยถือเป็นเงินมัดจำ

ไว้ก่อน และออกใบเสร็จรับเงินให้ไว้เป็นหลักฐาน แยกต่างหากจากส่วนที่ไม่มีสิทธิ และจะคืนเงินมัดจำ ให้ เมื่อผู้มีสิทธินำหนังสือรับรองการมีสิทธิ และ ใบเสร็จรับเงินมาขอรับเงินมัดจำคืนภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่จ่ายเงินมัดจำ ถ้าไม่ติดต่อขอคืนเงินมัดจำ ดังกล่าว สถานพยาบาลจะโอนเงินเข้าเป็นรายได้ของ สถานพยาบาล และถือว่าหมดสิทธิในการรับเงินช่วย เหลือจากทางราชการแล้ว

๔. เงินช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร
ข้าราชการที่มีบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่รวมบุตร บุญธรรมและมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ของทุกปี มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการ ศึกษา คือมีสิทธิเบิกเงินค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการ ศึกษา โดยข้าราชการจ่ายเงินไปก่อน และนำหลักฐาน มาขอเบิกเงินจากทางราชการได้ตามหลักเกณฑ์คือ

๔.๑ ผู้มีรายได้ต่ำกว่า ๑,๘๖๐ บาท มี สิทธิเบิกเงินบำรุงการศึกษาหรือเงินค่าเล่าเรียนได้เท่า จำนวนที่ได้จ่ายไป

๔.๒ ผู้มีรายได้สูงกว่า ๑,๘๖๐ บาท ขึ้น ไป มีสิทธิเบิกเงินได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไป

ข้าราชการที่มีคู่สมรสเป็นข้าราชการหรือลูกจ้าง ประจำ คู่สมรสที่มีรายได้สูงกว่าเป็นผู้มีสิทธิรับการ ช่วยเหลือ ถ้ามีรายได้เท่ากัน ให้สามีเป็นผู้เบิก ถ้าหย่าขาดหรือแยกกันอยู่ ให้ฝ่ายที่ปกครองบุตรมี สิทธิรับความช่วยเหลือ

ข้าราชการที่มีคู่สมรสปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานที่มีใช้ส่วนราชการ และมีสิทธิได้รับ

เงินช่วยเหลือค่าบำรุงการศึกษา หรือเงินค่าเล่าเรียน บุตรจากรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานดังกล่าว ข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเว้นแต่สิทธิที่คู่สมรสได้รับนั้น ต่ำกว่าที่พึงจะได้รับตามระเบียบ ให้มีสิทธิเบิกเพิ่มเติมได้เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่

ในกรณีที่ข้าราชการใช้สิทธิโดยทุจริต หรือกรอกข้อความเท็จ จะต้องรับโทษทางวินัยและหมดสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือตามระเบียบตลอดไป

๕. เงินช่วยเหลือบุตร บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายไม่รวมบุตรบุญธรรม และบุตรซึ่งบิดามารดาได้ยกให้ผู้อื่นไปแล้ว และมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปีบริบูรณ์ ซึ่งไม่เป็นบุตรลูกธิดาภาวะ โดยการสมรส และไม่เป็นผู้ได้เงินเพิ่มพิเศษสำหรับบุตรตามระเบียบการจ่ายเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือบุตรเดือนละห้าสิบบาทต่อบุตรคนหนึ่ง และถ้าคู่สมรสเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ คู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือบุตรเพียงฝ่ายเดียว หากหย่ากัน ฝ่ายที่ปกครองบุตรเป็นผู้มีสิทธิรับเงิน

๖. ค่าอาหารทำการนอกเวลา ข้าราชการที่ได้รับอนุมัติให้อยู่ปฏิบัติราชการ นอกเวลาราชการปกติมีสิทธิได้รับเงินค่าอาหารทำการนอกเวลาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

๖.๑ กรณีผู้ปฏิบัติราชการนอกเวลาราชการปกติ หรือในวันหยุดราชการเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง

ก. ผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง ตั้งแต่ ๑,๑๕๐ บาทขึ้นไปวันละ ๒๕ บาท

ข. ผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่า ๑,๑๕๐ บาท วันละ ๒๐ บาท

๖.๒ กรณีผู้ปฏิบัติราชการ ในวันหยุดราชการเต็มวันเหมือนวันทำการ

ก. ผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง ตั้งแต่ ๑,๑๕๐ บาทขึ้นไป วันละ ๓๐ บาท

ข. ผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่า ๑,๑๕๐ บาท วันละ ๒๕ บาท

๗. เบี้ยประชุมกรรมการ จ่ายให้แก่กรรมการที่ได้รับแต่งตั้ง โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยประกาศพระบรมราชโองการ โดยคณะรัฐมนตรี หรือเจ้ากระทรวง ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี แต่ไม่รวมถึงกรรมการซึ่งได้รับเงินเดือนหรือเงินพิเศษอย่างอื่น ในหน้าที่กรรมการโดยเฉพาะ และไม่รวม อ.ก.พ. กระทรวง หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบเท่ากระทรวง อ.ก.พ. กรม หรือทบวงการเมืองที่มีฐานะเทียบกรม หรือ อ.ก.พ. จังหวัด กรรมการและอนุกรรมการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุม ดังนี้

๗.๑ กรรมการที่ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาวันละ ๑๐๐ บาท

๗.๒ กรรมการที่พิจารณาหรือปฏิบัติงานอื่น วันละ ๕๐ บาท

๗.๓ อนุกรรมการที่พิจารณาหรือปฏิบัติงานอื่นวันละ ๓๐ บาท

สำหรับกรณีที่ไม้อาจปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปใน
ระยะเวลาอันสั้น และคณะกรรมการเห็นชอบ อาจ
เบิกเบี้ยประชุมเหมาจ่ายเป็นรายเดือน คือ

กรรมการ ไม่เกินเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท ต่อคน

อนุกรรมการ .. ๑,๐๐๐ บาท ต่อคน

๘. ค่าสอนพิเศษ ข้าราชการที่ได้รับเชิญ
ไปสอนในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หรือ
สถานศึกษาของส่วนราชการต่าง ๆ ในฐานะอาจารย์
พิเศษหรือครูพิเศษ มีสิทธิได้รับค่าสอนพิเศษ คือ

ผู้สอน	ระดับ		
	มัธยมศึกษาหรือวิทยาลัย	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	ปริญญาโทขึ้นไป
ครูพิเศษ, อาจารย์พิเศษ	๔๐	๕๐	๗๕
ศาสตราจารย์ผู้ดำรงตำแหน่งหรือ เคยดำรงตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่า ขึ้นไป	-	๗๕	๑๐๐

๙. ค่าสมนาคุณ ข้าราชการที่เป็นวิทยากร
หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเชิญไปบรรยายหรือร่วม
สัมมนา มีสิทธิได้รับเงินค่าสมนาคุณชั่วโมงละ ๓๐ บาท
เว้นแต่ผู้นั้นสังกัดอยู่ในส่วนราชการที่จัดบรรยายหรือ
สัมมนานั้นอยู่แล้ว

๑๐. เงินรางวัลกรรมการหรืออนุกรรมการ
สอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกวิชาข้าราชการ
พลเรือน ข้าราชการซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรม
การสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกวิชาข้าราชการ
พลเรือน และได้ออกข้อสอบหรือตรวจข้อสอบ หรือ
สอบสัมภาษณ์ มีสิทธิได้รับเงินรางวัล ดังนี้

๑๐.๑ สอบข้อเขียนชั้นจัตวา หน่วย
ละ ๓ บาท ชั้นตรี, โท, ทนุรัฐบาลหน่วยละ ๕
บาท

๑๐.๒ สอบสัมภาษณ์ ชั้นจัตวา หน่วย
ละ ๒ บาท ชั้นตรี, โท, ทนุรัฐบาลหน่วยละ ๓ บาท

๑๑. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ
จำแนกเป็นการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร
และการเดินทางไปต่างประเทศ

๑. การเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร
จักร มีสิทธิเบิกเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

๑๑. ค่าเบี่ยงเบนเดินทาง

ตำแหน่ง	บาทต่อวัน
ตำแหน่งระดับ ๑ หรือเทียบเท่า (ลูกจ้างประจำ ค่าจ้างไม่เกิน ๑,๘๖๐ บาท)	๓๐
ตำแหน่งระดับ ๒ หรือเทียบเท่า (ลูกจ้างประจำ ค่าจ้างเกิน ๑,๘๖๐ บาท)	๔๐
ตำแหน่งระดับ ๓ หรือ ๔ หรือเทียบเท่า (ลูกจ้างประจำ ค่าจ้างเกิน ๒,๓๗๐ บาท ขึ้นไป)	๕๐
ตำแหน่งระดับ ๕ หรือ ๖ หรือเทียบเท่า	๖๐
ตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป	๗๐

๑.๒ ค่าเข้าที่พัก

ตำแหน่ง	ไม่เกินวันละ	
	ประเภท ก.	ประเภท ข.
ตำแหน่งระดับ ๑ หรือ ๒	๖๐	๓๐
ตำแหน่งระดับ ๓ หรือ ๔	๘๐	๔๐
ตำแหน่งระดับ ๕ หรือ ๖	๑๐๐	๕๐
ตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘	๑๒๐	๖๐
ตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป	๑๔๐	๗๐

๑.๓ อัตราค่ายานพาหนะ

ตำแหน่งระดับ ๓ ขึ้นไป เบิกในชั้นหนึ่ง

ตำแหน่งระดับ ๒ เบิกในชั้นสอง

ตำแหน่งระดับ ๑ เบิกในชั้นสาม

การเดินทางรถไฟรอนอน

(๑) ผู้เดินทางไปราชการ จะเดินทางโดยรถธรรมดาหรือรถเร็วได้ทุกกรณี

(๒) ผู้เดินทางไปราชการ จะเดินทางโดยรถด่วนได้ในกรณีต้องเดินทางไปปฏิบัติราชการโดยเร่ง

ด่วน หรือเป็นผู้มีสิทธิใช้ยานพาหนะชั้นหนึ่งหรือผู้ซึ่งต้องอยู่ในรถไฟเวลาหนึ่งเวลาใด ระหว่าง ๒๑.๐๐ นาฬิกา ถึง ๗.๐๐ นาฬิกา ของวันรุ่งขึ้น หรือร่วมเดินทางไปกับผู้เดินทาง ซึ่งมีสิทธิใช้ยานพาหนะชั้นหนึ่ง หรือเดินทางโดยรถไฟสายแม่กลอง

(๓) ผู้เดินทางไปราชการโดยรถเร็ว ถ้าในขบวนรถที่เดินทางไม่มีรถชั้นหนึ่งธรรมดา แต่มีรถชั้นหนึ่งปรับอากาศ ให้ผู้มีสิทธิใช้ยานพาหนะชั้นหนึ่งเดินทางในรถชั้นหนึ่งปรับอากาศได้

(๔) ผู้เดินทางไปราชการโดยรถด่วน จะเดินทางโดยรถนั่งชั้นหนึ่งปรับอากาศ หรือรถนั่งนอนตามหลักเกณฑ์ คือ

ก. รถนั่งนอนชั้นสอง สำหรับตำแหน่งระดับ ๒

ข. รถนั่งนอนชั้นหนึ่ง สำหรับตำแหน่งระดับ ๓ ขึ้นไป

ค. รถนั่งนอนชั้นหนึ่งปรับอากาศ สำหรับตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป

การเดินทางโดยเครื่องบิน มีหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) ตำแหน่งระดับ ๕ ขึ้นไป เดินทางได้ทุกกรณี

(๒) ข้าราชการหรือลูกจ้าง นอกจาก (๑) จะโดยสารเครื่องบินได้เฉพาะกรณีจำเป็นรีบด่วนเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ

รองผู้ว่า
เจ้าพนักงาน ก.จ.

๒. การเดินทางไปราชการต่างประเทศ

ก. เดินทางไปราชการชั่วคราว

ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางและค่าเช่าที่พัก

คอลลาร์สหรัฐต่อวัน

ตำแหน่งระดับ ๔ ลงมา
ตำแหน่งระดับ ๕ หรือ ๖
ตำแหน่งระดับ ๗ หรือ ๘
ตำแหน่งระดับ ๙
ตำแหน่งระดับ ๑๐ ขึ้นไป
ประธานศาลฎีกาหรือรัฐมนตรี

ประเภท ก.		ประเภท ข.		ประเภท ค.	
ผู้ เบี้ยเลี้ยง	เช่าที่พัก	ผู้ เบี้ยเลี้ยง	เช่าที่พัก	ผู้ เบี้ยเลี้ยง	เช่าที่พัก
๑๖	๒๓	๑๓	๒๑	๑๐	๑๘
๑๘	๒๖	๑๖	๒๓	๑๓	๒๑
๒๓	๒๘	๑๘	๒๖	๑๖	๒๓
๒๖	๓๔	๒๓	๒๘	๑๘	๒๖
๓๑	๓๕	๒๖	๓๔	๒๓	๒๘
๓๘	๔๕	๓๑	๔๕	๒๘	๓๕

ประเภท ก. หมายถึงประเทศในยุโรป อเมริกาเหนือและใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ประเภท ข. หมายถึงประเทศนอก จากที่กล่าวในประเภท ก. และ ค.
ประเภท ค. หมายถึงราชอาณาจักรลาว กัมพูชา สหภาพพม่า

อัตราค่าเครื่องแต่งตัวไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

ตำแหน่ง	ประเภท ก.	ประเภท ข.
	บาท	บาท
ระดับ ๔ ลงมา	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐
ระดับ ๕ ขึ้นไป	๗,๕๐๐	๕,๐๐๐

ประเภท ก. หมายถึงประเทศอื่น ๆ นอกจากในประเทศ
ประเภท ข.

ประเภท ข. หมายถึงสาธารณรัฐเวียดนามใต้ สา-
ธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม ราชอาณาจักรลาว กัมพูชา สหภาพพม่า
มาเลเซีย ศรีลังกา สาธารณรัฐอินโด
นีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และ
สิงคโปร์

ข. การเดินทางไปรับราชการประจำในต่าง
ประเทศ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางเบิกได้ตามอัตรา
ไปราชการต่างประเทศชั่วคราว

๒. ค่าเช่าที่พัก ตามอัตราที่กระทรวง
การคลังกำหนด

๓. ค่าเครื่องแต่งตัวมีสิทธิคืน

ตำแหน่ง	ประเภท ก.	ประเภท ข.
	บาท	บาท
๑. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๒ ภริยาหรือสามี	๑๕,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
บุตรคนละ	๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐
๒. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๓ หรือ ๔ ภริยาหรือสามี	๓,๕๐๐	๒,๐๐๐
บุตรคนละ	๒๔,๐๐๐	๑๗,๐๐๐
๓. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๕ ถึง ๘ ภริยาหรือสามี	๑๕,๐๐๐	๘,๐๐๐
บุตรคนละ	๕,๐๐๐	๓,๐๐๐
๔. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๙ ถึง ๑๐ ภริยาหรือสามี	๓๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
บุตรคนละ	๑๗,๐๐๐	๑๑,๐๐๐
๕. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๑๑ ภริยาหรือสามี	๕,๕๐๐	๓,๕๐๐
บุตรคนละ	๔๓,๐๐๐	๒๖,๐๐๐
๖. เจ้าหน้าที่การทูตระดับ ๑๒ ภริยาหรือสามี	๑๕,๐๐๐	๑๔,๐๐๐
บุตรคนละ	๖,๐๐๐	๔,๐๐๐

ประเภท ก. หมายถึงประเทศอื่นนอกจากในประเทศ ข.
ประเภท ข. หมายถึง สาธารณรัฐเวียดนามใต้ สา-
ธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม กัมพูชา
สหภาพพม่า มาเลเซีย ลังกา อินโดนีเซีย
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สิงคโปร์

๒. สิทธิของข้าราชการเมื่อ พ้นจากราชการแล้ว

ข้าราชการที่พ้นจากหน้าที่ราชการเพราะตาย
หรือออกจากราชการ จะได้รับสิทธิและประโยชน์
ตอบแทนดังนี้

- (๑) เงินสะสม
- (๒) บำเหน็จบำนาญ
- (๓) เงินทำขวัญข้าราชการ
- (๔) ค่าทดแทนตามระเบียบการจ่ายค่าทด-
แทนและการพิจารณา
- (๕) เบี้ยหวัด
- (๖) เงินช่วยเหลือพิเศษ
- (๗) การช่วยเหลือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
- (๘) การช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

๑. เงินสะสม เป็นเงินที่ทางราชการหักจาก
เงินเดือนข้าราชการไว้ร้อยละ ๕ ของเงินเดือน และ
คิดดอกเบี้ยให้สำหรับเงินสะสมที่ยกมาจากปีเก่าใน
อัตราร้อยละ ๗ ต่อปี เงินสะสมระหว่างปีในอัตรา
ร้อยละ ๓.๗๐ บาท เงินสะสมเหล่านี้ทางราชการจะ
จ่ายคืนให้เมื่อออกจากราชการ

๒. บำเหน็จบำนาญ จ่ายให้แก่ข้าราชการ
ที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน

บำเหน็จบำนาญปกติ การออกจากราชการ
ที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญนั้น ต้องเข้าเกณฑ์ในเหตุใด
เหตุหนึ่ง คือ

๒.๑ เหตุทดแทน ออกเพราะขบถเล็ก
ตำแหน่ง หรือให้ออกจากราชการโดยไม่มีความผิด

๒.๒ เหตุทุพพลภาพ ให้ออกหรือลา
ออกเพราะแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจแสดง
ความเห็นว่าเป็นว่า ไม่สามารถจะรับราชการในหน้าที่ซึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่ได้

๒.๓ เหตุสูงอายุ ให้ออกเมื่อสิ้นบังคับ
ประมาณที่อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ หรือลาออกเมื่อมี
อายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์

๒.๔ เหตุรับราชการนาน ให้ออกเมื่อ
มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๓๐

ปีบริบูรณ์แล้ว หรือลาออกเมื่อมีเวลาราชการสำหรับ
จำนวนบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์

ข้าราชการที่ลาออกโดยไม่เข้าลักษณะที่จะได้
รับบำเหน็จบำนาญเหตุใดเหตุหนึ่งตามข้อ ๒.๑-๒.๔
แต่มีเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญครบ
๑๐ ปีบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิได้รับบำเหน็จเป็นจำนวน
เท่ากับเงินเดือนเดือนสุดท้าย คูณด้วยจำนวนปีเวลา
ราชการ

เกณฑ์คำนวณบำเหน็จบำนาญ

(๑) บำเหน็จ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้าย
คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(๒) บำนาญ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้าย
คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ ดังนี้

ก. สำหรับทหาร และตำรวจ ให้แบ่ง
เป็นห้าสิบส่วน คูณด้วยจำนวนปี
เวลาราชการ

ข. ข้าราชการพลเรือนที่รับราชการไม่
น้อยกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ ให้แบ่ง
เป็นห้าสิบส่วน คูณด้วยจำนวนปี
เวลาราชการ

ค. ข้าราชการนอกจากข้อ ก. และ ข.
ให้แบ่งเป็นห้าสิบห้าส่วน คูณด้วย
จำนวนปีเวลาราชการ

ข้าราชการที่ออกจากราชการด้วยเหตุใดเหตุ
หนึ่งใน ๔ เหตุข้างต้น มีเวลาราชการสำหรับจำนวน
บำเหน็จบำนาญไม่น้อยกว่า ๑ ปีบริบูรณ์ ถ้ามีเวลา
ราชการ สำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญไม่ถึง ๑๐ ปี
บริบูรณ์ มีสิทธิได้บำเหน็จ ถ้าตั้งแต่ ๑๐ ปีบริบูรณ์ขึ้น
ไป มีสิทธิได้บำนาญ ผู้มีสิทธิได้บำนาญอาจเปลี่ยน
เป็นรับบำเหน็จแทนได้

บำนาญพิเศษ จ่ายให้ข้าราชการที่ประสบ
อันตรายเพราะเหตุปฏิบัติราชการในหน้าที่ หรือถูก
ประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่จนพิการ
ทุพพลภาพ รับราชการต่อไปไม่ได้ ถ้าถึงตาย ทายาท
มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษ แต่การประสบอันตรายนั้น
ต้องมีสาเหตุจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

บำเหน็จตกทอด ข้าราชการที่ตายระหว่างรับ
ราชการ และมีเวลาคำนวณบำเหน็จบำนาญตั้งแต่ ๑ ปี
บริบูรณ์ขึ้นไปทายาทมีสิทธิได้บำเหน็จตกทอด

ผู้รับบำนาญปกติ หรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญ
ปกติ หรือบำนาญพิเศษ ถ้าตายทายาทมีสิทธิได้รับ
บำเหน็จตกทอดเป็นเงิน ๓๐ เท่า ของบำนาญที่ได้รับ
เป็นรายเดือน

๓. เงินค่าทำขวัญข้าราชการ ข้าราชการที่
ได้รับอันตรายหรือบวญเจ็บจนพิการ เพราะเหตุปฏิบัติ

ราชการในหน้าที่ แต่ยังสามารถรับราชการได้ มีสิทธิได้รับเงินค่าทำขวัญจากทางราชการ

๔. เงินค่าทดแทน ตามระเบียบการจ่ายเงินค่าทดแทนและการพิจารณาบำเหน็จความชอบในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๑๐

ข้าราชการที่จะได้รับเงินทดแทนต้องเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการให้ทำหน้าที่ปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และต้องได้รับอันตรายหรือบ้วยเจ็บจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ดังกล่าว

๕. เบี้ยหวัด จ่ายให้แก่ทหาร

๖. เงินช่วยเหลือ ข้าราชการประจำการตาย มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือ ๓ เท่าของเงินเดือน ถ้าข้าราชการบำนาญตาย มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือหนึ่งเท่าของบำนาญเงินช่วยเหลือนี้ จ่ายให้แก่บุคคลซึ่งข้าราชการผู้ตายได้แสดงเจตนาระบุไว้เป็นหนังสือตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด

๗. การช่วยเหลือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ข้าราชการเบ็ดเตล็ด บำนาญ บำนาญพิเศษ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเช่นเดียวกับข้าราชการประจำ

๘. ช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษา ข้าราชการเบ็ดเตล็ด บำนาญ บำนาญพิเศษ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร เช่นเดียวกับข้าราชการประจำ

๙. เงินช่วยเหลือค่าทำศพ ข้าราชการผู้ใดตายในระหว่างรับราชการทายาทตามกฎหมายมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือค่าทำศพ เป็นจำนวน ๓ เท่าของเงินเดือนที่ได้รับเดือนสุดท้าย

เท่าที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ท่านผู้อ่านก็จะพิจารณาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างลูกจ้างของทางราชการกับข้าราชการพลเรือนว่ามีสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากทางราชการว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร ส่วนตารางเปรียบเทียบสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากทางราชการระหว่างลูกจ้างของทางราชการกับข้าราชการพลเรือนโดยละเอียดพร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะได้นำลงในวารสารข้าราชการในโอกาสต่อไป หากท่านผู้อ่านมีความเห็นเป็นอย่างไร ก็ขอได้กรุณาแสดงความคิดเห็นไปยังวารสารข้าราชการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่ทางราชการและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป ●

บทสัมภาษณ์

หัวหน้ากองแรงงานสัมพันธ์
กรมแรงงาน

วารสารข้าราชการฉบับนี้เป็นฉบับเดือน พฤษภาคม ทำให้นึกถึงวันแรงงานหรือวันกรรมกร ซึ่งตรงกับวัน ๑ พฤษภาคมของทุกปี คอลัมน์ สัมภาษณ์ข้าราชการที่น่าสนใจประจำฉบับนี้ จึงขอนำท่านผู้อ่านไปพบกับ คุณประสงค์ วัฒนันท์ หัวหน้ากองแรงงานสัมพันธ์ กรมแรงงานซึ่งเป็นผู้ ยืนหยัดอยู่ตรงกลางระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง คอย

ชี้แจงให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจและปฏิบัติตามกติกาแห่ง การแรงงานสัมพันธ์ และพยายามใช้เทคนิคทุกวิถี ทางที่จะไกล่เกลี่ยประสานประ โยชน์ของทั้งสอง ฝ่าย เพื่อให้กิจการนั้น ๆ ดำเนินต่อไปในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยเช่นนี้ งานของคุณประสงค์ ซึ่งเป็งานที่ความหมายอย่างยิ่งต่อความก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจของประเทศก็นับวันจะเพิ่มมากขึ้น

วันที่วารสารข้าราชการนัดไปสัมภาษณ์ คุณ ประสงค์ วัฒนันท์ เผอิญมีการนัดหยุดงานของ คนงานรถโดยสารประจำทางในกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๒๐ สาย เพื่อไปชุมนุมเสนอข้อเรียกร้อง บางประการที่ท้องสนามหลวง ห้องทำงานของหัวหน้ากองแรงงานสัมพันธ์จึงดูพลุกพล่านผู้คนเข้าออก ตลอดเวลา เสียงโทรศัพท์ดังไม่ขาดระยะ ทั้งนี้ เพราะคุณประสงค์เป็นศูนย์กลางที่ผู้บังคับบัญชาจะ ได้ถามความคืบหน้าของการชุมนุม ที่ผู้ใต้บังคับ บัญชาจะรับคำสั่ง และรายงานความเคลื่อนไหวต่างๆ วารสารข้าราชการ จึงมีโอกาสดูเห็นการทำงานอย่าง เข้มแข็ง และการตัดสินใจที่รอบคอบ เฉียบพลัน ของหัวหน้ากองผู้นี้

ขอเชิญท่านผู้อ่านได้พบกับ คุณประสงค์ วัฒนันท์ จากการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

เดอะ

ไม่รู้จักเงินที่ไหน
อีก 700 ล้าน!

มาดำเนินกิจการรวมกัน
"สหภาพประชาชนไทย" ตั้งขึ้นในนามของ 2 ปชช.
"ปชช. 1" และ "ปชช. 2" ให้มีความสามัคคี
และจงใจที่จะช่วยกันพัฒนาประเทศไทย
โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาประเทศไทย
ให้เป็นประเทศที่เจริญก้าวหน้า
และมีความสงบสุข

รวมแล้วสลายตัว
ออกกว้างปดตัวนี้

พี

รวมแล้วสลายตัว
ออกกว้างปดตัวนี้

THE S

พี

พี

พี

รวมแล้ว

ตอนนี้รับมีอัตราเมล็ดไร่ไร่
ใช้ธำพาร้าง
นัดชุมนุมใหญ่
วันนี้

พี

พี

พี

พี

วารสาร : งานของกองแรงงานสัมพันธ์ เป็นงานที่ต้องติดต่อกับทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งจะมีผลให้การแรงงานสัมพันธ์หรือล้มเหลวก็ได้ จึงเห็นว่ากองนี้เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญของแรงงาน อยากให้คุณประสงค์ช่วยชี้แจงถึงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของกองแรงงานสัมพันธ์อย่างย่อ ๆ ก่อนครับ

คุณประสงค์ : งานของกองแรงงานสัมพันธ์ พูดย่อ ๆ คือดูแลรับผิดชอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ อ่านในกฎหมายเราจะเห็นว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก็คือเจ้าหน้าที่กองนี้ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องทำทุกเรื่องตามสาระของกฎหมาย จะมีเกี่ยวกับเรื่องสภาพการจ้าง การเรียกร้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ต่อไปก็เกี่ยวกับเรื่องสมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน รวมถึงสหพันธ์แรงงาน สหพันธ์นายจ้าง แล้วก็เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกเยอะ

วารสาร : แบ่งงานยังไรครับ

คุณประสงค์ : แบ่งเป็น ๕ หน่วยงาน คือ หน่วยงานแรกเป็นงานวินิจฉัยข้อร้องทุกข์ งานนี้เกี่ยวกับในกรณีที่นายจ้างลูกจ้างมาร้องเรียนว่า ถูกเลิกจ้าง หรือทำงานแล้วไม่ได้รับจ้างค่าล่วงเวลา ซึ่งแน่นอนครับมันเกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แต่ทำไมงานด้านนี้ไม่สังกัดกองคุ้มครองแรงงาน ก็เพราะว่าลักษณะของการทำงานนี้ เจ้าหน้าที่จะต้องใกล้ชิด ประนีประนอมมากกว่าที่เราจะออกเป็นคำเตือน คำเตือนก็คือคำวินิจฉัยให้นายจ้างปฏิบัติอย่างโน้นอย่างนี้ ซึ่งการออกคำเตือนมันเป็นลักษณะของการบังคับเกินไป ฉะนั้น งานส่วนใหญ่ของเราที่สำเร็จลงได้ก็โดยวิธีประนีประนอมและใกล้ชิดให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้ จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลาให้ถูกต้องเสีย อย่างนั้นมันได้ผลดีกว่า คนที่มาหาเราแต่ละคนก็ไม่รู้จะไปไหนก็เห็นเราเป็นที่พักสุดท้าย ดังนั้น เราจึงพยายามช่วยเขาในด้านความรวดเร็ว แต่ถ้าเราไม่ช่วยวินิจฉัยซักช้า คนงานก็เดือดร้อน

วารสาร : ตัวอย่างข้อร้องทุกข์มีไหมครับ

คุณประสงค์ : เช่นว่าถูกให้ออก ซึ่งตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กำหนดว่า ถ้าเลิกจ้างลูกจ้างโดยที่ไม่มีเหตุผล ความผิดในต้นกำหนดไว้ชัดในข้อ ๔๗ ของประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ถ้าความผิดไม่เข้าข่ายข้อ ๔๗ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าชดเชยให้ ที่บางทีนายจ้างแก้ก็ไม่จ่าย ที่ไม่จ่ายนี้อาจจะเป็นเพราะเหตุว่ามีความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เลยให้ออก

ไปเสีย ซึ่งเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องที่เราจะต้องดำเนินการให้ลูกจ้างได้รับการคุ้มครองจากรัฐ

วารสาร : งานต่อไปละครับ

คุณประสงค์ : อีกหน่วยงานหนึ่ง คือ งานใกล้เคียงระดับข้อพิพาท กฎหมายเขียนไว้ชัดว่า การพิพาทแรงงานเริ่มต้นตรงไหน คือเรามองในความจริงที่ว่า นายจ้างกับลูกจ้างอยู่ร่วมกัน และตามธรรมชาติคนเราเมื่ออยู่ ๒ คนขึ้นไป ความขัดแย้งมันย่อมมี หรือคุณ ไม่ทราบมีครอบครัวหรือยัง คุณเองก็คงจะดูใจกับแฟนมานาน พอแต่งงานแล้วคิดว่าคงไม่มีปัญหาแต่ก็ยังมีปัญหาเล็กๆ น้อยๆ แล้วทำไมนายจ้างกับลูกจ้างซึ่งไม่ได้ดูใจกันนักหนา แต่มาทำงานร่วมกัน ซึ่งไม่ใช่แค่ ๒ คน แต่เกินร้อยเกินพัน ดังนั้น ปัญหาข้อขัดแย้งย่อมมี แต่ในขณะที่เดียวกันความต้องการของลูกจ้างก็ยังมีในเรื่องเกี่ยวกับความจำเป็นในเรื่องการครองชีพ หรือในเรื่องของสวัสดิการต่างๆ ที่เห็นว่าแกไม่สามารถรับภาระที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงในขณะนี้ได้ แกก็มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้นายจ้างช่วยเหลือ ซึ่งแน่นอนสิทธิในการเรียกร้องนี้นายจ้างเองก็มี กฎหมายนี้มีใช้กำหนดเฉพาะสิทธิของลูกจ้างฝ่ายเดียว แต่กำหนดสิทธิของนายจ้างด้วย ที่จะเรียกร้องให้ลูกจ้างปฏิบัติตามอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ในการทำข้อเรียกร้อง กฎหมายกำหนดไว้ชัดว่าต้องเป็นหนังสือระบุความต้องการไป แจ้งข้อผู้แทนให้ทราบไม่เกิน ๑ คน และทั้งสองฝ่ายต้องเจรจา กัน ต้องเริ่มเจรจากันภายใน ๓ วัน นับแต่วันรับข้อเรียกร้องอันนี้ เรายังถือว่าไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงาน ถือเป็นเรื่องภายในครอบครัว ครับ แต่จะเจรจากันจริงๆ กี่วันเนี่ย เป็นเรื่องทั้งสองฝ่ายจะพิจารณาดังเหตุผลความจำเป็นความเดือดร้อนของแต่ละฝ่าย คือเราถือว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว เป็นเรื่องภายในเราไม่เข้าไปยุ่ง แต่ทันตามกฎหมายหรือ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ จะถือว่าเป็นข้อพิพาทก็ต่อเมื่อยื่นข้อเรียกร้องแล้วไม่มีการเจรจายื่นไปแล้วหายต่อมหรือเจรจากันแล้วทั้งสองฝ่ายยังตกลงกันไม่ได้ อาจจะเป็นเพราะว่าลูกจ้างมองนายจ้างในแง่ที่ว่า นายจ้างได้ขยายกิจการ มีการรับคนเข้ามามาก ผลผลิตมาก ก็เห็นว่านายจ้างน่าจะมีกำไร และเมื่อมีกำไรแล้วลูกจ้างก็เห็นว่าแกก็ควรจะได้รับผลประโยชน์บ้าง ในฐานที่ค่าครองชีพปรับตัวสูง เมื่อเจรจาแล้วนายจ้างอาจจะเห็นว่าที่ลูกจ้างเข้าใจนั้นมันไม่ถูก ที่ขยายกิจการนั้นมันอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการส่งเสริมการลงทุน หรือว่าการทำงานถ้ามันอยู่กับที่แล้ว เหมือนกับการถอยหลัง การขยายกิจการนั้นก็จะต้องเพิ่ม

คนที่มาหาเราแต่ละคนก็ไม่ว่าจะไปไหน

เห็นเราเป็นที่พักสุดท้าย

เราพยายามช่วยเหลือเขาในด้านความรวดเร็วและยุติธรรม

ถ้าถามถึงจุดยืนของเรา บอกได้เลยครับว่าอยู่ตรงกลางระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

ทุนเข้าไปอีก เงินที่ขยายกิจการไม่ใช่เงินของเขาเอง อาจจะกู้หนี้มาจากธนาคาร ต่างคนต่างมองกันคนละข้างลูกจ้างมองนายจ้างอย่างหนึ่ง นายจ้างมองลูกจ้างอย่างหนึ่ง นายจ้างถ้าไม่เข้าใจปัญหาด้านแรงงานแถมมองในแง่ว่าลูกจ้างเอาไม่มัววันสิ้นสุด เรียกกันอยู่เรื่อง ก็ต้องดูเหตุผลของแต่ละฝ่าย ซึ่งผมขอรวบรัดสั้นๆ ว่า เจรจากันแล้วก็ยังตกลงกันไม่ได้ เนื่องจากแต่ละฝ่ายไม่ยอมผ่อนปรนกัน อันนี้เราถือว่าเป็นข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น คือตกลงกันไม่ได้แล้ว อ้ออัน อย่างที่ผมเรียนเมื่อกว่า ขันข้อเรียกร้องแล้วไม่มีการเจรจา ดังนั้น จึงมี ๒ ประเด็นที่จะเข้าข่ายว่าข้อพิพาทแรงงานได้เกิดขึ้น เมื่อเกิดขึ้นในกรณีหนึ่งกรณีใด ฝ่ายยื่นข้อเรียกร้องจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานประνομข้อพิพาท เข้าทำการไกล่เกลี่ย เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าเจ้าพนักงานประνομข้อพิพาท หรือเจ้าหน้าที่กองแรงงานสัมพันธ์จะเข้าเกี่ยวข้องได้ในกรณีที่มีข้อพิพาทแรงงานเกิดขึ้น

ส่วนงานที่สาม เราเรียกว่า สำนักงานทะเบียนสหภาพ ซึ่งงานนี้เกี่ยวกับในด้านการรับคำร้องขอจดทะเบียนจัดตั้งสหภาพ ซึ่งเราก็จะต้องพิจารณาคุณสมบัติร่างข้อบังคับซึ่งก็คือธรรมนูญของสหภาพ จะต้องตรวจสอบว่าคุณสมบัติและร่างข้อบังคับขัดกับกฎหมายอะไรบ้าง จากนั้นเราก็จะจดทะเบียนให้แล้วเราก็ต้องให้คำปรึกษาแนะนำและจัดอบรม เป็นหลักสูตรสั้นๆ เพียง ๖ ชม. เป็นทำนองขี้แจงให้ทราบว่าการบริหารงานสหภาพจะต้องทำอย่างไรกันบ้าง ก็จะได้มีความรู้พื้นฐานไว้ก่อน จะได้ดำเนินการเป็นการถูกต้อง คือต้องจัดการประชุมใหญ่ ต้องทำอะไรบ้างตามกฎหมายเมื่อได้รับการจดทะเบียนแล้วเราก็ต้องไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำในเรื่องที่กฎหมายกำหนด รวมถึงให้คำแนะนำปรึกษาในสิ่งที่กฎหมายไม่ได้กำหนด แต่เป็นปัญหาในการบริหารงาน

วารสาร : หมายถึงว่าเราเป็นพหุเสียง

คุณประสงค์ : ก็ไม่เชิงพหุเสียง เราก็ไปเยี่ยมเยือนเขา แต่ถ้าเขามีปัญหาอะไรเขาจะสอบถามเราก็ได้ชัดเจน ว่าการบริหารงานควรจะทำอย่างไร การจัดประชุมควรจะทำอย่างไร ทะเบียนสมาชิกจะทำอย่างไร การรักษาเงินจะทำอย่างไร การใช้จ่ายเงินควรมีหลักฐานอย่างไรบ้าง อันนี้เพื่อป้องกันตัวกรรมการที่รับชอบด้วยไม่ให้สมาชิกโจมตีว่า มีการกระทำที่ไม่สมควร

วารสาร : สหภาพแรงงานนี้หมายถึงหลาย ๆ สมาคมลูกจ้างหรือเปล่า

คุณประสงค์ : มีได้ คือ สมัยก่อนเมื่อประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ออกมา ให้กระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงในเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ เมื่อปี ๒๕๑๕ เราเรียกว่าสมาคมลูกจ้าง พอ.พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ ออกมา ใช้ชื่อว่า สหภาพแรงงาน

วารสาร : เป็นสมาคมของลูกจ้างโรงงานเดียวกันหรือกิจการเดียวกันใช่ไหม

คุณประสงค์ : ครับ เรียกว่าสหภาพแรงงาน เพราะสหภาพแรงงานจัดตั้งได้ ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ ลักษณะอันแรกก็คือ นายจ้างคนเดียวกัน แม้ว่ากิจการจะต่างกันอย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นนายจ้างคนเดียวกันก็สามารถจัดตั้งสหภาพได้ ประเภทที่ ๒ ก็คือว่า กิจการประเภทเดียวกัน เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก ไม่ว่าจะนายจ้างหรือบริษัทแตกต่างกัน แต่ถ้าเป็นอุตสาหกรรมเหล็กก็สามารถตั้งสหภาพแรงงานอุตสาหกรรมเหล็ก

วารสาร : อย่างระดับที่สูงไปกว่านั้นก็มีไหมครับ เช่น สหกรณ์เราซึ่งรวมกันเป็นชุมนุมสหกรณ์หรือ สหนิบาตสหกรณ์

คุณประสงค์ : ขณะนี้เรามีสหพันธ์อยู่เพียง ๑ สหพันธ์ เป็นพวกกิจการน้ำมันและเคมีภัณฑ์ เขาเรียกกันตั้งเป็นสหพันธ์แรงงานขึ้น แต่การรวมกลุ่มของสหภาพแรงงานต่าง ๆ ก็มีครับ การรวมกลุ่ม

ปัญหาพิพาทแรงงานที่ขัดเคืองไม่ยอมยุติ เกิดจากทัศนคติของคน ไม่ยอมแพ้อัน ความจริงแล้ว การเจรจาต่อรองเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ไม่ว่าฝ่ายไหนจะแพ้หรือจะชนะก็เป็นไปอย่างมีศิลป์

ประวัติย่อ คุณประสงค์ รัตนันท์

เกิด ๕ ตุลาคม ๒๔๘๒ ที่จังหวัดสงขลา

การศึกษา สำเร็จเตรียมอุดมจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้รับปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย ยูทาห์ สเตท สหรัฐอเมริกา ได้รับปริญญาโททางรัฐศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓

การรับราชการ เริ่มรับราชการที่สำนักงานกฤษฎีกา เมื่อปี ๒๕๐๖ โอนมาอยู่กรมแรงงานตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ ตำแหน่งสารวัตรแรงงานโท และได้เลื่อนเป็นหัวหน้ากองแรงงานสัมพันธ์ (เจ้าหน้าที่แรงงาน ๖) เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๑๘

ครั้งแรกที่เป็นความริเริ่มของกรม คือ ท่านอธิบดีนิคม ท่านอยากที่จะรับฟังความคิดเห็นทาง ด้านนายจ้าง ซึ่งได้รู้จักติดต่อและให้ความเห็นกับทางกรมอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันก็อยาก จะทราบความเห็นหรือคำแนะนำจากด้านลูกจ้างด้วย ในระยะแรก ๆ ของการจัดตั้งสมาคม ลูกจ้าง ท่านอธิบดีก็จัดให้มีการประชุมที่กรมเดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อต้องการทราบว่าเขาต้องการให้เราช่วยเหลืออย่างไร และกรมจะได้วางนโยบายและปรับปรุงวิธีการทำงานที่ถูกต้อง ภายหลังเมื่อมีการจดทะเบียนมากขึ้น ที่ประชุมกรมไม่พอก็ไปใช้สถานที่อื่น ส่วนใหญ่เป็นการไฟฟ้านครหลวง ก็เลยกลายเป็นอัตโนมัติไปเลย ถ้าใครจดทะเบียนสหภาพแล้วก็เข้าร่วม กลุ่ม ระยะแรก ๆ จนกระทั่งก่อนถึงวันแรงงานแห่งชาติ เขาก็เรียกว่ากลุ่มสหภาพแรงงาน แห่งประเทศไทย พอตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคมปี ๕๕ เขาเรียกว่า สภาแรงงานแห่งประเทศไทย

วสาร : ที่งานต่อไปของกองนี้ครับ

คุณประสงค์ : งานต่อไป คือ ฝ่ายส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ หรือเรารู้จักในชื่อของศูนย์อบรมแรงงาน ศูนย์ อบรมแรงงานนี้ตั้งมาหลายปีแล้ว งานในหน้าที่ก็คือให้การอบรมแก่ฝ่ายจัดการอบรมทางด้านการ บริหารงานบุคคล การจัดการสมัยใหม่ หลักสูตรในการอบรม เราเน้นในด้านปัญหาแรงงาน การสื่อสารความ คือเราดูขอบข่ายของฝ่ายจัดการที่เราได้ประสบมาที่เป็นสาเหตุของการเกิด ข้อพิพาท หรือเกิดความขัดแย้งภายในเราก็ประมวลแล้วจัดเป็นหนังสือเพื่อที่ฝ่ายจัดการจะได้

แก้ไขปรับปรุง มีข้อเสียอยู่ตรงที่ว่าผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นฝ่ายจัดการในระดับกลาง ตัวนาย
จ้างจริง ๆ ไม่ได้มา ปัญหาก็คือว่าถ้าระดับกลางรู้ปัญหาดีแล้ว แต่ตัวนายใหญ่ไม่เข้าใจ
ปัญหาก็ช่วยอะไรไม่ได้มาก เรายังคิดกันอยู่ว่าจะทำอย่างไรให้ระดับสูงได้เข้ามาร่วม ซึ่งเรา
อาจจะจัดเป็นรูปสัมมนา และอาจจะขอความร่วมมือจากส่วนราชการอื่นในการเชิญให้นายจ้าง
จริง ๆ เข้ามาร่วม ซึ่งเป็นแผนงานต่อไป การอบรมอีกด้านคือฝ่ายนายจ้างเราแบ่งเป็นหลัก
สูตรของเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงาน มีผู้บริหารงานสหภาพในการทะเบียนการเงิน การจัด
ประชุม การเจรจาต่อรอง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน การคุ้มครองแรงงาน
การแรงงานสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานจะต้องทราบ ถ้าเป็นสหภาพแรงงานไม่รู้
กฎหมายแล้วก็ขายหน้า เราอาจจะไปเปิดอบรมให้ตามศาลาวัดบ้าง ที่โรงงานบ้าง ซึ่งเป็น
การปูพื้นในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบเรื่องกฎหมายแรงงานอย่างง่าย ๆ ให้ลูกจ้างได้ทราบ
จากนั้นก็หลักสูตรเฉพาะเรื่องเช่น หลักสูตรผู้แทนสหภาพประจำหน่วยงาน หลักสูตรเฉพาะ
การเจรจาต่อรองอย่างเฉียว การเจรจาต่อรองซึ่งไม่ใช่การไปทุบโต๊ะ ไปด่ากัน ไประบาย
อารมณ์ จะต้องใช้เหตุผล จะต้องเตรียมการหาข้อมูลมาสนับสนุน เป็นต้น

สำหรับงานสุดท้ายของกองแรงงานสัมพันธ์ ก็คือ สำนักงานคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
เป็นแขนงของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ตั้ง
เป็นบุคคลนอก มีผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง เป็นบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิทางด้าน
กฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านอื่น ปัจจุบันมีอยู่ ๑๕ ท่านด้วยกัน เรามีเจ้าหน้าที่ของ
เราไปเป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน ช่วยให้งานดำเนินไปได้ นอกจากนั้นขณะนี้เราได้ตั้ง
สำนักงานผู้ช้ขาดข้อพิพาทแรงงาน ซึ่งเป็นเรื่องตามกฎหมายกำหนด ซึ่งงานนี้เป็นที่ต้องอาศัย
นักวิชาการอยู่ไม่น้อย เพราะเป็นงานที่จะต้องชี้แจงให้คนเห็นความสำคัญของระบบการช้ขาด
ข้อพิพาทแรงงาน ในการเจรจาต่อรองกันเอง ถ้าตกลงกันไม่ได้ หากไม่มีการช้ขาดมันก็จะ
เผชิญหน้ากันอยู่เช่นนั้น ซึ่งแน่นอนถ้าเผชิญหน้ากันในระยะยาวนาน ความเสียหายย่อมเกิด
นอกจากความเสียหายต่อนายจ้าง และลูกจ้างโดยตรงแล้ว ยังกระทบถึงความเสียหายต่อ
ประเทศชาติ เราจึงจำเป็นต้องมีกลไกนี้เข้ามาช่วย

วารสาร : สมมติการเรียกร้องของฝ่ายลูกจ้าง เป็นต้นว่าต้องการค่าแรงงานวันหนึ่ง ๔๐ บาท แต่กฎหมายเรากำหนดไว้แค่ ๒๕ บาท และนายจ้างยินดีที่จะจ่ายให้ ๓๐ บาท กรณีนี้จะเข้ามถึงกรรมการช้ขาดหรือไม่

คุณประสงค์ : เรื่องที่จะถึงการช้ขาดหรือไม่ ยกแรกทั้งสองฝ่ายจะเจรจากันเอง จะใคร่เกรงกลัวแล้วแต่เหตุผลของแต่ละฝ่าย เสร็จแล้วตกลงกันไม่ได้ ก็จะเป็นเรื่องของกรม คือ พนักงานประนอมข้อพิพาทที่จะเข้าไกล่เกลี่ย การไกล่เกลี่ยเราก้พยายามให้นายจ้างเห็นว่าลูกจ้างต้องการอะไร ลูกจ้างมองนายจ้างอย่างไร ลูกจ้างเขาเข้าใจนายจ้างอย่างไร ให้นายจ้างได้ทราบ ขณะเดียวกันเราก้ให้ลูกจ้างได้ทราบว่านายจ้างเขามีความจำเป็น ความเดือดร้อนอย่างไร ที่ลูกจ้างมองนายจ้างยังไม่ถูกต้องน้ก้อย่างไร ถ้าเราพยายามทุกทางแล้วตามสติปัญญาของเจ้าหน้าที่ผู้ให้คำแนะนำ ทั้งสองฝ่ายก็ยังไม่ยินยอมกันอีก ที่ไม่ยินยอมนั้นอาจจะเกิดจากเหตุผลส่วนตัวก็ได้ ผมไม่ชอบหน้าคุณ คุณไม่ชอบหน้าผมเป็นส่วนตัว ต่อให้ใช้เหตุผลอะไรก็ตาม พูดอย่างไรก็ไม่มีฟัง อันนี้เป็นปัญหาสรุปว่าตกลงกันไม่ได้ ก็เป็นเรื่องของทั้งสองฝ่ายที่จะสมัครใจให้มีการช้ขาดข้อพิพาทแรงงานผมพูดว่าสมัครใจหมายความว่าในกิจการทั่วไป หรือธุรกิจเอกชนทั่วไป ซึ่งไม่กระทบกระเทือนถึงสาธารณชน ผู้ช้ขาดนั้นก็จะเป็นบุคคลภายนอก ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการตกลง อาจเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรืออดีตผู้พากษาอดีตข้าราชการ หรืออะไรก็ได้แล้วแต่ ทั้งสองฝ่ายพอใจ ฉะนั้นผู้ช้ขาดอาจจะเป็นบุคคลหรือคณะบุคคล แต่ปกติแล้วจะเป็นเลขคี่ จะเป็น ๑ หรือ ๓ หรือ ๕ หรือ ๗ โดยมารยาทแล้วเจ้าหน้าที่กรมแรงงานในความเห็นของผมไม่ควรจะเป็นผู้ช้ขาด เพราะเจ้าหน้าที่กรมแรงงานได้เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทมาแต่แรก แต่อย่างไรก็ตาม อาจจะมียกเว้น หากทั้งสองฝ่ายพอใจที่จะให้อธิบดีหรือรองอธิบดีเป็นผู้ช้ขาด ถือเป็นเรื่องที่เขาสมัครใจ สำหรับกิจการบางประเภทที่กระทบกระเทือนต่อสาธารณชน อย่างเช่น รถไฟ การท่าเรือ โทรศัพท์ โทรคมนาคม สถานพยาบาล การกลั่นและการผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง ถ้าทั้งสองฝ่ายยังตกลงกันไม่ได้ หลังจากเจ้าหน้าที่เขาไกล่เกลี่ยแล้วครบ ๕ วัน ตามที่กฎหมายกำหนด ก็เป็นหน้าที่ของพนักงานประนอมข้อพิพาทจะต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เป็นผู้วินิจฉัย

วารสาร : ตามที่มีข่าวว่างานของกรมแรงงานมีขอบเขตกว้างขวางขึ้นทุกที ควรจะขยายตัวเป็นหน่วยงานในระดับทบวง เพื่อแก้ปัญหาทางด้านแรงงานที่เกิดขึ้น ท่านหัวหน้ากองมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างครับ

คุณประสงค์ : การแก้ปัญหาโดยยกฐานะจากกรมเป็นทบวง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น ผมเห็นด้วย แต่ผมไม่เห็นด้วยถ้าจะยกฐานะขึ้นมากเพื่อให้คนมีตำแหน่ง ถ้าพิจารณาข้อเท็จจริงเพื่อยกฐานะเป็นทบวงก็มีรัฐมนตรีว่าการทบวงที่จะสามารถดำเนินการได้ ในระดับนโยบายและทางการเมือง ปัญหาด้านแรงงานจะได้รับการแก้ไขโดยรวดเร็วขึ้น แต่ขณะเดียวกันอย่าถึงกับไปหวังว่าเมื่อมีทบวงแรงงานแล้ว ปัญหาแรงงานจะยุติ อย่างในต่างประเทศถึงแม้จะมีกระทรวงแรงงานมาหลายปี ปัญหาแรงงานก็ยังมีอยู่ แต่เราจะสามารถมีเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้เร่งการศึกษาอบรมให้นายจ้างและลูกจ้างเข้าใจเรื่องแรงงานสัมพันธ์ และร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

วารสาร : ระยะ ๒-๓ ปีนี้ พนักงานและลูกจ้างรัฐวิสาหกิจมีการรวมตัวกันเรียกร้องต่อรองกษัตริย์ ซึ่งว่าไปแล้วก็คือรัฐบาลนั่นเอง อย่างนี้การปฏิบัติเกี่ยวกับการหาทางยุติข้อพิพาทแรงงานจะแตกต่างกับทางด้านเอกชนอย่างไรไหมครับ และอยากจะถามเลยไปว่า ถ้าข้าราชการจะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหภาพข้าราชการ ทำนองสหภาพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจจะได้ไหม

คุณประสงค์ : รัฐวิสาหกิจอยู่ภายใต้บทบัญญัติ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ดังนั้น การเรียกร้องก็ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับที่อื่น ขณะเดียวกันเราก็เข้าใจปัญหาของรัฐวิสาหกิจว่า ระเบียบหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ คล้ายคลึงกับทางราชการ ฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจไม่สามารถจะตัดสินใจตามลำพังเหมือนกับธุรกิจเอกชนได้ ดังนั้นขั้นตอนอาจมีมากกว่า ซึ่งพนักงานเขาเองก็ยอมรับ แต่วิธีปฏิบัติเราก็คือเหมือนกัน ปฏิบัติต่อเอกชนอย่างไร ก็ปฏิบัติการต่อรัฐวิสาหกิจอย่างนั้น เราพยายามเน้นตรงที่เร่งให้เกิดความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาแรงงานร่วมกัน รัฐวิสาหกิจหลายแห่งได้ให้การอบรมพนักงานในระดับผู้บังคับบัญชาชั้นสูง บางแห่งค่อนข้างจะอดทนอยากใช้คำว่ายังเป็น เรือเกลือ อยู่ ยังชินกับความรู้สึเก่า ๆ แต่ผมว่ามันจะอยู่กับที่ไม่ได้ แม้บางคนจะพูดว่าเปลี่ยนรัฐบาลแล้วอะไร ๆ คงจะดีขึ้น ด้านแรงงานจะเข้ารูปเข้ารอยดีขึ้น ผมว่าไม่ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลไหนก็ตาม ปัญหาแรงงานก็ต้องมีอยู่ มันเป็นเรื่องการขัดแย้งของผลประโยชน์ อำนาจใดละครับจะตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์ได้ ดังนั้นต้องเร่งสร้างความเข้าใจ เมื่อผมถึงว่าทราบใดที่ผมได้ยินเรื่องทบวงแรงงาน ผมก็มองในแง่จะช่วยให้เกิดความคล่องตัว ช่วยให้มีเจ้าหน้าที่มากพอที่จะชี้แจงแนะนำให้ทั้งสองฝ่ายได้มีความเข้าใจเร็วขึ้นกว่าจะปล่อยให้ค่อยทำค่อยไปอย่างนี้

ถ้าจะแก้ปัญหาทางด้านแรงงาน โดยยกฐานะจากกรมแรงงานเป็นทบวงแรงงานแห่งชาติ
เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานนั้น ผมเห็นด้วย

แต่ถ้าจะยกฐานะขึ้นมาเพียงเพื่อให้คนมีตำแหน่งสูงขึ้น ผมไม่เห็นด้วย

วสาร : การรวมตัวของข้าราชการละครับ จะจัดตั้งเป็นสหภาพทำนองเดียวกันของพนักงานรัฐ
วิสาหกิจได้ไหม

คุณประสงค์ : การรวมตัวของข้าราชการในด้านของสหภาพแรงงาน บ้านเรายังไม่อนุญาตครับ มีกฎหมาย
เขียนไว้ชัดอยู่ในมาตรา ๔ ว่า พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์มิให้ใช้บังคับแก่ราชการ
ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ราชการกรุงเทพมหานคร

วสาร : ถ้าเพื่อว่าไม่รวมตัวกันตามพระราชบัญญัตินี้ แต่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคมข้าราชการ

คุณประสงค์ : อย่างนั้นก็ว่ากันตามกฎหมายอื่น ซึ่งไม่ใช่เป็นสหภาพแรงงานตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้

วสาร : ในความเห็น คิดว่าควรจะรวมกันอย่างไร หรือไม่ควรจะรวมกันอย่างไร

คุณประสงค์ : ผมขอถามย้อนไปว่าถึงแม้เราจะไม่ได้เป็นสมาคม การรวมตัวกันก็อยู่แล้วใช่ไหมครับ อย่าง
น้อยข้าราชการใน ก.พ. ก็มีการรวมตัวกัน ข้าราชการในกรมแรงงานก็มีการรวมตัว อย่าง
นี้เป็นไปตามธรรมชาติ เป็นการรวมกลุ่มของผู้คนที่ปัญหาทำนองเดียวกัน มีความเดือดร้อน
ความทุกข์ยากเหมือนกัน ดังนั้นการรวมตัวในรูปของสมาคมข้าราชการ ผมไม่เห็นว่ามันจะ
แปลกหรือจะต้องคอยจับตาดูว่าจะเอนเอียงไปทางไหน หรือเป็นภัยอะไร ทั้งวินัยข้าราชการ
และกฎหมายบ้านเมืองก็เต็มอัตราศึกอยู่แล้ว ที่จะเล่นงานกันได้ ถ้าใครเดินทางผิดพลาด ผม
ว่าไม่น่าจะเป็นห่วง

วสาร : รู้สึกว่า ต่อไปข้าราชการอาจจะรวมตัวกันเรียกร้องต่อรองกับรัฐบาล หากสภาพการครองชีพ
มันบีบบังคับมาก ๆ

คุณประสงค์ : ครับ มันเป็นเรื่องที่ผมคิดมาตั้งแต่บัดแล้ว และผมมีความรู้สึกไม่สบายใจตลอดเวลา ผมห่วง
ตรงที่ว่าทางนายจ้าง ลูกจ้าง มีอะไรเขาก็ไปเจรจากัน แต่ข้าราชการไม่รู้จะเจรจากับใคร
ขณะเดียวกันข้าราชการก็ถูกจัดสำนักครอบอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นผู้ทำงานรับใช้ประเทศชาติ แต่
แต่จะรับใช้โดยที่ต้องจำยอมตามที่เขาเลยอยู่ตลอดเวลา มันไม่ถูกเหมือนกัน มันต้องมี
อำนาจต่อรองบ้าง อย่างของต่างประเทศ ข้าราชการอาจรวมตัวกันได้ แต่ก็ไม่มีสิทธินัด

หยุดงาน ซึ่งผมเห็นด้วย เพราะผมถือว่าการณ์หยุดงาน เป็นมาตรการอันหนึ่งหรืออันสุดท้ายในการที่จะใช้บังคับให้ฝ่ายหนึ่งยินยอม ซึ่งอาจจะได้ผลก็ได้ แต่ข้าราชการเป็นฝ่ายที่จะไปสอนคนอื่นเขาให้เข้าใจถึงเรื่องการทำงานร่วมกัน เพราะฉะนั้นข้าราชการกับนายจ้างก็รัฐบาลก็ควรทำความเข้าใจกันให้ได้

วสาร : ขอเรียนถามถึงจุดยืนของกรมแรงงานขณะที่มีข้อแย้ง ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง กรมแรงงานจะอยู่ตรงกลางหรือครับ

คุณประสงค์ : ตรงกลางเลย ไม่เอียง แต่คำพูดบางครั้งคนอ่อนฟังแล้วจะรู้สึกเอียง แต่เราต้องเข้าใจด้วยว่าที่เจ้าหน้าที่พูดนั้นกำลังพูดกับใคร เช่น พูดกับนาย ก. พูด ๓ ประโยคเข้าใจ แต่ถ้าพูดกับนาย ข. ต้องพูดถึง ๕ หรือ ๗ ประโยค บางคนไม่เข้าใจพื้นฐานไม่เข้าใจเรื่องต้องขแรงกันนาน ถ้ามองการคุยกันนาน คุยอย่างละเอียด เป็นการเข้าข้าง ผมว่าอย่างนั้นไม่ถูกต้อง บางครั้งการพูดกันก็แบบให้เข้าใจภาษา กันเลย ลูกทุ่งก็ลูกทุ่งด้วยกัน จึงจะพูดกันรู้เรื่อง จะเห็นว่าถ้าเขาใช้ภาษาลูกทุ่งด้วยกัน เขาสนิทกันมาก ผมว่าก็ไม่ถูกอีก มันอยู่ที่ว่าเรากำลังพูดอยู่กับใคร

วสาร : หนักใจไหมครับในการทำหน้าที่ใกล้เคียง ประนีประนอมข้อพิพาท

คุณประสงค์ : ครับเราก็ลำบากใจ ความลำบากใจมีแน่ตรงที่เราจะอย่างไรให้นายจ้าง และลูกจ้างเข้าใจถึงฐานะและอำนาจหน้าที่ของกรมแรงงาน ว่าเราไม่ได้มีมากมายอย่างที่เขาคิดและหวังไว้ แต่ความหนักใจก็มีอยู่ในระยะแรก ๆ ที่หลังก็ทำได้ คือ ความหนักใจอย่างสม่ำเสมอ มันเลยกลายเป็นไม่หนักใจ

การรวมตัวของข้าราชการเป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีปัญหาอย่างเดียวกัน มีความเดือดร้อนความทุกข์ยากเหมือนกัน อย่างนั้นมันเป็นธรรมชาติ ไม่เห็นจะต้องจับตาดูว่าจะไปทางไหน หรือจะเป็นภัยอะไร ทั้งวันข้าราชการและกฎหมายบ้านเมืองก็เต็มอัตราศึกอยู่แล้วที่จะเล่นงานกันได้

วารสาร : ทำไมถึงมาอยู่กรมแรงงานครับ

คุณประสงค์ : เดิมอยู่สำนักนายก ฯ ที่มาอยู่กรมแรงงานนี้ ลักษณะงานมันก็ท้าทายดี และอีกอย่างหนึ่งงานนี้เป็นงานเกี่ยวกับคน ผมเองชอบที่จะมานั่งศึกษา และหาทางจะทำอย่างไรให้คนเข้าใจกัน เรื่องของงานแรงงาน เมื่อเราช่วยให้ปัญหายุติได้ทั้ง ๒ ฝ่าย ก็มีความสุข และได้ประโยชน์ไม่เฉพาะแต่ลูกจ้างที่เรียกร้อง นายจ้างก็ได้ประโยชน์ ได้ประโยชน์จากการที่ทางลูกจ้างได้ทราบว่สิ่งที่ได้มานั้น ได้มาด้วยความเข้าใจของนายจ้าง นายจ้างก็พอใจเราเห็นคนอื่นเขาดีใจ พอใจ เราก็มีความสุข พุดแล้วมันก็เหมือนลิเก แต่ก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ แต่ในระหว่างที่มีปัญหานี้ปวดหัวครับ ไม่รู้จะทำอย่างไร แต่พอมันยุติแล้วก็เหมือนกับที่เขาพูดว่าเหมือนยกภูเขาออกจากอก มันสบายใจ คือเรามีความสุขกับสิ่งที่ได้แก้ไข

วารสาร : กรณีที่ยึดเคืองมาก ๆ ไม่ยอมยุติส่วนใหญ่เป็นเพราะอะไร

คุณประสงค์ : เกิดจากทัศนคติของคน ไม่ยอมแพ้กัน เอาชนะกัน เรื่องแรงงานสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องแพ้ชนะกัน การเจรจาต่อรองเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ไม่ว่าฝ่ายไหนจะชนะหรือแพ้ก็เป็นไปอย่างมีศิลปะ

วารสาร : ที่มีข่าวว่ามีการยกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ใหม่ เป็นความจริงหรือเปล่า และจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างครับ

คุณประสงค์ : สำหรับยกร่างใหม่ ผมเห็นว่าคงจะยังไม่มี แต่มันแก้ไข คือเราได้รวบรวมข้อบกพร่องของบางมาตรา เพื่อจะเสนอรัฐบาลในโอกาสต่อไป ทางกองคุ้มครอง ฯ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทางผมก็บ่อนข้อมูลให้ ว่ามาตราใดไม่เป็นผลในทางปฏิบัตินัก

วารสาร : มีอะไรจะเพิ่มเติมอีกไหมครับ

คุณประสงค์ : ผมอยากจะเรียนว่า ในด้านแรงงานนั้นถ้าเรามองว่ากลุ่มนี้เป็นซ้าย กลุ่มขวานั้นคงจะไม่ถูกต้องนัก แล้วกลุ่มใจด้วย เพราะมันตีเส้นไม่ได้ ถ้าเขามีความคิดก้าวหน้า ต้องการให้ผู้ใช้แรงงานมีความสุขสบายขึ้น แล้วใช้คำพูดที่แปร่งกับความเคยชินของคนอื่น ก็ไม่ควรด่วนสรุปมองว่าเป็นฝ่ายซ้าย หรือคนที่เขาอยากให้เรียบร้อย จะมองว่าเขาเป็นโตโนเสาร์ เป็นชาวจ๊กก็ไม่ได้ สำหรับด้านแรงงาน ถึงแม้เขาต้องการความสงบเรียบร้อยก็ตาม แต่ขณะเดียวกันเขาก็ต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ลูกจ้างมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งก็เป็นการปรับปรุงยกฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นเรื่องที่ทุกคนควรสนับสนุน และมองในแง่ที่ถูกต้อง ก็ขอฝากไว้แค่นี้แหละครับ ●

ท กก. ๐๕๐๒/๘๘๖๒

กระทรวงการคลัง

๑๒ เมษายน ๒๕๑๕

เรื่อง ระบบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การศึกษาของบุตร และเงิน
ช่วยเหลือบุตร

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยมีส่วนราชการบางแห่ง ทูลขอระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
การศึกษาของบุตร และเงินช่วยเหลือบุตรว่า ข้าราชการการเมือง มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบ
ดังกล่าว หรือไม่

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ข้าราชการการเมืองไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับการ
ช่วยเหลือตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การศึกษาของบุตร และเงิน
ช่วยเหลือบุตร

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) อำนาจ วิรวัตรณ

(นายอำนาจ วิรวัตรณ)

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง

กรมบัญชีกลาง

โทร. ๒๒๔๘๖๓

๘ เมษายน ๒๕๑๕

เรื่อง แก้ไขหลักเกณฑ์การขอเหรียญสนองเสริม

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๔๐๐๓/๒๕๕ ลง ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๔ เรื่อง การขอเหรียญสนองเสริม

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์ สำหรับพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกัน และปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในการเสนอขอเหรียญสนองเสริม ตามระเบียบว่าด้วยการมอบ การประดับ และกรณีทำให้ประดับเหรียญสนองเสริม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ปรับปรุงแก้ไขใหม่)

ตามที่คณะกรรมการเหรียญสนองเสริม ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนการป้องกัน และปราบปราม ผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์ในการ เสนอ ขอเหรียญสนองเสริม และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในได้ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ออเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึงไปแล้วนั้น บัดนี้คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมและครอบคลุมทั่วถึงการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนที่ส่วนราชการต่าง ๆ ได้รับและได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการป้องกันกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป ให้ใช้เป็นหลักเกณฑ์ได้แล้ว จึงขอยกเลิกหลักเกณฑ์ สำหรับพิจารณาคุณสมบัติของผู้ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในการเสนอขอเหรียญสนองเสริม ตามหนังสือที่อ้างถึง ตั้งแต่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๔ และให้ใช้หลักเกณฑ์ สำหรับพิจารณาคุณสมบัติ ของผู้ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในการเสนอขอเหรียญสนองเสริม ตามระเบียบว่าด้วย การมอบ การประดับ และกรณีทำให้ประดับเหรียญสนองเสริม พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแทน ตั้งแต่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณ
อย่างยิ่ง.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลเอก ประจวบ สุนทรากร

(ประจวบ สุนทรากร)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป ทำการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป.

กองกำลังพล ฯ

โทร. ๕๑๕๔๔๔ ต่อ ๓๓๘

หลักเกณฑ์สำหรับพิจารณาคุณสมบัติของผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน
ป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

ในการเสนอขอเหรียญสนองเสริม

ตามระเบียบว่าด้วย การมอบ การประดับ และกรณีให้ประดับเหรียญสนองเสริม พ.ศ. ๒๕๑๖

เพื่อให้การพิจารณาการเสนอขอเหรียญสนองเสริมให้กับผู้ปฏิบัติการช่วยเหลือสนับสนุนการ
ป้องกันหรือปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เป็นไปในแนวเดียวกัน ในกรณีที่มีการบริจาคเงิน ซึ่งของ
ตลอดจนให้การช่วยเหลือกิจการด้านต่าง ๆ ตามข้อ ๒ (๑) แห่งระเบียบว่าด้วย การมอบ การประดับ
และกรณีให้ประดับเหรียญสนองเสริม พ.ศ. ๒๕๑๖ ให้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นแนวทางดำเนินการ
ดังนี้ :—

ข้อ ๑. กรณีที่บริจาคเงินโดยตรงต่อหน่วยงานของ กอ. รมน. มีหลักเกณฑ์ดังนี้ :—

๑.๑ บริจาคเงินของตนเอง จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป หรือบริจาคเงินที่ตนมี
อำนาจสั่งจ่าย จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

๑.๒ ชักชวนให้บุคคลอื่นเป็นผู้บริจาคเงิน จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ข้อ ๒. กรณีที่บริจาคด้วยสิ่งของมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๒.๑ เป็นสิ่งของของตนเองมีมูลค่า ๔๐,๐๐๐ บาท

๒.๒ เป็นผู้ชักชวนแนะนำให้มีการบริจาคสิ่งของมีมูลค่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป

ข้อ ๓. กรณีให้การช่วยเหลือกิจการด้านต่าง ๆ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๓.๑ การช่วยเหลือสนับสนุนในการป้องกันหรือปราบปรามโดยตรง

๓.๑.๑ การปฏิบัติการร่วมตามแผนของ กอ. รมน.

๓.๑.๑.๑ มีการปะทะ ปฏิบัติการตั้งแต่ ๑ ครั้งขึ้นไป

๓.๑.๑.๒ ไม่มีการปะทะ ปฏิบัติการตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ซึ่งอยู่ใน
เขตบ้านอันตราย ตามที่ทางราชการกำหนด

๓.๑.๑.๓ ไม่มีการปะทะ ปฏิบัติการตั้งแต่ ๑๐ ครั้งขึ้นไปสำหรับนอก
เขตบ้านอันตราย

๓.๑.๑.๔ การปฏิบัติการร่วม

— ต่อเนื่อง ระยะเวลาตั้งแต่ ๑ เดือนขึ้นไป

— ไม่ต่อเนื่อง ระยะเวลาตั้งแต่ ๒ เดือนขึ้นไป

๓.๑.๒ การให้ข่าวการเคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

๓.๑.๒.๑ ข่าวสำคัญยิ่ง ตั้งแต่ ๒ ครั้งขึ้นไป และนำผลให้มีการปฏิบัติอันจะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยการหาข่าวมาด้วย ความยากลำบาก เสี่ยงอันตราย แค้นอน สามารถปฏิบัติ การได้ทันเวลา และเมื่อปฏิบัติไปแล้ว ปรากฏผลตรงตาม รายงานข่าวที่ได้รับ

๓.๑.๒.๒ ข่าวสำคัญตั้งแต่ ๕ ครั้งขึ้นไป โดยสามารถพิสูจน์ทราบ ได้ว่าข่าวสารที่ได้รับเป็นความจริง

๓.๒ การช่วยเหลือสนับสนุนในการป้องกันหรือปราบปรามนอกเหนือจากการปฏิบัติ การโดยตรง

๓.๒.๑ ช่วยให้ได้อาวุธ กระสุน และวัตถุระเบิดของ ผกค.

๓.๒.๑.๑ เป็นผู้นำมาส่งมอบให้ทางราชการมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท

๓.๒.๑.๒ เป็นผู้ นำทางให้ ทางราชการไป นำเอา มาได้ มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๓.๒.๑.๓ เป็นผู้ให้ข่าวแก่ ทางราชการไป นำเอา มาได้ มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

การประเมินราคาให้ถือของทางราชการเป็นเกณฑ์คำนวณ

๓.๒.๒ การไปเยี่ยมเยียนหน่วยในสนาม

๓.๒.๒.๑. ไปทำการเยี่ยมเยียนไม่น้อยกว่า ๕ เทว

๓.๒.๒.๒ ผู้ร่วมไปเยี่ยมเยียนไม่น้อยกว่า ๑๐ เทว

๓.๒.๓ การแสดง ผู้จัดให้มีการแสดง หรือผู้แสดงที่ไม่รับค่าตอบแทน ไม่น้อยกว่า ๒ เทว หรือแสดงไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง

๓.๒.๔ กิจกรรมทางแพทย์ที่ไปรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ในสนาม

๓.๒.๔.๑ การตรวจรักษาโดยตรง ไม่น้อยกว่า ๒ เทว หรือไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย

๓.๒.๔.๒ ช่วยเหลือในการรักษาพยาบาล ไม่น้อยกว่า ๒ เทว หรือไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ราย

- ๓.๒.๔.๓ ปฏิบัติงานในเขตแทรกซึมไม่น้อยกว่า ๒ เดือน
- ๓.๒.๕ กิจกรรมทางแพทย์ในสนามของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่
- ๓.๒.๕.๑ การตรวจรักษาโดยตรงไม่น้อยกว่า ๔ เทียว หรือไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ราย
- ๓.๒.๕.๒ ช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลไม่น้อยกว่า ๔ เทียว หรือไม่น้อยกว่า ๒,๕๐๐ ราย
- ๓.๒.๕.๓ ปฏิบัติงานในเขตแทรกซึมไม่น้อยกว่า ๔ เดือน
- ๓.๒.๖ กิจกรรมแพทย์ และการรักษาพยาบาลอื่น ๆ ต่อผู้บาดเจ็บ จากการปราบปราม ผกค.
- ๓.๒.๖.๑ การตรวจรักษาโรคโดยตรงไม่น้อยกว่า ๓๐ ครั้ง หรือไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ราย
- ๓.๒.๖.๒ ปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ไม่น้อยกว่า ๖๐ ครั้ง หรือไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย
- ๓.๒.๖.๓ ช่วยเหลือการรักษาพยาบาลไม่น้อยกว่า ๕๐ ครั้ง หรือไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ราย
- ๓.๒.๖.๔ ช่วยเหลือด้านบริการทางการแพทย์ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ครั้ง หรือไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ราย
- ๓.๒.๖.๕ ปฏิบัติการช่วยเหลือทางการแพทย์และรักษาพยาบาลเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน
- ๓.๒.๗ ปฏิบัติการส่งกำลังบำรุง
- ๓.๒.๗.๑ ไม่น้อยกว่า ๑๐ เทียว
- ๓.๒.๗.๒ ภารกิจทำด้วยความยากลำบาก และผจญอันตรายไม่น้อยกว่า ๕ เทียว
- ๓.๒.๘ พัฒนาการและการช่วยเหลือแรงงานขนาดใหญ่ในเขตแทรกซึม
- ๓.๒.๘.๑ ผู้นำกลุ่ม ๒ ครั้งขึ้นไป หรือระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๑ เดือน
- ๓.๒.๘.๒ ผู้ร่วมพัฒนาตั้งแต่ ๓ ครั้งขึ้นไป หรือร่วมปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๑ เดือน

๓.๒.๕ ปฏิบัติการทางจิตวิทยา ได้กระทำติดต่อกันในเขตแทรกซึมไม่น้อยกว่า ๑ เดือน หรือนอกเขตแทรกซึมไม่น้อยกว่า ๒ เดือน

๓.๒.๑๐ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์เขตจังหวัด ให้มีสิทธิได้รับเฉพาะ ส.ส.ช. เมื่อปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๔ เดือน

ข้อ ๔. การช่วยเหลือกิจการด้านต่าง ๆ ตามข้อ ๓ ให้เว้นผู้ทบทวนในอัตราของ กอ. รมน. โดยตรง

ข้อ ๕. การนับจำนวน เงิน, ครึ่ง, เดือน, เทว และ ราย ตามข้อ ๑—๓ ให้การสะสมได้ จำนวน ครึ่ง เทว และ ราย ตามที่กำหนดเป็นการปฏิบัตินอกเขตจังหวัด และถ้าในเขตจังหวัดให้เพิ่มเป็น ๒ เทว

ข้อ ๖. การเสนอขอ ให้ปฏิบัติตามข้อ ๓ (๑) ของระเบียบว่าด้วยการมอบ การประดับ และกรณีให้ประดับเหรียญสนองเสริม พ.ศ. ๒๕๑๖ ในกรณีการเสนอขอเป็น เรื่องของการข่าว ให้ดำเนินการเป็นเอกสารลับ ชั้นลับมาก

ข้อ ๗. หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ข้างต้นนี้ เป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการใช้เป็นแนวทางพิจารณาซึ่งอาจกำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม.

คำอธิบายประกอบหลักเกณฑ์

๑. “ครั้ง” หมายความว่า การตรวจ, การรักษาพยาบาล หรือการบริการทางการแพทย์ต่อผู้ป่วย เจ็บ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการกิจตามวาระ ให้ถือเป็น ๑ ครั้ง โดยธรรมชาติจะมีวงรอบไม่เกิน ๑ วัน

ตัวอย่าง ๑. การผ่าตัดของแพทย์ซึ่งต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะเสร็จการกิจก็ให้ถือว่า เมื่อเสร็จการกิจนั้นแล้ว นับเป็น ๑ ครั้ง

๒. การตรวจคนไข้ในตึกพยาบาล จะเป็นจำนวนกี่คนก็ตาม เมื่อเสร็จการตรวจในรอบตามกำหนดหน้าที่แล้ว ถือเป็น ๑ ครั้ง ถ้าตรวจยังไม่เสร็จ แต่ต้องไปปฏิบัติภารกิจอื่น แล้วต่อมาเมื่อมีเวลากลับมาปฏิบัติงานตรวจต่อจนจบดังนี้ นับว่า ๑ ครั้ง ทั้งนี้ไม่เกินวงรอบใน ๑ วัน

๓. กรณีให้การบริการทางการแพทย์ เช่น ข้าราชการผู้ป่วยเจ็บ แม้จะเป็นกี่คนก็ตาม แต่ได้กระทำกันนับแต่เข้าโรงพยาบาลจนเสร็จแล้วกลับในรอบ ๑ วัน ก็ให้นับเป็น ๑ ครั้ง

๒. “ราย” หมายความว่า องค์บุคคลที่ได้รับการตรวจรักษาพยาบาลในวาระหนึ่งต่อคน ให้นับเป็น ๑ ราย แต่ถ้ามีผู้มาร่วมในการบริการหลายคนต่อคนป่วยเจ็บเป็นส่วนรวม เมื่อจบวาระตามภารกิจแล้ว ให้ถือเป็น ๑ ครั้ง หรือหากจะนับเป็นราย ก็อนุโลมให้คิดตามจำนวนบุคคลที่ได้รับการตรวจรักษาพยาบาลตามจำนวนที่ได้รับการครั้งคราวนั้น ๆ ได้

๓. “เที่ยว” หมายความว่า การเดินทางไปจนเสร็จการกิจแล้วกลับ ถือเป็น ๑ เที่ยว

๔. “ชักชวน” ในกรณีที่มีผู้ชักชวนหลายคน และได้รับเงินหรือสิ่งของที่บริจาคเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หากผู้เป็นหัวหน้าชักชวนมีความประสงค์จะขอให้ผู้ร่วมการชักชวนได้รับเหรียญด้วย ให้เสนอรายชื่อตามอัตราส่วนของเกณฑ์ล่าสุดที่กำหนดไว้

๕. “เขตแทรกซึม” หมายความว่า เขตที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้ทราบว่า เป็นเขตพื้นที่ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์กำลังดำเนินการอยู่

— แบบ —

บัญชีขอเหรียญสนองเสาชินเพื่อมอบให้ผู้สมควรได้รับ

หน่วยขอ.....

ลำดับ	ยศ—นาม—นามสกุล ของผู้สมควรได้รับ	รายละเอียดค่าใช้จ่ายการช่วยเหลือ	หมายเหตุ

ขอรับรองว่ารายการข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ
(ลงชื่อ).....

ตำแหน่ง.....

ผู้ขอเหรียญสนองเสาชิน

ปัญหาระเบียบ ข้าราชการพลเรือน

การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นตาม ว. ๓๘

ผู้ถาม: สมาชิกเลขที่ ๑๐๑๕๖

ตามหนังสือที่ สร. ๑๐๐๔/ว. ๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ ได้วางหลักเกณฑ์การคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับสูงขึ้น

ขอเรียนว่า

๑. สอบขึ้นตรีได้แล้วแต่ไม่ได้บรรจุเป็นขึ้นตรี เพราะหมดอายุ ๒ ปี (ตาม พ.ร.บ. พลเรือนฉบับ ๒๕๕๑)

๒. ขณะนั้นเงินเดือน ๑,๘๖๐ บาทและเมื่อ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ได้เลื่อนเป็นระดับ ๒

และขอเรียนถามว่า เมื่อทางหน่วยราชการของผมจะดำเนินการคัดเลือกข้าราชการเพื่อให้ระดับ ๓ ดังนี้ ผมจะมีสิทธิได้รับการคัดเลือกด้วยหรือไม่

ตอบ: การคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น ตาม ว. ๓๘ นั้น ถือหลักว่าเคยสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกไว้ได้ และมีสิทธิได้รับการบรรจุตามบัญชีสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกนั้น ซึ่งเมื่อมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ

ตำแหน่งในระดับ ๓ ที่ว่างอยู่ หรือ ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งในระดับ ๓ ก็อาจได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้

สำหรับปัญหาที่ข้อใจ อาจอธิบายได้ว่า

๑. การสอบแข่งขันชั้นตรีนั้น นอกจากอาศัยหนังสือเวียนว. ๓๘ ดังกล่าวแล้วยังมีหนังสือสำนักงาน ก.พ. แจ้งจังหวัดต่างๆ ให้ประโยชน์แก่ผู้ที่เคยสอบแข่งขันชั้นตรีได้โดยให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้โดยไม่ต้องสอบอีก

๒. ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ นั้น คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งระดับ ๓ กำหนดว่า ได้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๒ หรือที่ ก.พ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

ดังนั้น กรณีที่คุณสอบแข่งขันชั้นตรีไว้ได้แล้ว และได้เลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ตามความเห็นของผู้ตอบปัญหา คุณอาจได้รับการพิจารณาคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ ๓ ได้โดยไม่ต้องสอบอีก แต่ทั้งนี้ คุณจะต้องดำรงตำแหน่งระดับ ๒ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี นั่นคือ คุณมีโอกาสดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ตั้งแต่วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

อำนาจรัฐมนตรีในการลดโทษตำแหน่ง ระดับ ๑๐

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๕๑๗๕

ปลัดกระทรวงคมนาคมออกคำสั่งให้อธิบดี ซึ่งเป็นข้าราชการตำแหน่ง ระดับ ๑๐ ออกจากราชการ เป็นข่าวปรากฏในหนังสือพิมพ์เมื่อเร็ว ๆ นี้ ต้องรายงานรัฐมนตรี เจ้าสังกัด ตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ และรัฐมนตรีมีอำนาจที่จะลดโทษได้หรือไม่ เป็นเรื่องที่ถกเถียงกันมาก ผมมีความเห็นว่า รัฐมนตรีไม่มีอำนาจที่จะลดโทษ หากจะรายงานให้รัฐมนตรีทราบก็เป็นไปโดยมรรยาท มิใช่รายงานเพื่อจะให้รัฐมนตรีพิจารณาเพิ่มโทษลดโทษ ตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ผมเห็นว่าใช้บังคับเฉพาะส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ความเข้าใจของผมถูกต้องหรือเปล่า

ตอบ : การรายงานการลงโทษข้าราชการตามมาตรา ๕๒ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๕๑๗ นั้น กรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ จะต้องรายงานรัฐมนตรี เจ้าสังกัด ข้อความในกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว ส่วนจะมีอำนาจลดโทษได้หรือไม่ นั้น ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง รัฐมนตรีมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งเหนือปลัดกระทรวง ย่อมมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ เพราะหากจะตีความว่าไม่มีอำนาจแล้ว การรายงานการลงโทษตามมาตรานี้อาจไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใดเลย

อนึ่ง ที่คุณเข้าใจว่า มาตรา ๕๒ วรรคแรกใช้บังคับเฉพาะส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมนั้น ความ

จริงในสำนักงานปลัดกระทรวงก็มีฐานะเป็นส่วนราชการ ระดับกรมเหมือนกัน

ปัญหาหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. ที่ ว. ๓๘

ผู้ถาม : คุณคำพันธ์ ผาสุกเลิศ

ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๑๐๐๔/ว. ๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ แจ้งว่า ก.พ. ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรอนุมัติให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาคัดเลือกเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องสอบเป็นการเฉพาะกรณีตามความในหนังสือดังกล่าว ข้อ ๑, ๒ และ ๓ ว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเคยสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือก หรือได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี หรือเป็นชั้นโทหรือเป็นชั้นเอกได้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาแล้ว เมื่อผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งใด ในระดับ ๒-๓ ระดับ ๓-๔ และหรือระดับ ๕-๖ แล้วแต่กรณี ถ้าผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่าผู้นั้นเป็นผู้มีความสามารถ และความประพฤติเหมาะสมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น ก็อาจพิจารณาคัดเลือกขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวในระดับ ๒-๓ หรือระดับ ๓-๔ และระดับ ๕-๖ ก็ได้” ดังนี้

คำว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเคยสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอกได้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาแล้ว”

หมายความว่าอย่างไรบ้าง สมมุติ นาย ก. เคยสอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอกได้ครั้งหนึ่งไม่ได้บรรจุ ต่อมา นาย ก. สอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอกอีกแต่สอบตก ดังนี้ นาย ก. จะเข้าหลักเกณฑ์ที่ว่า เคยสอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นเอกได้ ที่ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาคัดเลือกเลื่อนชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๕-๖ ได้หรือไม่เพียงใด ขอได้โปรดตอบทางวารสารพร้อมกับยกตัวอย่างประกอบเป็นกรณีด้วย

ตอบ : ตามความเห็นของผู้ตอบ หนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. ที่ สร. ๑๐๐๔/ว.๓๘ มีเจตนารมณ์เพื่อยกประโยชน์แก่ข้าราชการที่เคยได้ประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ข้าราชการ ๒๔๘๗ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง พ.ร.บ. ข้าราชการก็ไม่ควรต้องเสียประโยชน์ แต่กรณีที่ได้ประโยชน์แล้วก็ไม่ควรตีความให้รวมไปถึงด้วยเหตุนี้ คำว่า “ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเคยสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี ชั้นโท ชั้นเอกได้ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗ มาแล้ว” จึงต้องหมายความว่า การสอบได้แล้ว และอยู่ในวิสัยมีสิทธิได้รับการแต่งตั้งด้วย แต่หากพิจารณาเฉพาะถ้อยคำว่า เคยสอบคัดเลือกได้เท่านั้น ย่อมไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของหนังสือเวียนดังกล่าว เพราะบัญชีสอบคัดเลือกนั้นสิ้นสุดไป เมื่อมีการสอบคัดเลือกกันใหม่ ซึ่งหากมิได้เปลี่ยนแปลง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนแล้วผู้นั้นย่อมไม่มีโอกาสได้เลื่อนชั้นโดยอาศัยผลการสอบครั้งก่อนเลย

ดังนั้น ตามความเห็นส่วนตัวของผู้ตอบ จึงเห็นว่าผู้บังคับบัญชาไม่ควรพิจารณาผลการสอบคัดเลือกในครั้งก่อน แต่ในภายหลังสอบตกมาประกอบ การพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง เพราะตามระเบียบปฏิบัติเดิมถือว่าบัญชีสอบครั้งก่อนเป็นยกเลิกไปจึงไม่มีสิทธิได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น และได้ประโยชน์ตาม ว. ๓๘ ด้วย

เหตุผลในการเรียกชื่อตำแหน่งแตกต่างกัน

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๘๔๐๕

ข้าพเจ้าขอเรียนถามข้อข้องใจดังนี้

คำสั่งให้ดำรงตำแหน่งในระบบ พ.ช. มีตารางบอกชื่อตำแหน่งอยู่ ๒ ตำแหน่ง คือ ชื่อตำแหน่งในการบริหารงาน และชื่อตำแหน่งในสายงาน เช่น ตำแหน่งในการบริหารงานเรียกว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม และตำแหน่งในสายงาน เรียกว่า เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๔ การลงชื่อตำแหน่งในหนังสือราชการ พบว่า บางท่านลงตำแหน่งในการบริหารงาน บางท่านลงตำแหน่งในสายงาน จึงขอเรียนถามว่า

๑. การเรียกตำแหน่งตามปกติ ใช้ตำแหน่งอะไร

๒. ตำแหน่งทั้ง ๒ อย่างนี้ ใช้แตกต่างกันอย่างไร

ตอบ : การกำหนดชื่อตำแหน่งในสายงาน และชื่อตำแหน่งในการบริหารงานเพื่อประโยชน์ คือ

ตำแหน่งในสายงาน ใช้ประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล เช่น การขอกำหนดตำแหน่ง

การบรรจุ การแต่งตั้ง การสอบและการบริหารงาน
บุคคลอื่น ๆ

ตำแหน่งในการบริหารงาน ใช้ประ-
โยชน์ทั่วไปในการบริหารโดยเฉพาะตำแหน่งหัวหน้า
ส่วนราชการ เช่น หัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง เป็นต้น
เพื่อการปกครองบังคับบัญชาและใช้ในวงสังคมโดยทั่ว
ไป

ดังนั้นปัญหาที่คุณสงสัย จึงน่าจะทำความเข้าใจ
ใจได้คือ

๑. การเรียกตำแหน่งนั้นโดยปกติควรจะเรียก
ตำแหน่งในสายงาน เช่น เมื่อมีคนสอบถามว่าดำรง
ตำแหน่งอะไร ก็อาจตอบว่าตำแหน่ง “เจ้าหน้าที่
ธุรการ ๒” หรือ “เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๔” อย่างนั้น
 เป็นต้น

๒. ความแตกต่างของชื่อตำแหน่งทั้ง ๒ นั้น
เข้าใจว่าควรต้องพิจารณาเป็นกรณีไปโดยคำนึงถึงประ-
โยชน์ของการกำหนดชื่อตำแหน่งเป็นเกณฑ์ เช่นถ้า
ต้องการทราบว่าในหน่วยงานนี้มีตำแหน่งอะไรบ้างก็
ต้องตอบโดยอาศัยตำแหน่งในสายงาน อย่างนั้น เป็นต้น

การคัดเลือกข้าราชการเพื่อเลื่อนเป็นระดับ ๓

ผู้ถาม : คุณอุไรพงษ์

ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือเวียนแจ้ง
ให้จังหวัดต่าง ๆ ทราบเกี่ยวกับการคัดเลือกข้าราชการ
เพื่อเลื่อนเป็นระดับสูงขึ้นเฉพาะในกรณีข้าราชการ
ระดับ ๒ ผู้เคยสอบชั้นตรได้มาก่อน โดยให้ผู้บังคับ

บัญชาพิจารณาเลือกเพื่อเลื่อนขึ้นเป็นระดับ ๓ ได้นั้น

เรื่องนี้ ข้าพเจ้าและเพื่อนข้าราชการจำนวน
มากต่างก็มีความคิดเห็นดังต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น
นายก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา สังกัด
กรมที่ดิน อัตราเงินเดือน ๑,๓๗๕ บาท เคยสอบ
แข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรกรม
ประชาสัมพันธ์ได้อันดับ ๕ แต่กรมประชาสัมพันธ์
ขึ้นบัญชีไว้ บรรจุเพียง ๔ คน แล้วเปิดสอบใหม่
ต่อมากรมที่ดินได้ดำเนินการคัดเลือกนาย ก. ให้เลื่อน
ขึ้นเป็นระดับ ๒ ตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ หลังจากนั้นนาย ก. ได้รับเลื่อนเป็นระดับ ๒
แล้ว หากนาย ก. จะนำหลักฐานการสอบแข่งขันชั้น
ตรได้มาแสดงต่อผู้บังคับบัญชาของนาย ก. เพื่อประ-
กอบการพิจารณาคัดเลือกให้เลื่อนเป็นระดับ ๓ ก็น่าจะ
ได้ด้วย เพราะนาย ก. ก็มีคุณสมบัติเคยสอบชั้นตรได้
มาแล้ว แม้จะต่างกระทรวง ทบวง กรม ก็น่าจะ
ได้รับการพิจารณาด้วย

เรื่องการสอบชั้นตรนั้น เท่าที่สังเกตมาแล้ว
๕๐ เปอร์เซ็นต์ ที่ยังไม่มีคุณสมบัติครบบางกรมสอบ
เป็นพัช บางกรมสอบได้ ๑๐ คน บรรจุเพียง ๒
คน เปิดสอบใหม่เพื่อเลื่อนลูกน้องของตนทั้ง ๆ ที่ยังไม่ครบ ๒ ปี และยังมีตำแหน่งว่าง ที่ไม่ยอมบรรจุ
ก็มี เลห์เหลี่ยมต่าง ๆ นานา หวังว่าสำนักงาน ก.พ.
คงทราบค้อยู่แล้ว ในเมื่อมีโอกาสแล้วที่จะช่วยให้
ความเป็นธรรมในวงราชการไทยก็สมควรแล้วที่ ก.พ.
จะได้หยิบยกปัญหาขึ้นพิจารณาช่วยข้าราชการผู้น้อย

ที่ไม่มีเส้นอีกจำนวนหนึ่ง และก็ขอได้โปรดเว้นให้ พวกข้าพเจ้าทราบโดยทั่วกันด้วย

ตอบ : ตามตัวอย่างที่คุณยกขึ้นมา นั้น เมื่อพิจารณาจากหนังสือเวียน ที่ สร ๑๐๐๔/ว. ๓๘ ลงพิมพ์ในวารสารข้าราชการฉบับประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๘ หน้า ๔๘-๔๙ แล้ว จะเห็นว่ากรณีสอบแข่งขันเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้ เมื่อมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งระดับ ๓ ที่ว่างอยู่ หรือ ก.พ. กำหนดให้เป็นตำแหน่งระดับ ๓ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาคัดเลือกเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๓ ได้ ทั้งนี้โดยเจตนารมณ์ของหนังสือเวียนฉบับนี้ประสงค์จะให้ผลครอบคลุมการสอบแข่งขันทุกกรณีรวมทั้งการสอบแข่งขันชั้นตรีได้ทั้งหมดด้วย เพื่อให้ประโยชน์แก่ข้าราชการที่ผ่านการสอบแข่งขันชั้นตรีได้ โดยเสมอหน้ากัน

อนึ่ง สำหรับความไม่เป็นธรรมในเรื่องการสอบของส่วนราชการต่างๆ ที่เคยมีอยู่ สำนักงาน ก.พ. ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้ และคงจะได้ศึกษาวิธีเพื่อส่งเสริมให้การสอบของส่วนราชการต่างๆ เป็นไปโดยยุติธรรม และให้ประโยชน์แก่ข้าราชการส่วนใหญ่มากที่สุด

อาศัยผลงาน สอบแข่งขันชั้นตรีสำหรับเลื่อนระดับตำแหน่ง

ผู้ถาม : สมาชิกเก่า

ผมรับราชการชั้นเจ้าตัว สังกัดกรมอัยการ สอบชั้นตรีในตำแหน่งประจำแผนกในกรมที่ดินได้ก่อน

ใช้ พ.ช. คือประกาศผลการสอบ ๒ มิถุนายน ๒๕๑๘ แต่ยังมีได้บรรจุ ผมประสงค์จะขอบรรจุในกรมสังกัดที่ผมทำงานอยู่ โดยอาศัยเหตุที่สอบได้ดังกล่าว ในตำแหน่งที่ว่าง หรือตำแหน่ง (ในตำแหน่งเดิม) ที่ไม่ว่างเงินเดือนไม่ถึงระดับ ๒ หรือตำแหน่ง (ตำแหน่งเดิม) ที่ไม่ว่าง เงินเดือนระดับ ๒ ขึ้นไป อ้างถึงหนังสือของสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๔/๑๒๓๕๓๒ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ จะได้หรือไม่ ถ้าได้จะดำเนินการอย่างไร

ตอบ : ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่คุณอ้างถึงมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้ที่เคยสอบแข่งขันชั้นตรีได้ คือ เมื่อ ก. พ. ได้พิจารณากำหนดตำแหน่งที่ข้าราชการผู้นั้นครองอยู่เป็นระดับ ๓ แล้ว ผู้บังคับบัญชาก็อาจคัดเลือกผู้นั้นขึ้นดำรงตำแหน่ง ๓ ได้โดยผู้นั้นไม่ต้องสอบระดับ ๓ อีก

อย่างไรก็ตามสำหรับผู้สอบแข่งขันชั้นตรีไว้ได้แล้ว และยังไม่ได้รับเป็นระดับ ๒ เพราะอัตราเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นค่าของระดับ ๒ นั้น โดยเหตุผลแล้วควรได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๒ ได้ และเข้าใจว่าขณะนี้สำนักงาน ก.พ. กำลังพิจารณารายละเอียดในเรื่องนี้อยู่แล้ว ขอได้โปรดอดใจและติดตามความคืบหน้าต่อไป

เคยเป็นชั้นโทอยู่แล้วเลื่อนเป็นระดับ ๔ ได้หรือไม่

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๕๑๕๓

เดิมผมรับราชการสังกัดกรมอาชีวศึกษา ดำรง

ตำแหน่งครูโท ต่อมาสมัครสอบแข่งขันของสำนักงาน ก.พ. ได้ในตำแหน่งพนักงานแรงงาน ๓ (ปัจจุบัน เรียกเจ้าหน้าที่แรงงาน ๓) กรมแรงงานรับโอน บรรจุ ให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓

ผมใคร่เรียนถามว่า กรมแรงงานจะส่งเลื่อน ให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๔ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๐๐๔/ว. ๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ ได้หรือไม่ ปัจจุบันผมรับเงินเดือน ขั้น ๒,๘๕๐ บาท

ตอบ: ตามความเห็นของผู้ตอบปัญหา น่าจะเลื่อน คุณให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๔ ได้โดยไม่ต้องสอบอีก เพราะในกรณีนี้เพียงแต่สอบเลื่อนขั้นไว้ก็ได้ประโยชน์ จาก ว. ๓๘ แล้ว เมื่อเคยเป็นข้าราชการชั้นโทจึงไม่มีปัญหาอะไร เมื่อมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ในระดับ ๔ ทว่า ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาคัดเลือก เลื่อนให้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๔ ได้

การจำแนกตำแหน่งข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๘๘๕๕

ข้าพเจ้าและเพื่อนข้าราชการมขอสงสัยเกี่ยวกับ เลื่อนขั้นของข้าราชการรัฐพาณิชย์ จึงขอเรียนถามเพื่อ แนวทางศึกษา ดังนี้

เมื่ออาทิตย์ที่แล้ว มีข้าราชการสังกัดกรม ไปรษณีย์โทรเลข ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

ในอำเภอข้าพเจ้าได้รับการเลื่อนขั้นเป็นชั้นตรีหลายคน มีอยู่คนหนึ่งแกเป็นบุรุษไปรษณีย์ ทำหน้าที่รับส่ง ไปรษณีย์ภัณฑ์ ได้รับเลื่อนเป็นชั้นตรีด้วย เพื่อนข้าราชการ หลายคนสงสัยว่า กรมไปรษณีย์ฯ คงใช้ พ.ช. กันแล้ว ลองสอบถามทางไปรษณีย์ดูก็บอกว่ายังไม่ได้ ใช้ พ.ช. คงใช้กฎหมายเดิม เมื่อครั้งระเบียบดูพบว่า กรมไปรษณีย์มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการ พลเรือนรัฐพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๘ ใช้โดยที่ ม. ๖ กฎหมายนี้ให้ใช้ลักษณะ ๓ แห่ง พรบ. ข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงมีปัญหาที่พากันสงสัยคือ

(๑) ถ้ากรมไปรษณีย์ฯ ใช้ พ.ช. แล้ว บุรุษ ไปรษณีย์จะได้กำหนดตำแหน่งถึง ช. ๒ หรือครบ ชั้น ตรี (เดิม) บางแผนกยังได้แค่ช. ๒ เท่านั้น ถ้าจะพูด ถึงหน้าที่รับผิดชอบคงผิดกันมาก

(๒) หากไม่ใช้ พ.ช. ก็ต้องใช้กฎหมายเดิม (พ.ศ. ๒๔๙๓) ไม่ทราบว่าการตำแหน่งบุรุษไปรษณีย์จะเป็นตำแหน่งเดียวกับเสมียนพนักงานหรือไม่ สมมติ ว่าตำแหน่งเดียวกัน (ชั้นจัตวา) การเลื่อนขั้นต้องเป็น ไปตาม มาตรา ๕๗ แห่ง พรบ. ข้าราชการฯ พ.ศ. ๒๔๙๗ คือ ก. สอบแข่งขันเป็นชั้นตรี ข. (๑) ต้อง รับราชการไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี (๒) รับเงินเดือนขั้นสูง สุดไม่น้อยกว่า ๔ ปี (๓) ดำรงตำแหน่งประจำแผนก หรือเทียบเท่าไม่น้อยกว่า ๑ ปี ตามข้อ ก. แก่ไม่ได้ สอบแน่ ตามข้อ ข. (๑) (๒) อาจมีคุณสมบัติ แต่ ข. (๓) แก่ไม่ได้ปฏิบัติแน่ เพราะทำหน้าที่บุรุษ ไปรษณีย์เท่านั้น ดังนั้นการเลื่อนเป็นชั้นตรีของแกคง

ไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์ตาม มาตรา ๕๗ แน่นนอน บาง
คนจะเห็นว่าเก็บราชการมานาน ไม่เคยมีความผิดเลย
แต่เท่าที่ทราบยังไม่มียกกฎหมายมาตราใดที่กำหนดให้
เลื่อนชั้นได้ด้วยเหตุนี้ หรือว่าไปรษณีย์มีกฎหมาย
พิเศษใช้เฉพาะการนี้

นี่เองเป็นข้อให้เกิดความสงสัย จึงเรียนมา
เพื่อขอท่านได้โปรดตอบข้อสงสัยว่า กรมไปรษณีย์
ระดับจัดชั้นตรึให้บุรุษไปรษณีย์ โดยใช้ระบบ พ.ช.
หรือกฎหมายใด เพื่อเป็นแนวทางศึกษาต่อไป

ตอบ: กรมไปรษณีย์โทรเลขยังมีได้จำแนกตำแหน่ง
เป็นสายงานและระดับตำแหน่งเช่นเดียวกับส่วนราช
การอื่น เหตุผลยังมีได้จำแนกตำแหน่งก็เพราะกรม
ไปรษณีย์โทรเลขกำลังจะเปลี่ยนฐานะเป็นรัฐวิสาห-
ซึ่งรัฐบาลชุดที่แล้วเห็นชอบด้วย เพียงแต่รอเสนอ
สภาผู้แทนตราเป็นกฎหมายออกมาเท่านั้น ด้วย
เหตุนี้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยข้าราชการพลเรือนรัฐ-
พาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงมีบทบัญญัติในทำนองให้
อนุโลมใช้กฎหมายที่มีอยู่เดิมไปก่อน เพื่อมิให้การ
ปฏิบัติราชการของกรมไปรษณีย์โทรเลขต้องประสบ
ปัญหาข้อขัดข้องใดๆ แต่ปัญหาจะอนุโลมกันได้แค่ไหน
อย่างไร ก็ไม่สามารถอธิบายให้ทราบโดยละเอียดได้
เพียงแต่สรุปได้ว่าเคยปฏิบัติตามอย่างไรก็ให้ปฏิบัติไป
อย่างนั้นก่อน ในระหว่างที่รอการเปลี่ยนฐานะเป็น
รัฐวิสาหกิจต่อไป ดังนั้นปัญหาที่สงสัย จึงอาจชี้แจง
ได้ว่า

๑. ยืนยันได้มีการกำหนดตำแหน่งบุรุษไปรษณีย์
ให้เป็น ระดับ (ช) ๒ แต่ประการใด แต่กรมจะสับ

เปลี่ยนบุรุษไปรษณีย์ให้ดำรงตำแหน่งอื่น แล้วเลื่อน
ให้ได้รับเงินเดือน ในตำแหน่งพนักงานไปรษณีย์โทร
เลขตรีก็อาจเป็นได้ ซึ่งกรมไปรษณีย์จะต้องพิจารณา
ให้เป็นธรรม และไม่หลอกล้อกับส่วนราชการอื่นด้วย

๒. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูง
ขึ้นสำหรับข้าราชการกรมไปรษณีย์ฯ ตามพระราช-
กฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติลักษณะ ๓ ของ พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยอนุโลม ซึ่งใน
เรื่องนี้อาจกระทำได้โดยการสอบคัดเลือก หรือคัดเลือก
โดยได้รับอนุมัติจาก ก.พ. หรือกรณีเคยสอบแข่งขัน
ชั้นตรีไว้ได้แล้วก็แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ได้
และหากจะทราบว่าแต่งตั้งโดยอาศัยกฎหมายระเบียบ
ข้อบังคับใด จะต้องดูรายละเอียดในคำสั่งดังกล่าวจึง
จะทราบได้

อย่างไรก็ตามหากจะเลื่อนตำแหน่งกันโดยไม่
มีเหตุผลแล้วย่อมไม่ถูกต้องเป็นอย่างยิ่ง และควรจะ
มีการทบทวนเพื่อให้ปฏิบัติโดยถูกระเบียบของทาง
ราชการต่อไป

การเบิกค่ารักษาพยาบาล

ผู้ถาม: สมาชิกเลขที่ ๘๖๓๗

๑. ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและ
ลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕
“คนไข้ใน” หมายถึงผู้ที่เข้ารับการรักษาอยู่ใน
โรงพยาบาลใช่หรือไม่

๒. ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลจะต้องมี
รายละเอียดอะไรบ้าง เพราะในเสร็จค่ารักษาพยาบาล

ของข้าพเจ้าซึ่งสถานื่อนามียออกให้ มีรายละเอียด
หลายอย่าง เจ้าหน้าที่บอกว่าเบิกไม่ได้ ส่วนใบเสร็จ
ค่ารักษาพยาบาลของผู้อื่นซึ่งโรงพยาบาลออกให้ มี
รายการว่า “ค่ายา” เท่านั้น ก็เบิกได้

ตอบ: ๑. “คนไข้ใน” ตามระเบียบการช่วยเหลือ
ข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
พ.ศ. ๒๕๑๕ หมายถึงคนไข้ที่เข้านอนพักรักษาตัวอยู่
ในโรงพยาบาลหรือสถานื่อนามียของทางราชการ หรือ
โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลของเอกชนตามที่
กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒. ตามระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๓ วรรคสอง
กำหนดว่า “ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาล ค่าห้อง
และค่าอาหาร จะต้องมียาละเอียดตามแบบที่กระทรวง
สาธารณสุขกำหนด” ฉะนั้น ถ้าใบเสร็จค่ารักษา
พยาบาลที่สถานื่อนามียออกให้ นั้น เป็นไปตามแบบที่
กระทรวงสาธารณสุขกำหนดแล้ว ก็ใช้เป็นหลักฐาน
การเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลได้

การเบิกเงินช่วยเหลือบุตร

ผู้ถาม : สมาชิกใหม่

๑. การเบิกเงินช่วยเหลือบุตรคนละ ๕๐ บาท
มีระเบียบและวิธีการอย่างไร เพราะเคยเห็นผู้ที่ไม่มี
บุตรไปขอบุตรของผู้อื่นมาเลี้ยง ก็มีสิทธิเบิกเงินช่วย
เหลือบุตรได้

๒. กรุณาลงระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการ
และลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้ละเอียด

ด้วย เพราะเมื่อเดือนที่แล้ว บิดาของข้าพเจ้าเข้ารับ
การรักษาพยาบาลในกรุงเทพฯ โรงพยาบาลได้ใส่
กระดูกเทียมให้ โดยคิดค่ารักษาพยาบาลเป็นเงิน
๕,๐๐๐ บาท แต่เบิกได้เพียงครึ่งเดียว เป็นเพราะ
เหตุใด

ตอบ: ๑. การเบิกเงินช่วยเหลือบุตรคนละ ๕๐ บาท
นั้น จะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยเงินช่วยเหลือ
บุตรข้าราชการและลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๑๕

สำหรับบุตรที่บิดามารดามีสิทธิได้รับเงินช่วย
เหลือตามระเบียบดังกล่าว จะต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วย
กฎหมาย แต่ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม ส่วนกรณีที่มี
บุคคลบางคนได้เบิกเงินช่วยเหลือสำหรับบุตรที่มิใช่
เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของตน หรือเป็นบุตร
บุญธรรม เป็นการเบิกเงินช่วยเหลือบุตรโดยมิชอบ
และในฐานะที่ท่านเป็นพลเมืองดี จึงสมควรแจ้ง
พฤติการณ์ดังกล่าวให้ ก.ต.ง. ทราบ เพื่อตรวจสอบ
และเรียกเงินคืนต่อไป

๒. ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและ
ลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕
ผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล
อาจได้รับเงินช่วยเหลือเพียงกึ่งจำนวน มีอยู่ ๒ กรณี
คือ

(๑) เป็นผู้ช่วยประเภทคนไข้นอก และ
ผู้เบิกเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยหนึ่งเดือนเงินเดือนข้าราชการ
ตั้งแต่ขั้นโท อันดับ ๑ ขึ้นต่ำสุดขึ้นไป (ระเบียบ
ยังไม่ได้แก้ไขปรับปรุงตามระบบ พ.ช.)

(๒) เป็นผู้ช่วยประเภทคนไข้ในของสถาน
พยาบาลของเอกชน กรณีบิดาของท่านซึ่งเข้ารับการ

รักษาในโรงพยาบาลและต้องใส่กระดูกเทียมด้วยนั้น
เข้าใจว่าเป็นประเภทคนไข้ใน ดังนั้น การที่ท่าน
เบิกค่ารักษาพยาบาลได้เพียงครึ่งเดียว จึงเป็นเพราะ
เหตุว่า ท่านมีรายได้เดือนหนึ่งเทียบตั้งแต่ชั้นโท
อันดับ ๑ ขึ้นต่ำสุดขึ้นไปตาม (๑) หรือบิดาของท่าน
เข้ารับการรักษาระเภทคนไข้ในของโรงพยาบาล หรือ
สถานพยาบาลของเอกชนตาม (๒)

ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้าง
ประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๔ สำนัก
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้แจ้งให้ส่วนราชการต่าง ๆ
ทราบแล้ว ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่ สร. ๐๒๐๓/ว. ๕๔ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๕
นอกจากนี้ วารสาร ก.พ. และวารสารกรมบัญชีกลาง
ได้นำลงมาแล้วหนึ่งแล้ว จึงไม่อาจสนองความประสงค์
ของท่านได้อีก อย่างไรก็ตาม โดยที่ท่านไม่ได้แจ้งข้อ
จริง ผู้ตอบปัญหาจึงไม่อาจส่งระเบียบดังกล่าวมาให้
ท่านเป็นการส่วนตัวได้

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อีกครั้ง

ตามที่สมาชิกเลขที่ ๗๖๔๒ ถามปัญหาเกี่ยว
กับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยให้
ข้อเท็จจริงว่าเป็นข้าราชการชั้นตรีเดิมได้รับพระราช
ทานเหรียญเบญจมาภรณ์ช้างเผือกแล้ว ๖ ปี เมื่อ ๘
กันยายน ๒๕๑๘ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการระดับ
๓ จะขอพระราชทานเหรียญจักรภรณ์มงกุฎไทยได้
หรือไม่ และผู้ตอบปัญหาได้ตอบในวารสารข้าราชการ

ฉบับประจำเดือนเมษายน ๒๕๑๘ ว่า การขอพระราช
ทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จักรภรณ์มงกุฎไทยได้จะ
ต้องเป็นข้าราชการชั้นโทมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี นั้น
กำหนดเวลานี้คลาดเคลื่อนไป เพราะการนับเวลาเป็น
ชั้นโท ๕ ปีนั้น เฉพาะกรณีการขอพระราชทานเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ลำดับสูง สำหรับชั้นโท คือ จักรภรณ์
ช้างเผือกเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ในกรณีของสมาชิกเลขที่ ๗๖๔๒
หากอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้แล้ว และได้รับแต่งตั้งเป็น
ข้าราชการระดับ ๓ (ถ้ายังมีได้แก่ระเบียบในเรื่องนี้
เป็นอย่างอื่น) ก็อาจขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์จักรภรณ์มงกุฎไทยได้เลย จึงขอได้โปรดเข้า
ใจตามนี้ด้วย ●

ผู้ตอบปัญหาในฉบับนี้

สำนักงาน ก.พ.

ธงชัย

วณิชกะ

สุธี

สุทธิสมบุญ

สมศักดิ์

ศุภขวัญเดช

ตุลิต

พัศวี

กรมบัญชีกลาง

ผาสนิตย์

ปิ่นทะรุจิ

สุรีย์

วารุณีรักษ์

สมพงษ์

วัฒนสระ

ใหม่ ๆ ในราชการ

รัฐบาลสามัคคี ๔ พรรค ซึ่งมีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนกลางในการจัดตั้งรัฐบาลได้แถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจต่อสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๕ เพื่อจะได้เข้าทำหน้าที่บริหารประเทศตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ซึ่งผลของการแถลงนโยบายปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติไว้วางใจด้วยคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น (๒๐๖ เสียง) จึงเป็นอันว่ารัฐบาลผสมชุดใหม่ซึ่งมีหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรีสามารถเข้าทำหน้าที่บริหารประเทศได้โดยสมบูรณ์แล้ว

สำหรับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงขอความไว้วางใจจากสภานั้นแบ่งออกเป็นนโยบายเร่งด่วน และนโยบายระยะยาว

นโยบายเร่งด่วนมีอยู่ ๖ ประการด้วยกัน คือ ๑. การช่วยเหลือเกษตรกร ๒. การแก้ไขภาวะค่าครองชีพ ๓. การรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย ๔. การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง ๕. การปกครองท้องถิ่น และ ๖. โครงการขยายไฟฟ้าชนบท

นโยบายเร่งด่วนดังกล่าวประการหนึ่งที่ดูเหมือนว่าจะเกี่ยวข้องกับข้าราชการและวงราชการอยู่ไม่น้อยก็คือ นโยบายเกี่ยวกับการปราบปรามการฉ้อราษฎร์

บังหลวง ซึ่งรัฐบาลแถลงว่า “จะดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้งในวงราชการและวงงานของรัฐอย่างจริงจัง....” และ “....จะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐ....”

การที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะดำเนินการปราบปรามคอร์รัปชันในวงราชการและวงงานอื่น ๆ ของรัฐอย่างจริงจังเช่นนี้ นับว่าเป็นนโยบายที่สมควรแก่การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง เพราะการคอร์รัปชันนั้นเป็นการบั่นทอนความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทำให้รัฐสูญเสียเงินที่จะใช้จ่ายอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนไปมิใช่น้อย อีกทั้งยังเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอภิสัทธิตธิพลในรูปต่าง ๆ อีกด้วย

แต่การที่รัฐบาลจะดำเนินการออกกฎหมายกำหนดให้ข้าราชการต้องแสดงทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อเป็นมาตรการในปราบคอร์รัปชัน ดังที่ได้เสนอเป็นกฎหมายต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรก็ได้รับหลักการไปแล้วนั้น หากเป็นการเพียงพอไม่ ถ้ารัฐบาลจะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจังก็ควรจะต้องดำเนินการในเรื่องการปรับปรุงอัตราค่าจ้างและสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการควบคู่กันไปด้วย

ทั้งนี้ ควรจะต้องมีการทบทวนการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการทุกระดับ ทุกตำแหน่ง มีการกำหนด
หน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการแต่ละคน แต่ละ
ตำแหน่งไว้ให้ชัดเจน ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ
ทุกหน่วยงานจะต้องควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติ
งานของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใกล้ชิด ระเบียบปฏิบัติ
ราชการอันใดที่สลับซับซ้อนหรือเปิดช่องทางให้มีการ
ทุจริตหรือคอร์รัปชันได้ ก็ควรจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง
ให้ง่ายแก่การปฏิบัติสะดวกรวดเร็ว และรัดกุมยิ่งขึ้น

แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้คนในคณะรัฐบาลจะ
ต้องปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง ต้องไม่คอร์รัปชันเสียเอง
หรือไม่ใช้อำนาจอิทธิพลบีบบังคับให้ข้าราชการผู้ใต้
บังคับบัญชากระทำการอันมิชอบ เพื่อประโยชน์ของ
ตนหรือหมู่คณะของตน เพราะมีฉันทันนโยบายที่
แถลงไว้จะเป็นเพียงถ้อยคำอันสวยหรูเท่านั้น หาก
เป็นมรรคเป็นผลแต่ประการใดไม่

สำหรับนโยบายระยะยาวของรัฐบาลที่เกี่ยวกับ
ระบบราชการก็คือ “.....๒. รัฐบาลนี้จะปฏิรูปวิ
ธีการปฏิบัติราชการ และระเบียบราชการบริหารงาน
บุคคล เพื่อให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพสูง และให้
ข้าราชการทุกฝ่ายทำหน้าที่รับใช้ และเข้าถึงประชาชน
อย่างแท้จริง โดยปราศจากการกีดขวางแห่งราชฎ
สำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อยจะให้ความช่วยเหลือ โดย
จัดให้มีสวัสดิการเพื่อการครองชีพ เช่น ในเรื่องที่อยู่
อาศัย และการซื้อสินค้าจากรัฐวิสาหกิจ หรือถ้าจำเป็น
ให้เงินเพิ่มค่าครองชีพตามกำลังเงินงบประมาณ”

ถ้าจะดูตามนโยบายที่เขียนไว้นี้ ก็จะเห็นได้

ว่าเป็นนโยบายที่ดีควรแก่การให้ความสนับสนุนอย่าง
เต็มที่ แต่ในทางปฏิบัติรัฐบาลจะสามารถทำได้แค่ไหน
เพียงใด นั้นก็เป็นเรื่องที่จะต้องติดตามดูกันต่อไป
เพราะรัฐบาลเพิ่งเข้าบริหารประเทศได้เพียงเดือนเดียว
คงไม่สามารถทำอะไรได้หมดทุกอย่าง

อันที่จริงระบบการบริหารงานบุคคลที่กำหนดไว้
ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
๒๕๑๘ โดยให้ผู้บังคับบัญชาข้าราชการแต่ละระดับ
รับผิดชอบลดหลั่นกันลงไปตามฐานะแห่งตำแหน่ง
หน้าที่ก็ดี บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการลงโทษก็ดี
ตลอดจนการบริหารงานบุคคลในเรื่องอื่น ๆ นั้นเหมาะสม
ดีอยู่แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ทำอย่างไรจึงจะให้
มีการปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัด

รัฐบาลนี้ได้ประกาศไว้อย่างชัดแจ้งแล้วว่า จะ
รักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย

ฉะนั้น ถ้ารัฐบาลจะทบทวนให้การบริหารงาน
บุคคลของทางราชการได้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือนอย่างเคร่งครัดแล้ว ก็อาจ
ปรับปรุงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการให้
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมดังเจตนารมณ์ที่รัฐบาลได้ตั้ง
ความหวังเอาไว้ และบางทีภาพพจน์ของทางราชการ
ที่มีต่อประชาชน อาจจะดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้
บ้างก็ได้

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายของรั
บาลนั้นได้นำมาตีพิมพ์ต่อท้ายนี้แล้ว

สมศักดิ์ สุภาะรัฐภูเดช

คำแถลงนโยบายของรัฐบาล ต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๙

ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ

เนื่องจากได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๑๙ ข้าพเจ้าจึงได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้น ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๑๙

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินขึ้นแล้ว จึงขอแถลงนโยบายเพื่อขอความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร ตามความในมาตรา ๑๙๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่ ในปัจจุบัน บ้านเมืองของเราตกอยู่ในภาวะไม่ปกติสุข ทั้งในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความไม่มั่นใจในอนาคตของตนเองและของประเทศชาติ ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเฉพาะชาวนา ชาวไร่ และกรรมกรต้องประสบกับความยากจนและเดือดร้อน จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องรับเร่งดำเนินการแก้ไขภาวะการณ์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความปกติสุขขึ้นในบ้าน

เมือง ในการนี้ คณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินไว้เป็น ๒ ระยะ คือ นโยบายที่จะต้องดำเนินการเป็นการเร่งด่วน และนโยบายระยะยาว

นโยบายเร่งด่วน

ปัญหาสำคัญที่ประชาชนทั่วประเทศกำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งรัฐบาลจะต้องเร่งแก้ไขเป็นการด่วนคือ การช่วยเหลือเกษตรกร การแก้ไขภาวะค่าครองชีพ การรักษากฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง การปกครองท้องถิ่น และการขยายไฟฟ้าชนบท

๑. การช่วยเหลือเกษตรกร

เนื่องจากเกษตรกรมีจำนวนเกือบถึงร้อยละ ๘๐ ของจำนวนพลเมืองของประเทศ แต่ส่วนใหญ่ตกอยู่ในฐานะยากจน รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้มีฐานะในทางเศรษฐกิจดีขึ้น อันจะเป็นการจัดความยากจนไปในตัว ดังต่อไปนี้

(๑) จะเร่งทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกษตรกรได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองในแต่ละปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จะจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองประมาณ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ ครอบครัว

(๒) จะปลดปล่อยหนี้สินของเกษตรกรจากการเป็นลูกหนี้เอกชนมาเป็นลูกหนี้สหกรณ์ หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ โดยเสียดอกเบี้ย

ในอัตราค่า เพื่อมิให้เกษตรกรต้องสูญเสียสิทธิในที่ดิน

(๓) จะดำเนินการให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่ เป็นธรรมโดยเฉพาะข้าว และจะลดหรือเลิกค่าพรีเมียม รวมทั้งลดอากรขาออกถ้าจำเป็น เพื่อปรับราคาส่งออกให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้

(๔) จะปรับปรุงและขยายการสหกรณ์ให้แพร่หลาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านการผลิต การแปรรูปผลผลิต และการจำหน่าย

(๕) จะช่วยเหลือเกษตรกร ในด้านการชลประทาน การปรับปรุงดิน การใช้พันธุ์พืช การปราบศัตรูพืช และการซื้อปุ๋ยในราคาต่ำ

๒. การแก้ไขภาวะค่าครองชีพ

รัฐบาลนี้ จะรักษาระดับของราคาสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพไม่ให้เคลื่อนไหวผิดปกติ โดยเฉพาะข้าวบริโภค รัฐบาลจะใช้มาตรการอันเหมาะสม เพื่อให้มีราคาพอสมควร มิให้ประชาชนผู้ยากไร้ต้องเดือดร้อนในเรื่องค่าครองชีพ นอกจากนี้ จะดำเนินการมาตรการมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ โดยเอกชนเพื่อมิให้ผู้จำหน่ายตั้งราคาสินค้าตามใจชอบ

๓. การรักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อย

เพื่อมิให้บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะระส่ำระสาย และเกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน รัฐบาลนี้จะรักษาไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และความ

สงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยจะเร่งดำเนินการปราบปรามโจรผู้ร้ายและลงโทษผู้ละเมิดกฎหมาย โดยไม่มีการละเว้น จะปรับปรุงกิจการตำรวจและอำนาจการสอบสวนคดีอาญา และจะปรับปรุงส่งเสริมฐานะของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

๔. การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง

รัฐบาลนี้ จะดำเนินการเพื่อบังคับและปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้งในวงงานราชการและวงงานของรัฐอย่างจริงจัง และจะไม่ให้กฎหมายว่าด้วยการนี้ซึ่งมีอยู่แล้วต้องเป็นหมัน นอกจากนี้ จะดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรี สมาชิกสภา ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของรัฐ ทั้งจะให้มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐบาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๕. การปกครองท้องถิ่น

รัฐบาลนี้ จะเร่งดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเองภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง และให้ท้องถิ่นมีอิสระในการดำเนินนโยบายของตน

๖. การขยายไฟฟ้าชนบท

รัฐบาลนี้ จะเร่งขยายไฟฟ้าสู่ชนบท โดยให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทั่วทุกตำบลโดยเร่งด่วน

นโยบายระยะยาว

นโยบายระยะยาวในทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม และการบริหารมีดังต่อไปนี้

นโยบายทางการเมือง

๑. รัฐบาลนี้จะยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะดำเนินการทางการเมืองด้วยวิธีการที่บริสุทธิ์ และยุติธรรม ทั้งจะเคารพและปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและยึดชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมพลังแห่งความสามัคคี และความเป็นปึกแผ่นภายในประเทศ

๒. รัฐบาลนี้จะเสริมสร้างกำลังทหารของชาติให้เข้มแข็งตามความเหมาะสมกับภาวะการณ์ และตามกำลังเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะกำลังทหารจะไว้เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ และรักษาไว้ซึ่งเอกราช ความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติ และจะปรับปรุงสวัสดิการและบำรุงส่งเสริมสมรรถภาพ และขวัญของทหารให้สูงอยู่เสมอ ทั้งจะส่งเสริมให้ทหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๓. รัฐบาลนี้จะดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศเป็นหลัก จะไม่ยอมเป็นเครื่องมือหรือเข้าไปพัวพันในการดำเนินนโยบายของประเทศใด ๆ จะเป็นมิตรกับทุกประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับประเทศไทย ในหลักแห่งความเสมอภาค บุรณภาพแห่งอาณาเขต และเคารพอธิปไตยซึ่งกันและกัน ทั้งนี้โดยไม่คำนึงถึง

ถึงความแตกต่างของระบอบการปกครองหรือระบบเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้จะแก้ปัญหาระหว่างประเทศ โดยใช้วิธีการทูตเป็นสำคัญ จะปรับสัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศในคาบสมุทรมอินโดจีนให้เข้าสู่สภาพปกติจะส่งเสริมและกระชับความร่วมมือโดยใกล้ชิด และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นกับประเทศเพื่อนบ้านในส่วนภูมิภาคนี้ของโลก โดยเฉพาะกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และจะสนับสนุนข้อเสนอให้อาเซียนเป็นเขตแห่งสันติภาพ อธิปไตย และความเป็นกลางกับจะส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศกลุ่มโลกที่สามให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในองค์การระหว่างประเทศ

รัฐบาลนี้จะปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญา และความตกลงที่มีอยู่กับนานาประเทศ ตามมูลฐานแห่งความเสมอภาคและยุติธรรม และจะยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ กับจะร่วมกับทบวงการชำนัญพิเศษต่าง ๆ ในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของโลก

รัฐบาลนี้จะดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้มีการแทรกแซงกิจการภายในจากต่างประเทศ และจะไม่ให้มีกองกำลังทหารและฐานทัพต่างชาติในประเทศไทย

นโยบายทางเศรษฐกิจ

รัฐบาลนี้จะปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม และเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยเคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วน

บุคคล และสนับสนุนให้เอกชนริเริ่มในทางเศรษฐกิจ แต่รัฐจะมีบทบาทในการจัดระเบียบเศรษฐกิจให้มากขึ้นตามความจำเป็น เพื่อกำหนดรัฐบาลจะดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของประชากรด้อยลงโดยใช้วิธีการภาษีอากร วิธีการงบประมาณและวิธีการอย่างอื่นเพื่อให้มีการกระจายรายได้ในหมู่ประชากรอย่างเป็นธรรม

๒. จะปรับปรุงระบบภาษีอากร เพื่อให้เป็นธรรมแก่สังคมยิ่งขึ้น โดยจะเก็บภาษีทางตรงเพิ่มขึ้นทั้งในด้านอัตราภาษี และประเภทของภาษี และจะบริหารงานเก็บภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จะปรับปรุงวิธีการบริหารงบประมาณแผ่นดินให้การใช้จ่ายเงินแผ่นดินเป็นไปโดยประหยัด และมีให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ทั้งจะดำเนินการให้สถาบันการเงินเอกชนมีบทบาทในการช่วยเหลือเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น

๓. จะดำเนินการให้รัฐเป็นผู้ประกอบกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นที่เห็นว่า ถ้ารัฐเป็นผู้ประกอบการแล้วจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประชาชน สัมปทานหรือการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ ที่ไม่เป็นธรรมแก่รัฐหรือที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน จะดำเนินการให้ยกเลิกเพิกถอนไป

๔. จะส่งเสริมการลงทุนทางอุตสาหกรรมของเอกชนทั้งไทยและต่างประเทศให้ได้รับความเป็นธรรม ความมั่นใจและความสะดวกในการลงทุน จะส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตทางเกษตรเป็นวัตถุดิบ อุต-

สาหกรรมที่ส่งผลผลิตไปจำหน่ายยังต่างประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมปลอดภาษี ในเวลาเดียวกันจะวางมาตรการรักษาสุขภาพและความปลอดภัยของกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งมาตรการที่จำเป็นเพื่อควบคุมมิให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ จะเร่งดำเนินการให้อุตสาหกรรมกระจายไปสู่ส่วนภูมิภาค

๕. ในด้านแรงงาน จะช่วยให้ฝ่ายผู้ใช้แรงงานได้รับค่าจ้าง และการปฏิบัติจากฝ่ายนายจ้างอย่างเป็นธรรม และจะสนับสนุนการรวมกันของฝ่ายผู้ใช้แรงงานเพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองอย่างมีหลักเกณฑ์ และเป็นธรรมระหว่างฝ่ายผู้ใช้แรงงาน และฝ่ายนายจ้าง เพื่อกำหนดจะได้จัดตั้งทบวงแรงงานขึ้น เพื่อให้ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถปฏิบัติการกิจได้ทันต่อเหตุการณ์

๖. จะส่งเสริมการค้าในประเทศ และการค้าต่างประเทศให้ขยายกว้างขวางและมีระเบียบ ในด้านการค้าในประเทศ จะสอดคล้องดูแลและคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค ส่วนในด้านการค้าในต่างประเทศจะขยายความสัมพันธ์ทางการค้ากับต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งจะส่งเสริมการส่งสินค้าออก และควบคุมการนำเข้าสินค้าเข้าเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การค้ากับต่างประเทศมีดุลยภาพ

๗. จะเร่งดำเนินการชลประทานขนาดเล็ก ให้แพร่หลายทั่วประเทศ และสำหรับภาคตะวันออก เฉียงเหนือซึ่งขาดแคลนน้ำ จะพัฒนาการชลประทาน และคลองส่งน้ำให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๘. จะส่งเสริมให้การประมง และการปศุสัตว์ ขยายตัว จนสามารถมีผลผลิตเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ และ จะเร่งการปลูกยางพันธุ์ดีแทนยางพันธุ์พื้นเมือง

๙. จะดำเนินการอนุรักษ์ป่าไม้ และวางมาตรการป้องกันป่าไม้ของชาติไม่ให้ถูกทำลาย และ เร่งอนุรักษ์ป่าไม้ ที่เป็นต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายให้ กลับคืนสู่สภาพเดิม

๑๐. จะดำเนินการขยายและปรับปรุงการขนส่งให้เหมาะสมกับสภาพของภูมิประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อกระจายความเจริญให้ทั่วประเทศ และสอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งหนักในการสร้างและพัฒนาเส้นทางขนส่งในระดับจังหวัดและชนบท

จะปรับปรุงการขนส่งโดยรถประจำทางและรถไฟ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก ปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม จะส่งเสริมระบบขนส่งมวลชน และจะขยายปรับปรุงการบริการการสื่อสารทางโทรศัพท์และโทรคมนาคมให้เพียงพอแก่ความจำเป็น จะเร่งรัดพัฒนาการทำเรือ และการพาณิชย์นาวีของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และจะดำเนินการพัฒนาสนามบินที่มีอยู่แล้ว ให้เป็นสนามบินนานาชาติตามความเหมาะสม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินระหว่างประเทศในย่านเอเชียอาคเนย์

๑๑. จะจัดงบประมาณอุดหนุนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม

โดยคำนึงถึงความจำเป็นและขาดแคลนของท้องถิ่น และจำนวนพลเมืองของแต่ละท้องถิ่นเป็นเกณฑ์ประกอบกัน

นโยบายทางสังคม

๑. รัฐบาลนี้ จะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จะจัดให้บุคคลมีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับ การศึกษาอบรมตามความสามารถทางสติปัญญา จะ จัดทุนเล่าเรียนให้แก่ผู้ยากไร้ แต่มีสติปัญญา และ จะขยายการศึกษาผู้ใหญ่และอาชีวศึกษา โดยเน้นหนัก ในด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

ในด้านการศึกษาระดับมัธยม จะเร่งขยายการ ศึกษาภาคบังคับชั้นประถมตอนปลาย ให้ทั่วถึงทุก ตำบลภายใน ๔ ปี และจะให้เด็กที่เข้าเรียนได้รับสมุด หนังสือและเครื่องเขียน โดยไม่คิดมูลค่าอย่างทั่วถึง ส่วนเด็กที่ยากไร้ก็จะให้ได้รับเครื่องแบบนักเรียน โดย ไม่คิดมูลค่า สำหรับโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ จะ เร่งจัดให้มีขึ้นให้ครบถ้วนทุกอำเภอภายใน ๔ ปี

สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีอิสระในการดำเนินงานให้มากที่สุด โดยเฉพาะในด้านวิชาการ และจะให้มหาวิทยาลัย ในส่วนภูมิภาครับนักศึกษาจากภาคนั้นๆ ในอัตราส่วน มากกว่านักศึกษาจากภาคอื่น

๒. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ

การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาลให้กระจายไปสู่ภูมิภาค และท้องถิ่นอย่างเพียงพอ จะให้ประชาชนที่ยากไร้ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือในชนบท ได้รับการรักษาพยาบาลโดยไม่คิดมูลค่า จะให้มีโรงพยาบาลประจำอำเภอให้ครบถ้วนทุกอำเภอ และสถานอนามัยชั้น ๒ ให้ครบถ้วนทุกตำบล ภายใน ๔ ปี จะจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วยในท้องถิ่นห่างไกลกันดาร และจะเร่งให้มีการผลิตบุคลากรทางการแพทย์ให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

๓. รัฐบาลนี้จะส่งเสริมการสงเคราะห์ทั้งส่วนของรัฐและของเอกชน โดยเฉพาะจะเกื้อกูลประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรมเป็นพิเศษ

๔. รัฐบาลนี้ จะจัดให้มีการก่อสร้างอาคารสงเคราะห์ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของประชากรสำหรับที่พักอาศัยของทหาร และตำรวจชั้นผู้น้อยจะให้การเคหะแห่งชาติดำเนินการก่อสร้างให้ก่อน แล้วให้แต่ละหน่วยงานตั้งงบประมาณจัดใช้เป็นรายปี

๕. รัฐบาลนี้จะลดอัตราภาษีเพิ่มประชากร โดยเร่งวางแผนครอบครัวให้แพร่หลาย และจะเร่งให้มีการประกันสังคมสำหรับลูกจ้างเป็นอันดับแรก

๖. รัฐบาลนี้จะดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสมอภาคของสตรีตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

นโยบายบริหารราชการ

๑. รัฐบาลนี้จะเคารพความเป็นอิสระของผู้-

พิพากษาและตุลาการ ในการพิจารณาพิพากษารรคดี จะปรับปรุงวิธีการและการดำเนินการพิจารณาคดีของศาลให้เป็นไปโดยรวดเร็ว จะปรับปรุงแก้ไขระเบียบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสมเป็นผลดีแก่ประชาชน

๒. รัฐบาลนี้จะปฏิรูปวิธีการบริหารราชการ และระเบียบการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพสูง และให้ข้าราชการทุกฝ่ายทำหน้าที่รับใช้และเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง โดยปราศจากการกดขี่ข่มเหงราษฎร สำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อยจะให้ความช่วยเหลือ โดยจัดให้มีสวัสดิการเพื่อการครองชีพ เช่น ในเรื่องที่อยู่อาศัย และการซื้อสินค้าจากรัฐวิสาหกิจ หรือถ้าจำเป็น ให้เงินเพิ่มค่าครองชีพตามกำลังเงินงบประมาณ

การใดๆที่ไม่เป็นธรรมแก่รัฐหรือแก่ประชาชน จะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกเพิกถอนไปตามควรแก่กรณี

ตามนโยบายที่ได้แถลงมานี้ คณะรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้บรรลุผล เพื่อให้ประชาชนมีความสุขสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าและคณะจึงหวังอย่างยิ่งว่า ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องจะได้ให้ความร่วมมือ ให้ความไว้วางใจแก่คณะรัฐมนตรี เพื่อจะได้เข้าบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

ขอขอบคุณ

การบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการในมหาวิทยาลัย

เอนก เชียรदार

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของเมืองไทย มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นแม่บทใหญ่ และในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดอัตราเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การเลื่อนชั้น การโอน การสอบสวน การรักษาวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนราชการในทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

ในกฎกระทรวง นับแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้มีการ ออกกฎกระทรวง มาแล้ว ๔ ฉบับ กับกฎทบทวน ๒ ฉบับ และในท้ายที่สุดเมื่อมีการแก้ไขโครงสร้าง ระเบียบ บริหาร ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ แล้ว ก็ได้มีการออกกฎทบทวน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ขึ้นมาเพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือน การ

บรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การสอบสวน การรักษาวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการและลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับ ข้าราชการพลเรือนทั่วไป กฎทบทวนฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นไป ซึ่งถ้าหากแยกแยะออกเป็นหัวข้อตามขั้นตอนแล้ว ก็พอจะสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญได้ ดังต่อไปนี้

๑. กรรมการและอนุกรรมการ

ตามกฎทบทวน ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ได้กำหนดให้มีกรรมการและอนุกรรมการ ชุดต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) ประกอบด้วย

- นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน
- รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นรองประธาน

— กรรมการ ซึ่ง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่ง ตั้ง จาก ผู้ ทรง คุณ วุฒิ (จะต้องไม่เป็น ข้าราชการ การเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง) จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คนแต่ไม่เกิน ๑๕ คน ในจำนวนนั้นไม่น้อยกว่า ครึ่งหนึ่งแต่งตั้ง จากข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย ซึ่งยังรับราชการอยู่ (กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๒ ปี)

— ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็น กรรมการและเลขาธิการ

อำนาจและหน้าที่ของ ก.ม. พอสรรปุสาระสำคัญได้ ดังนี้

(๑) ตั้งอนุกรรมการวิสามัญ (อ.ก.ม. วิสามัญ) เพื่อบริหารให้ทำการใด ๆ แทน ก.ม.

(๒) อนุมัติ บรรจุ และ แต่งตั้ง ให้ ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับ เงินเดือนใน ระดับ ๑๐ และ ตำแหน่งศาสตราจารย์ (กฎทบวง ข้อ ๒๔ (๑))

(๓) อนุมัติการย้ายข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในมหาวิทยาลัยเดียวกันในกรณี ที่ให้ได้รับเงินเดือนใน ระดับที่ต่ำกว่า

(๔) อนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน

ในมหาวิทยาลัย ที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

(๕) กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยว่า ควรมีตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด และจะต้องใช้ผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างใดบ้าง (กฎทบวง ข้อ ๑๒)

(๖) จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย โดยแสดงชื่อของตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะ และระดับเงินเดือนที่พึงได้รับ (กฎทบวง ข้อ ๑๓)

(๗) กำหนดให้มี ผู้แทนของกลุ่มข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย เข้าร่วมประชุมใน ฐานะที่ปรึกษา กับ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับ การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการอื่นโดย ก.ม. จะ กำหนดจำนวน คุณสมบัติ การเลือกตั้ง และวาระการดำรง ตำแหน่งของ ผู้แทน กลุ่ม ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลงานทางวิชาการของตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์

(๙) กำหนดกรณีที่ จะเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งอาจได้รับ เงินเดือนใน ระดับ ที่สูง ขึ้นว่า ควรจะมาจากผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้ หรือจากผู้ได้รับคัดเลือก

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ

— การสอบแข่งขัน ตลอดจนเกณฑ์การ
ตัดสิน การขึ้นบัญชี การยกเลิกบัญชี กำหนด
ระยะเวลาและวิธีการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ของผู้สอบแข่งขันได้ (กฎหมาย ข้อ ๒๐)

— การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ (กฎ
ทบทวน ข้อ ๒๒)

— การบรรจุ แต่งตั้ง บุคคลที่มี ความรู้ความ
สามารถ และความชำนาญ สูงมาก เป็นพิเศษ เข้ารับ
ราชการใน สถานะผู้ทรงคุณวุฒิ (กฎหมาย ข้อ ๒๓)

— การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ (กฎ
ทบทวน ข้อ ๒๔)

— การสอบคัดเลือก คุณสมบัติของผู้มี
สิทธิสมัครสอบคัดเลือก เกณฑ์การตัดสิน การ
ขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบคัดเลือกได้
ตลอดจน วิธีการ ดำเนินการ เกี่ยวกับ การคัดเลือก
(กฎหมาย ข้อ ๒๕ วรรค ๓)

— การให้โอนไปรับราชการต่างมหาวิทยาลัย
ของผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้ หรือผู้ที่
ได้รับคัดเลือก (กฎหมาย ข้อ ๒๕)

— การรับโอนพนักงานเทศบาลหรือข้าราชการ
พลเรือน มาบรรจุ และ แต่งตั้งให้ ดำรง ตำแหน่ง
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (กฎหมาย
ข้อ ๓๐ วรรค ๒)

— การกลับเข้ารับราชการใหม่ของผู้ที่ไปรับ
ราชการ ทหาร ตามกฎหมาย ว่าด้วย การ รับราชการ
ทหาร และผู้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานตาม

อนุมัติของคณะรัฐมนตรี (กฎหมาย ข้อ ๓๑ และ ๓๒)

(๑๑) มีอำนาจหน้าที่ในฐานะ ก.พ. ตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎ ก.พ.
และ ระเบียบ ที่ออก ตาม ความใน กฎหมาย ว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน ในกรณีที่มีกำหนด
ไว้ในกฎหมาย (กฎหมาย ข้อ ๑๐ วรรค ๒)

๒. **อนุกรรมการวิสามัญ (อ.ก.ม.วิสามัญ)**
เป็นอนุกรรมการที่ ก.ม. ตั้งขึ้นเพื่อให้ทำการใดๆ
แทน ก.ม. อ.ก.ม. วิสามัญจะพ้นจากตำแหน่ง
ตามวาระของกรรมการ ก.ม. ซึ่งทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ แต่งตั้ง และในระหว่างที่ยังมิได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการ ก.ม. ใหม่ ให้
อ.ก.ม. วิสามัญ ชุดเดิม ปฏิบัติหน้าที่ ต่อไปก่อนจน
กว่าจะได้มีการแต่งตั้ง อ.ก.ม. วิสามัญใหม่

๓. **อนุกรรมการสามัญประจำมหาวิทยาลัย**
(อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย) ประกอบด้วย

อนุกรรมการโดยตำแหน่ง

(๑) อธิการบดี เป็นประธานอนุ
กรรมการ

(๒) รองอธิการบดี คณบดี ผู้
อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือ
สำนัก หัวหน้าแผนกอิสระ
หัวหน้าของวิทยาลัย (ถ้ามี)
เป็นอนุกรรมการ

อนุกรรมการโดยการแต่งตั้ง

(๓) ใน กรณี ที่เห็น เป็น การ สม ควร

อธิการบดี ด้วยความเห็นชอบ
ของ อนุกรรมการ โดยตำแหน่ง
จะแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนใน
มหาวิทยาลัยเข้าเป็น อนุกรรม
การ เพิ่มขึ้นอีกไม่เกิน ๕ คน
ก็ได้ อนุกรรมการโดยการแต่งตั้ง
ขึ้นให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ
๒ ปี

(๔) รองอธิการบดีคนใดคนหนึ่งเป็น
เลขานุการ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย

อำนาจหน้าที่ของ อ. ก. ม. มหาวิทยาลัย
พอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) มีหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมายฉบับ
ที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) และช่วย ก.ม. ปฏิบัติการ
ตามที่ ก.ม. มอบหมาย

(๒) ให้ความเห็นแก่อธิการบดีตามที่
อธิการบดีปรึกษา

(๓) อนุมัติ บรรจุ และ แต่งตั้ง ข้าราชการ
พลเรือนใน มหาวิทยาลัยให้ ดำรงตำแหน่ง ซึ่งได้รับ
เงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมา (กฎหมาย ข้อ ๒๔
(๒))

(๔) ดำเนินการสอบแข่งขัน การสอบ
คัดเลือก และคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ

(๕) ตั้งกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อทำการตาม
ที่ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการ ดำเนินการ
ทางวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การ

อุทธรณ์ และการอื่น ๆ ตามที่ ก.ม. กำหนด (กฎ
ทบวง ข้อ ๕)

(๗) มีอำนาจหน้าที่ในฐานะ อ.ก.พ.
กระทรวงหรือ อ.ก.พ. กรม ตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎ ก.พ. และระเบียบ
ที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน ในกรณีที่มีได้กำหนดไว้ในกฎหมาย
(กฎหมายข้อ ๑๐ วรรค ๒)

๔. กรรมการเฉพาะกิจ เป็นกรรมการชุด
ต่าง ๆ ที่ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยตั้งขึ้นเพื่อมอบหมาย
ให้ทำการตามที่ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยเห็นสมควร
(กฎหมาย ข้อ ๘)

๒. ตำแหน่งและเงินเดือนของข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย

สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ :—

ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่สอน วิจัย และ
ให้บริการทางวิชาการ

(๑) ศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงินเดือน
ระดับ ๗ (ขั้นต้น ๕,๑๗๕ บาท) ถึงระดับ ๘ (ขั้น
ต้น ๖,๕๐๕ บาท)

ถ้าศาสตราจารย์ผู้ใด เป็นผู้เชี่ยวชาญ
พิเศษ และมีผลงานทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์ที่
ก.ม. กำหนด ให้ผู้นั้นรับเงินเดือนในระดับ ๑๐
(ขั้นต้น ๗,๒๖๐ บาท) ได้ เมื่อได้รับเงินเดือนถึง
ขั้นต่ำของระดับ ๑๐ และได้ผ่านการประเมินตาม
วิธีตามที่ ก.ม. กำหนดแล้ว

(๒) รองศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงินเดือน
ระดับ ๖ (ขั้นต้น ๔,๐๘๕ บาท) ถึงระดับ ๘ (ขั้น
ต้น ๕,๘๑๐ บาท)

ถ้ารองศาสตราจารย์ผู้ใด เป็นผู้เชี่ยวชาญ
และมีผลงานทาง วิชาการตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.
กำหนด ให้ผู้นั้นรับเงินเดือนในระดับ ๘ (ขั้นต้น
๖,๕๐๕ บาท) เมื่อได้รับเงินเดือนถึงขั้นต่ำของ
ระดับ ๘ และได้ผ่านการประเมินตามวิธีการที่
ก.ม. กำหนดแล้ว

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ให้ได้รับเงิน
เดือนในระดับ ๕ (ขั้นต้น ๓,๐๓๐ บาท) ถึงระดับ ๗
(ขั้นต้น ๕,๑๗๕ บาท)

ถ้าผู้ช่วย ศาสตราจารย์ผู้ใด เป็นผู้ชำนาญ
การ และมี ผลงานทาง วิชาการ ตาม หลักเกณฑ์ที่
ก.ม. กำหนด ให้ผู้นั้นรับเงินเดือนในระดับ ๘
(ขั้นต้น ๕,๘๑๐ บาท) ได้ เมื่อได้รับเงินเดือนถึง
ขั้นต่ำของระดับ ๘ และได้ผ่านการประเมินตาม
วิธีการที่ ก.ม. กำหนดแล้ว

(๔) อาจารย์ ให้ได้รับเงินเดือนระดับ ๓
(ขั้นต้น ๑,๗๕๐ บาท) ถึงระดับ ๖ (ขั้นต้น
๔,๐๘๕ บาท)

ถ้าอาจารย์ผู้ใด เป็นผู้ชำนาญการตามหลัก
เกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด ให้ผู้นั้นได้รับเงินเดือนใน
ระดับ ๗ (ขั้นต้น ๕,๑๗๕ บาท) ได้ เมื่อได้รับ
เงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๗ และได้ผ่านการ
ประเมินตามวิธีการที่ ก.ม. กำหนดแล้ว

ข. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่ให้บริการทางวิชา

การ ได้แก่ตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ ดังนี้

(๑) บรรณารักษ์

(๒) โสตทัศนศึกษา

(๓) แพทย์

(๔) พยาบาล

(๕) วิจัย

(๖) ตำแหน่ง ใน สาย งาน วิชา การ อื่นที่
ก.ม. กำหนด

ตำแหน่ง ซึ่งมี หน้าที่ให้บริการ ทางวิชาการ
ทั้ง ๖ นี้ ให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่ ก.ม. กำหนด
ไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหาร
และธุรการ ได้แก่

(๑) อธิการบดี

(๒) รองอธิการบดี

(๓) คณบดี

(๔) ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือ
สำนัก

(๕) หัวหน้าแผนกอิสระ

(๖) รองคณบดี

(๗) รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือ
สำนัก

(๘) หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าแผนก

วิชา

ตำแหน่งตาม (๑) ถึง (๘) ซึ่งแต่งตั้งจาก
ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตรา
จารย์ และอาจารย์ ให้ได้รับเงินเดือนตาม

ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรืออาจารย์แล้วแต่กรณี และอาจได้รับเงินประจำตำแหน่งเป็นรายเดือน ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม. และกระทรวงการคลังกำหนด

- (๘) ผู้อำนวยการกอง
- (๑๐) เลขานุการคณะ
- (๑๑) หัวหน้ากอง
- (๑๒) หัวหน้าแผนก
- (๑๓) ตำแหน่งอื่นที่ ก.ม. กำหนด

ตำแหน่ง (๘) ถึง (๑๓) ให้ได้รับเงินเดือนใน ระดับตามที่ ก.ม. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

๓. การบรรจุแต่งตั้ง

ตามปกติการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ให้บรรจุและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนั้นตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ แต่อาจมีเหตุพิเศษหรือมีเหตุผลความจำเป็นก็อาจใช้วิธีสอบคัดเลือก คัดเลือก หรือขออนุมัติ ก.ม. เป็นเฉพาะกรณีได้

การบรรจุ และแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มีหลักเกณฑ์พอสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้:—

๑. การสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการ

สอบแข่งขัน ตามหลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ที่ ก.ม. กำหนด (ข้อ ๒๐)

๒. การสอบ คัดเลือก และ คัดเลือก บรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการ (ข้อ ๒๔ วรรค ๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด หรือตามอนุมัติของ ก.ม.

๓. ผู้มีอำนาจบรรจุแต่งตั้ง

(ก) การบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในระดับ ๑๐ และตำแหน่งศาสตราจารย์ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยอนุมัติของ ก.ม. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และเสนอชื่อต่อรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการทบวงรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(ข) การบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมา อธิการบดีผู้บังคับบัญชาโดยอนุมัติของ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(ค) การ แต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด

๔. การเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งซึ่งอาจได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น

ให้เลื่อนและแต่งตั้งจาก ผู้สอบแข่งขันหรือ ผู้สอบคัดเลือก เพื่อดำรงตำแหน่งนั้นได้ หรือจาก ผู้ได้รับคัดเลือก เพื่อดำรงตำแหน่งนั้น

การเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นจึงอาจเลื่อนจาก

- (๑) ผู้สอบแข่งขันได้
- (๒) ผู้สอบคัดเลือกได้
- (๓) ผู้ได้รับคัดเลือก

ส่วนกรณีใดจะเลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้ หรือผู้ได้รับคัดเลือก ก.ม. จะเป็นผู้กำหนด

๕. การย้ายในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

การย้ายข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ไปแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งอื่นใน มหาวิทยาลัยเดียวกัน ต้องย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่ง อาจได้รับเงินเดือนในระดับที่ไม่สูงไปกว่าเดิม

ถ้าเป็นกรณีย้ายไปดำรงตำแหน่ง ซึ่งอาจได้ รับเงินเดือนต่ำกว่าเดิม ต้องได้รับอนุมัติจาก ก.ม. ก่อน

๖. การโอน

จำแนกออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. การโอนไปรับราชการที่มหาวิทยาลัยอื่น อาจกระทำได้ ดังนี้

(ก) ผู้มีอำนาจ สั่งบรรจุทั้ง ๒ ฝ่าย ตกลงยินยอมในการโอนโดยให้แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่ง อาจได้รับเงินเดือนในระดับ ที่ไม่สูงกว่าเดิม และรับ เงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(ข) ในกรณีการโอนผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้ หรือผู้ได้รับคัดเลือกให้กระทำ ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด

๒. การรับโอนมารับราชการที่มหาวิทยาลัยอื่น อาจกระทำได้ ดังนี้

(ก) ให้มหาวิทยาลัย ที่จะรับโอน ทำความตกลงกับ เจ้าสังกัด ของ ข้าราชการ ที่จะโอนมา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด

(ข) ข้าราชการ ที่จะโอนมา รับราชการ ที่มหาวิทยาลัยได้คือ

(๑) พนักงานเทศบาล (ต้องไม่ใช่พนักงานเทศบาลวิสามัญ)

(๒) ข้าราชการ (ต้องไม่ใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และไม่ใช้ ข้าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือ ข้าราชการ ซึ่งอยู่ใน ระหว่าง ทดลอง ปฏิบัติ หน้าที่ราชการ)

(๓) การโอนมารับราชการ ที่มหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือว่าเวลา ทำงานหรือเวลาราชการของผู้โอนเป็นเวลาราชการ ที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

๓. การกลับเข้ารับราชการใหม่

มี ๒ กรณี คือ

๑. การกลับเข้ารับราชการ ของผู้ไปรับราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ที่ไปรับราชการทหาร ตามกฎหมาย ว่าด้วย การรับราชการทหาร เมื่อพ้นจากราชการทหารจะกลับเข้ารับราชการได้ ดังนี้

(ก) ต้อง พ้น จาก ราชการ ทหาร โดย ไม่มีความเสียหาย

(ข) มีความประสงค์ จะเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือนภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันพ้นจากราชการทหาร

(ค) ให้ผู้มีอำนาจ สั่ง บรรจุ และ แต่ง ตั้ง ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง และรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด

๒. การกลับ เข้ารับ ราชการ ของผู้ได้รับอนุมัติให้ออกจากราชการจากคณะรัฐมนตรี ข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานใด ๆ จะกลับเข้ารับราชการได้ ดังนี้

(ก) การออกจากราชการไปปฏิบัติงานที่คณะรัฐมนตรีอนุมัตินั้น ต้องเป็นการปฏิบัติงานที่ให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนกับเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้

(ข) ต้องกลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลา ๔ ปี นับแต่วันออกจากราชการไปปฏิบัติงาน

ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

(ก) ให้ผู้มีอำนาจ สั่ง บรรจุ และ แต่ง ตั้ง ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด

๔. ข้อสังเกต

เงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) เกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มีข้อสังเกตบางประการ คือ

๑. อำนาจการสั่งบรรจุแต่งตั้ง ให้อำนาจปลัดทบวงและอธิการบดีสูงขึ้น คือปลัดทบวงมีอำนาจสั่งแต่งตั้งตำแหน่งระดับ ๑๐ และตำแหน่งศาสตราจารย์ ส่วนอธิการบดีมีอำนาจสั่งแต่งตั้งตำแหน่ง ระดับ ๘ ลงมา โดยอนุมัติของ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย รวมทั้งตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ม. กำหนด ซึ่งต่างกับอำนาจอธิบดี ตาม พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการพลเรือน ฉบับใหม่ อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งตำแหน่งระดับ ๗, ๘, ๙ แต่ต้องให้ปลัดกระทรวงเห็นชอบด้วย ส่วนการแต่งตั้งตำแหน่งระดับ ๖ ลงมา อธิบดีอาจให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

อำนาจหน้าที่ของ ก.ม. ตามกฎหมายฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) มิได้กำหนดอำนาจหน้าที่

ของ ก.ม. ให้ชัดเจนเหมือนกับการระบุอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่ถ้าจะสรุปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้วจะเห็นว่า ก.ม. ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานนั้น มีอำนาจหน้าที่กว้างขวางในการอนุมัติ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธี การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย แต่ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ ก.ม. มักจะตั้ง อ.ก.ม. วิสามัญคณะต่างๆ ขึ้นทำการแทน ดังนั้นการพิจารณาแต่งตั้ง อ.ก.ม. วิสามัญ จึงมีความสำคัญต่อข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ที่จะต้อง กระทำ ด้วยความ ระมัดระวัง มิฉะนั้น อาจเป็นจุดอ่อนของการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยได้

๓. รูปแบบของ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย
เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม ก่อนนอกจากจะประกอบด้วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนักแล้ว อธิการบดีอาจแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการได้อีกไม่เกิน ๕ คน และ ก.ม. อาจกำหนดให้ผู้ที่แทนของกลุ่มข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเข้าร่วมประชุมในฐานะที่ปรึกษากับ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยด้วยก็ได้

สำหรับ อำนาจ หน้าที่ ของ อ.ก.ม. มหา-

วิทยาลัยก็มีมากกว่าเดิม คืออนุมัติบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนระดับ ๑ ถึง ๘ ช่วย ก.ม. ปฏิบัติการตามที่ ก.ม. มอบหมาย ให้ความเห็นแก่อธิการบดีตามที่อธิการบดีปรึกษา ดำเนินการสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก และคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ และร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการอนาคตามที่ ก.ม. กำหนด และมีอำนาจหน้าที่อื่นใดใน ฐานะ อ.ก.พ. กรมและ อ.ก.พ. กระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎ ก.พ. และระเบียบที่ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในกรณีที่มีได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๔. ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์เป็นตำแหน่งที่จะได้รับเงินเดือนระดับสูงขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ หากได้ผ่านการประเมินตามวิธีการที่ ก.ม. กำหนดแล้ว จะได้รับเงินเดือนระดับ ๘ เทียบเท่าตำแหน่งรองอธิบดี ส่วนตำแหน่งศาสตราจารย์ หากผ่านการประเมินตามวิธีการที่ ก.ม. กำหนดจะได้รับเงินเดือนระดับ ๑๐ เทียบเท่าตำแหน่งอธิบดี และการแต่งตั้งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก หัวหน้าแผนกอิสระ รองคณบดี รอง

ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก หัวหน้า
ภาควิชา หรือหัวหน้าแผนกวิชา ให้แต่งตั้งจาก
ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตรา-
จารย์ หรืออาจารย์

๕. ตำแหน่งอธิการบดี ตำแหน่งอธิการ
บดีตามกฎหมายฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) เป็น
ตำแหน่งเกี่ยวกับงานบริหารและธุรการ ซึ่งแต่งตั้ง
จากผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ และในกรณี
นำระเบียบข้าราชการพลเรือน มาใช้บังคับ อธิการ
บดีมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอธิบดี แต่จะ
พิจารณาตามกฎหมายแล้ว อธิการบดีมีอำนาจหน้าที่
ที่กว้างขวางคือ

๑. มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ
พลเรือนใน มหาวิทยาลัยให้ ดำรงตำแหน่ง ซึ่งได้รับ
เงินเดือนตั้งแต่ระดับ ๑ ถึง ๕ โดยอนุมัติของ
อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย (ไม่ต้องขอความเห็นชอบ
จากปลัดทบวง)

๒. มีอำนาจให้ความยินยอมในการโอน
การรับโอน การสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้กลับเข้ารับ
ราชการใหม่ใน ตำแหน่ง ซึ่งได้รับ เงิน เดือน ตั้งแต่
ระดับ ๑ ถึง ๕

๓. มีอำนาจอื่นใดในฐานะ อธิบดีตามกฎหมาย
หมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎ ก.พ.

และ ระเบียบ ที่ออก ตาม ความ ใน กฎหมาย ว่า ด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน ในกรณีที่ได้กำหนด
ไว้ในกฎหมาย

๖. ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งอธิการบดี
รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน
หรือสำนัก หัวหน้าแผนกอิสระ รองคณบดี รอง
ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก หัวหน้า
ภาควิชา หรือหัวหน้าแผนกวิชา ตามกฎหมาย
ข้อ ๑๕ (ก) ให้แต่งตั้งจากศาสตราจารย์ รอง
ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์
กับให้ได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือ
อาจารย์แล้วแต่กรณี แต่อาจจะได้รับเงินประจำ
ตำแหน่งเป็นรายเดือน นอกเหนือเงินเดือน
ประจำอีก ตามหลักเกณฑ์ ก.ม. และกระทรวง
การคลังกำหนด

ปัจจุบันมีระเบียบกระทรวงการคลัง ว่า
ด้วยการจ่ายเงินสมนาคุณประจำตำแหน่งผู้บริหาร
ในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ผู้ซึ่งมิได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจาก
เงินงบประมาณรายจ่าย

อธิการบดี เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท

คณบดี รองอธิการบดี ผู้อำนวยการสถาบัน
เดือนละ ๗,๕๐๐ บาท

รองคณบดี รองผู้อำนวยการสถาบัน เดือน
ละ ๖,๐๐๐ บาท

(๒) ผู้ซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจาก
เงินงบประมาณรายจ่าย ให้ได้รับเงินสมนาคุณ
เป็นรายเดือนในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราเงินสมนาคุณ
ตาม (๑)

ข้อที่แตกต่างกันก็คือ ตามระเบียบกระทรวง
การคลังในปัจจุบันให้จ่ายเงิน สมนาคุณให้
เฉพาะตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี
ผู้อำนวยการสถาบัน รองคณบดี และรองผู้
ำนวยการสถาบันเท่านั้น แต่ตามกฎหมายให้จ่าย
เงินประจำตำแหน่ง กลุ่มไปถึง หัวหน้าภาควิชา หรือ
หัวหน้าแผนกวิชาด้วย

๓. การให้ ทดลอง ปฏิบัติหน้าที่ ราชการ
การบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ข้าราชการพลเรือน เดิมใช้วิธีบรรจุเป็นข้าราชการ
พลเรือนวิสามัญชั่วคราว ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่
ก่อนไม่น้อยกว่า ๖ เดือน เมื่อพอใจแล้วจึงบรรจุ
ให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่ตาม พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่ การทดลอง
ปฏิบัติราชการเป็นเงื่อนไขบังคับกับภายหลังบรรจุเข้า
รับราชการแล้ว ซึ่งถ้าทดลองแล้วไม่เป็นที่พอใจ
ก็สั่งให้ออกจากราชการได้ ส่วนกำหนดเวลาและ
วิธีการทดลอง ปฏิบัติหน้าที่ ราชการของ ข้าราชการ

พลเรือนในมหาวิทยาลัยนั้น ให้ เป็นไป ตามที่ ก.ม.
กำหนด

๔. การสับเปลี่ยนหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่ มาตรา ๔๕
ให้สับเปลี่ยนหน้าที่ หรือย้าย หรือโอนข้าราชการ
พลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓,๔,๕ และ ๑๐
ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะบริหารระดับกอง รอง
อธิบดี และอธิบดี โดยมิควรให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่
เดียวกันเป็นเวลานานเกินกว่า ๔ ปี แต่ตามกฎหมาย
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) มิได้กำหนดไว้
แต่ก็อาจอิง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนได้

๕. การอ้างอิงระเบียบข้าราชการพลเรือน
เนื่องจากกฎหมาย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ซึ่ง
ออกตามความใน พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการ พล
เรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๓ กำหนดหลัก
เกณฑ์ไว้ยังไม่ครบถ้วน เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน
วินัยและการรักษาวินัย การร้องทุกข์ และ
การอุทธรณ์ เป็นต้น ดังนั้น ตามกฎหมายฉบับที่ ๒
(พ.ศ. ๒๕๑๕) ข้อ ๑๐ จึงเสนอทางออกไว้ว่า
เรื่องใดที่มีได้กำหนดไว้ในกฎหมายก็ให้เป็นไปตาม
ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย ระเบียบ ข้าราชการ
พลเรือนโดยอนุโลม และในกรณีนำเอากฎหมาย
เหล่านั้นมาใช้ก็ต้องมีการเทียบอำนาจหน้าที่กันไว้ คือ

๑. บรรดาอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ให้เป็น
อำนาจหน้าที่ของ ก.ม.

๒. บรรดาอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระ
ทรวง หรือ อ.ก.พ. กรม ให้เป็นอำนาจหน้าที่
ของ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย

๓. บรรดา อำนาจ หน้าที่ของ รัฐมนตรีเจ้า
สังกัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการ
ทบวงมหาวิทยาลัย

๔. บรรดาอำนาจหน้าที่ของ ปลัดกระทรวง
ให้เป็น อำนาจ หน้าที่ ของ ปลัดทบวง มหาวิทยาลัย
ของรัฐ

๕. บรรดาอำนาจหน้าที่ของอธิบดี ให้
เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิการบดีในมหาวิทยาลัย

การอิงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน กฎ ก.พ. และระเบียบที่ออกตามความ
ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเช่นนี้
จะมีข้อยุ่งยากในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อยู่มาก
เพราะ โครงสร้าง การ บริหารงานบุคคล ตามกฎ
ทบวงผิดไปจาก พ.ร.บ. ระเบียบ ข้าราชการ พล
เรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ อยู่หลายประการ เมื่อนำ
เอากฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้
ครั้ง ๆ กลาง ๆ จึงอาจมีปัญหว่าควรจะนำมาใช้
แค่ไหนเพียงใด และบางเรื่องก็ไม่น่าจะนำมาปรับ
ใช้ได้เพราะมีโครงสร้างที่ต่างกัน.

วิเศษแท้

เพิ่มรอยยิ้มขึ้น พาคุณกระชุ่มกระชวย

ปัญหาสารบรรณ

ดวลี ยุทธวิระ

ได้พบปัญหาค้างท้ายในหนังสือราชการตามระเบียบงานสารบรรณ ในวารสารข้าราชการ ฉบับที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๕ ชวนให้เกิดความสนใจในการปฏิบัติงานสารบรรณ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ รอฟันให้ทุกกระทรวงทบวงกรมถือปฏิบัติตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ม. ๘๓๐๒/๒๔๙๖ ลว. ๑๕ มิถุนายน ๒๔๙๖ มาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาถึง ๒๓ ปีแล้ว แต่การใช้คำว่า “ขอประทานเสนอเพื่อ คำ” “บัญชา” และ “ฯพณฯ” ซึ่งได้ยกเลิกตามหนังสือที่ น.ว. ๒๕๘/๒๔๙๕ ลว. ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๙๕ และหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ๓๕๘/๒๔๙๖ ลว. ๕ มิถุนายน ๒๔๙๖ กับหนังสือที่ น.ว. ๑๐๘/๒๔๙๘ ลว. ๑๕ กันยายน ๒๔๙๘ ตามลำดับ ก็ยังมีอยู่ในส่วนราชการบางแห่ง การใช้แบบ พิมพ์ที่รูปร่างลักษณะแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ เป็นต้นว่า กระดาษตราครุฑคุณ ตราครุฑ สีเงินตัวนูน กระดาษบันทึกข้อความขนาดกว้างไม่ถึง ๒๐.๕ ซม. การใช้คำลงท้ายในบันทึกข้อความ การใช้กระดาษตราครุฑเป็นบันทึก ตลอดจนการออกเลขทะเบียนหนังสือในสำเนาหนังสือที่ไดลงทะเบียน รับแล้ว เพื่อส่งให้ส่วนราชการอื่นแทนการลงชื่อรับรองสำเนาตามข้อ ๒๑ แห่งระเบียบฯ ว่าด้วยงาน สารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖ ยังมีปฏิบัติแพร่หลายอยู่ในหลายส่วนราชการ ทั้งนี้เนื่องจากการปรับการปฏิบัติงาน ให้เข้ากับระเบียบที่กำหนดขึ้น ยังมิได้รับการควบคุมดูแลเท่าที่ควร จึงเห็นได้ว่าการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อมทำให้เกิดความสงสัยนานาประการขึ้นเสมอ ต่อไปนี้ขอให้มาพิจารณากันถึงปัญหาในวารสารที่กล่าว ข้างต้น ซึ่งมีอยู่ ๒ ปัญหา คือ

ปัญหาแรกมีอยู่ว่า เป็นการจำเป็นหรือไม่ที่จะใช้คำลงท้ายหนังสือราชการถึง อัยการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ปลัดจังหวัด (เฉพาะระดับ ๗) รอง ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายแพทย์พิเศษ ว่า “ขอแสดงความนับถืออย่างสูง” ดังที่ปฏิบัติกันอยู่ทั่วไป เรื่องนี้จำเป็นจะต้องพิจารณา ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖ หน้า ๕๕ ช่องผู้รับหนังสือ หมายความว่า “ปลัดกระทรวง, อธิบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า, ผู้ว่าราชการ จังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” จะเห็นได้ชัดเจนว่า มีตำแหน่งอยู่เพียง ๔ จำพวกเท่านั้น ที่จะ

ใช้คำลงท้ายว่า “ขอแสดงความนับถืออย่างสูง” และเฉพาะตำแหน่งอธิบดีนั้นได้กำหนดให้รวมถึงตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีด้วย เพราะมีคำว่า “หรือ” ส่วนตำแหน่งอื่น ๆ นั้นมิได้กำหนดรวมถึงตำแหน่งเทียบเท่าไว้ด้วยเลย เพราะมีเครื่องหมายจุลภาคอยู่ชัดเจน ปัญหาที่จะต้องพิจารณาคือตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดีเท่านั้น สำหรับตำแหน่งใดบ้างที่เทียบเท่าอธิบดีจะทราบได้จากกฎ ก.พ. เช่น กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๖๖ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ลง. ๗ สิงหาคม ๒๕๑๐ กำหนดว่า “อธิการบดี” เทียบเท่าอธิบดี หรือกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๗๒ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมการแพทย์ ลง. ๕ ตุลาคม ๒๕๑๐ กำหนดว่า “นายแพทย์เอก ผู้อำนวยการโรงพยาบาล” เทียบเท่า “หัวหน้ากอง” นายแพทย์พิเศษทางกุมารจิตเวชศาสตร์” เทียบเท่า “ผู้อำนวยการกอง” เป็นต้น แต่กฎ ก.พ. นี้ได้มีการแก้ไขอยู่เสมอตามวาระที่การปรับปรุงตำแหน่งในส่วนราชการนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ข้อยุติจึงพิจารณาได้ว่า ตำแหน่งใดที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เทียบเท่าอธิบดีแล้ว ต้องใช้คำลงท้ายว่า “ขอแสดงความนับถืออย่างสูง” ทั้งสิ้น เว้นแต่ข้าราชการจังหวัด ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มติ เมื่อ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๘ ให้ใช้คำว่า “ขอแสดงความนับถืออย่างสูง” เป็นกรณีพิเศษ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร ๐๒๐๑/ว ๑๓๘ ลง. ๓ ตุลาคม ๒๕๑๘ แล้วนั้น อนึ่งตำแหน่งข้าราชการกลาโหมนั้นมิได้มีกฎ ก.พ. ใช้นับกับ จึงต้องพิจารณาจากคำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่กำหนดเทียบยศและตำแหน่งทางทหารกับชั้นและตำแหน่งฝ่ายพลเรือนอีกส่วนหนึ่งต่างหาก นอกจากนั้นพึงระลึกเสมอว่าหนังสือราชการนั้นจะมีองค์ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ การใช้คำลงท้ายจะต้องให้ตรงกับตำแหน่งนั้น ๆ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีผู้ครองตำแหน่งหรือไม่ก็ตาม นอกจากฐานันดรศักดิ์ของผู้ครองตำแหน่ง เพื่อใช้ราชาศัพท์ให้ถูกต้องเท่านั้น

ปัญหาที่ ๒ ข้อที่ ๑ ผู้รักษาราชการแทนจะได้ตอบหนังสือไม่สำคัญหรือไม่ใช่ข้อกฎหมาย เช่น การส่งรายงานต่าง ๆ ได้หรือไม่นี้ ปัญหาขึ้นจะต้องพิจารณาถึงประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลง. ๒๕ กันยายน ๒๕๑๕ ส่วนที่ ๒ หมวด ๑ ข้อ ๕๒ ความว่า “ในกรณีที่ไม่มียุติการตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติ

ราชการได้ ให้ปลัดจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัดหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัด คนใดคนหนึ่งแล้วแต่กรณีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดและปลัดจังหวัด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งมีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน” จึงพิจารณาได้ว่า ผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีขึ้นได้ด้วยเหตุ ๒ ประการ คือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประการหนึ่ง หรือออกประการหนึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งแล้วแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ เพราะมิได้อยู่ประจำสำนักงานชั่วระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้นว่า ไปราชการ เข้ารับการศึกษาลากิจ หรือลาป่วย และผู้รักษาราชการแทนก็ต้องเป็นไปตามตำแหน่งได้แก่ รองฯ ผู้ช่วยฯ และปลัดจังหวัด แต่ถ้ามีรองฯ ผู้ช่วยฯ และปลัดจังหวัดหลายคน ปลัดกระทรวงจะต้องเป็นผู้แต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนตามความเหมาะสม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะส่งแต่งตั้งเองมิได้ ส่วนในกรณีที่ไม่มีรองฯ ผู้ช่วยฯ หรือปลัดจังหวัด จึงจะให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่มีอาวุโสสูงเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้รักษาราชการแทนย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๕๓ เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการจังหวัดทุกประการในขณะที่รักษาราชการแทนอยู่นั้นตามกฎหมายให้อำนาจไว้ในข้อ ๕๔

ส่วนการปฏิบัติราชการแทนนั้น ในตอนท้ายวรรคแรกแห่งข้อ ๕๐ ความว่า “จะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้” และข้อ ๕๑ ความว่า “ในจังหวัดหนึ่งนอกจากจะมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของจังหวัดดังกล่าวในข้อ ๕๐ ให้มีปลัดจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ส่งมาประจำทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัด และมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งสังกัดกระทรวงทบวงกรมนั้นในจังหวัดนั้น” กับวรรคท้ายแห่งข้อ ๕๓ ความว่า “อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการ ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมายระเบียบข้อบังคับนั้น หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดก็ได้” ดังนั้นในขณะที่ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการประจำอยู่ในสำนักงานก็ดี ถ้าพิจารณาเห็นสมควรจะมอบอำนาจ

ในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ ในราชการปกติประจำอย่างใดอย่างหนึ่งตามอำนาจและหน้าที่ของ
ผู้ว่าราชการจังหวัดในข้อ ๕๓ ให้แก่องค์ฯ ผู้ช่วยฯ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดคนใดเพื่อเป็น
การแบ่งเบากะกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ย่อมทำได้ถ้าสั่งมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรให้ได้ ในกรณี
ผู้รับมอบก็มีอำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติในหน้าที่ที่ได้รับมอบนั้นเสมือนผู้ว่าราชการจังหวัด
โดยเขียนต่อท้ายตำแหน่งว่า “ปฏิบัติราชการแทน” ไว้เหนือตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มอบอำนาจ
การสั่งการนั้นแตกต่างกับการรักษาราชการแทน เนื่องจากผู้ส่งๆ ได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบ และสั่งได้ใน
ขณะเดียวกับที่ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการประจำอยู่ในสำนักงาน ส่วนการรักษาราชการแทนนั้น
ผู้รักษาราชการแทนสั่งได้ทุกประการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้
มีตัวปฏิบัติราชการอยู่ในสำนักงาน

ในปัญหานี้สมมติฐานว่า ปลัดอำเภอ ๔ รักษาการแทนนายอำเภอจะทำการแทนผู้ว่า
ราชการจังหวัดในการโต้ตอบหนังสือ เช่นการส่งรายงานต่างๆ ได้หรือไม่ การพิจารณาในข้อนี้จะแยก
ออกได้เป็น ๒ กรณี คือ

๑. ปลัดอำเภอ ๔ รักษาการแทนนายอำเภอ ย่อมมีอำนาจหน้าที่ๆ จะปฏิบัติงานได้
เสมือนนายอำเภอที่ตนรักษาราชการแทนนั้นทุกประการตามความในข้อ ๔๔ ส่วนการลงนามในรายงาน
ของจังหวัดนั้น ถ้านายอำเภอที่ตนรักษาราชการแทนได้รับมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้ว่าราชการ
จังหวัดในการลงนามในรายงานของจังหวัดในเรื่องใดไว้ ผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอก็สามารถลงนามได้
แม้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการประจำอยู่ในสำนักงานก็ตาม โดยลงตำแหน่งว่า:

“ปลัดอำเภอ.....รักษาราชการแทนนายอำเภอ.....ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัด.....”

แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดมิได้มอบอำนาจให้นายอำเภอไว้ก่อนแล้ว ปลัดอำเภอผู้รักษาราชการแทนนาย
อำเภอก็อาจจะลงนามในรายงานของจังหวัดนั้นๆ ได้เลย

๒. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมิอาจปฏิบัติราชการได้โดยไม่ได้อยู่ประจำสำนักงาน และ
รองฯ ผู้ช่วยฯ ปลัดจังหวัดกับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดอื่น ๆ ที่อาวุโสสูงกว่านายอำเภอ ไม่มี
ผู้ใดอยู่ในศาลากลางจังหวัดเลย ปลัดอำเภอผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอก็ต้องรักษาราชการแทนผู้ว่า
ราชการจังหวัดด้วย เช่นนั้นก็ย่อมจะลงนามในรายงานได้ โดยลงตำแหน่งว่า:

“ปลัดอำเภอ.....รักษาราชการแทนนายอำเภอ.....รักษาราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัด.....”

แต่ในกรณีที่กำลังจะเกิดขึ้นได้โดยยาก เนื่องจากในแต่ละจังหวัดย่อมจะมีรอง ๆ ผู้ช่วย ๆ ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดที่มีอาวุโสสูงกว่านายอำเภออยู่เป็นจำนวนมาก และคงไม่มีราชการที่จะต้องออกไปจากศาลากลางจังหวัดพร้อมกัน

ส่วนการที่จะใช้หนังสือประทับตราแทนการลงชื่อ เพื่อใช้แทนรายงานนั้น ไม่น่าจะกระทำได้ ^{๕๕๕} ทั้งนี้เนื่องจากการรายงานหมายถึงเอกสารหรือคำขแจ้งด้วยวาจาของผู้ที่อยู่ในสังกัดหรือหน่วยรอง ^{๕๕๕} แจ้งให้ ^{๕๕๕} หัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดหรือหน่วยเหนือทราบตามสายการปกครองบังคับบัญชา ประกอบกับระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้กำหนดขอบเขตการใช้หนังสือประทับตราแทนการลงชื่อไว้เพียง ๔ กรณีเท่านั้น การที่จะอนุโลมให้รายงานเป็นการส่งเอกสารตามข้อ ๖.๑.๑ หรือเป็นการแจ้งผลงานให้ ^{๕๕๕} ทราบตามข้อ ๖.๑.๓ ก็ได้ ^{๕๕๕} ซึ่งจะเห็นเจตนารมณ์ของระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้ชัดเจนจากตัวอย่างหนังสือประเภทนี้ ^{๕๕๕} ในระเบียบงานสารบรรณ ตอนที่ ๒ หน้า ๑๕ และ ๑๖ ที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ใช้ตามหนังสือกรม ^{๕๕๕} เลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ จ. ๑๘๒๐๑/๒๔๕๖ ลว. ๑๕ ธันวาคม ๒๔๕๖ อันเป็นพื้นฐานของระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งถือปฏิบัติอยู่ในขณะนี้

อนึ่ง หนังสือราชการนี้เป็นเอกสารหลักฐานสำคัญจึงได้กำหนดการเก็บรักษาตามข้อ ๓๒ แห่งระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณไว้อย่างน้อย ๑๐ ปี แต่เป็นประวัติศาสตร์, สถิติ ที่ต้องศึกษาให้ ^{๕๕๕} เก็บไว้โดยไม่กำหนด สำหรับเอกสารทางอรรถคดีนั้นต้องเก็บไว้เท่าอายุความตามกฎหมาย ส่วนเรื่องที่ไม่สำคัญนั้นได้กำหนดมิให้ต้องลงเลขทะเบียนหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณหน้า ๖๒ ^{๕๕๕} ซึ่ง ^{๕๕๕} เมื่อไม่ลงทะเบียนก็ต้องลงบัตรตรวจค้นแบ่ง กลุ่ม หมวด หมู่ ตามมาตรการในการเก็บ จึงไม่ต้องเก็บ ^{๕๕๕} รักษาไว้ เพื่อประหยัด เวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

งานสารบรรณเป็นงานละเอียดอ่อน หนังสือราชการแต่ละฉบับจึงต้องพิจารณาปฏิบัติการโดย ^{๕๕๕} แยกคาย ^{๕๕๕} ซึ่งต้องมีบุคคลที่ได้รับการศึกษาอบรมในทางนี้รับผิดชอบดำเนินงานจึงจะบังเกิดประสิทธิภาพ เพราะเพียงการกำหนดระเบียบแบบธรรมเนียม ^{๕๕๕} ขึ้นนั้นย่อมจะไม่บรรลุผลสมความมุ่งหมาย ดังที่ยอมรับกันในปัจจุบันแล้วว่า งานสารบรรณเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อข้อความในการบริหารงานที่แท้จริง.

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ท้ายเล่ม

คำริของรัฐบาลเพื่อบูรณาการคอร์ปชั่นในวงราชการเป็นเรื่องที่ควรสนับสนุน และได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย

การคอร์ปชั่นในวงราชการเป็นเพียงส่วนน้อยของระบบคอร์ปชั่นของประเทศที่ยังรากลึก และโยงกันเป็นลูกโซ่ แต่กลับปล่อยให้ข้าราชการกลายเป็นเป้าในเรื่องคอร์ปชั่นเพียงฝ่ายเดียว

การพิจารณาปัญหาเรื่องคอร์ปชั่น ก่อนอื่นจึงต้องทำใจกว้าง และยอมรับความจริงว่าคอร์ปชั่นเป็นผลผลิตของสังคมที่หล่อหลอมกันขึ้นมา ซึ่งมีได้มีอยู่ในแวดวงของข้าราชการเท่านั้น บรรดาธุรกิจ เอกชน หรือในกิจการอื่นใด มีการคอร์ปชั่นแฝงอยู่เต็มไปหมด

ตัวอย่างการคอร์ปชั่นในวงการอื่น อาทิ การหลอกลวงภาษีอากรของรัฐ การปลอมแปลงคุณภาพและปริมาณของสินค้า การใช้อิทธิพลทางการเงินสร้างระบบผูกขาด การค้ากำไรเกินควร เป็นต้น ล้วนอยู่ในขอบข่ายคอร์ปชั่น ซึ่งมีอยู่ดาษดื่นและดูเหมือนจะรุนแรงกว่าการคอร์ปชั่นในวงข้าราชการเสียอีก

การเพ่งเล็งแต่คอร์ปชั่นในวงราชการจึงออกจะไม่เป็นธรรมแก่ข้าราชการมากนัก และเป็นการพิจารณาปัญหาแต่เพียงด้านเดียวเท่านั้น

คอร์ปชั่นในวงราชการจึงมักกลายเป็นเรื่องฮือฮาตามสมัยนิยม เพราะเป็นเรื่องพุดง่ายแต่พอลงมือเข้าจริงครึ่งสองครึ่งเงียบหายไป เพราะไม่สามารถปราบไหว หรือจะต้องตั้งหน่วยปราบผู้ปราบคอร์ปชั่นขึ้นมาอีก

ด้วยเหตุนี้การขจัดคอร์ปชั่นในระบบราชการ เท่าที่ผ่านมาจึงเป็นมาตรการที่เลื่อนลอย โดยเฉพาะทราบได้จากระบบราชการยังไม่สามารถสร้างข้าราชการให้มีอุดมการณ์เพื่อส่วนรวม รู้จักเก็บตน สำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของตน ซึ่งเรื่องเหล่านี้เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลจะต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลง และถ้าจะให้เกิดผลจริงจะต้องหล่อหลอมกันมาตั้งแต่เด็ก และยังโยงไปถึงระบบคอร์ปชั่นในส่วนอื่นที่ต้องแก้ไขด้วย

โดยความเป็นธรรมดาในสังคมการลงโทษผู้กระทำผิด จะพิจารณาจากผลแห่งการกระทำอย่างเดียวย่อมไม่ได้ เพราะในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ตัวอย่าง เช่น ในระบบราชการที่ผู้ปฏิบัติงานมีหลักประกันทั้งในเรื่องบัญชี ไม่มั่งมีมอมเมา อายุมุมต่าง ๆ มายั่วชวนให้เพเลิเพลินหรือหลงใหลกับแฟชั่นโดยไร้ประโยชน์ กับในสภาพของระบบราชการที่แตกต่างกันมีทางเล็ดลอดน้อยจนกระทั่งมีผู้หลงทางไปนั้น จะตั้งหน้าตั้งตาคอยลงโทษคนหลงทาง โดยมีได้กำหนดทิศทางที่ถูกต้องแก่เขาแล้ว

การแก้ปัญหาคอร์ปชั่นในวงราชการจะให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการทั้งหลายจริงหรือ ●

